Zahraniční pracovní migrace v České republice dva roky po vstupu ČR do EU

Milada Horáková

VÚPSV Praha
2006

Vydal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
Praha 2, Palackého náměstí 4
Vyšlo v roce 2006, 1. vydání, náklad 27 výtisků, počet stran 88
Tisk: VÚPSV

Recenze: Ing. Miloš Tichý (MPSV)
Doc. Dušan Drbohlav (PřF UK)
RNDr. Milan Jeřábek (Univerzita J.E.Purkyně, Ústí n. Labem)

ISBN 80-87007-34-4

Obsah

Úvod 4

1. Cizinci s povolením k pobytu v České republice 6
   1.1 Cizinci s povolením k pobytu v oblastech, krajích a okresech ČR 8
   1.2 Cizinci s povolením k pobytu podle státního občanství 10
   1.3 Cizinci podle účelů pobytu 12

2. Zaměstnanost cizinců v České republice a trh práce 13
   2.1 Zaměstnanost cizinců v kontextu s vývojem na trhu práce po vstupu ČR do EU 13
   2.2 Struktura zaměstnanosti cizinců podle typu ekonomických aktivit 17
   2.3 Zdrojové regiony pracovních migrací 22
   2.4 Zaměstnanost cizinců v oblastech, krajích a okresech České republiky 25
   2.5 Zaměstnanost cizinců v korelaci se situací na trhu práce v krajích NUTS 3 36
   2.6 Cizinci v postavení zaměstnanců a registrovaná nezaměstnanost v okresech NUTS 4 43
   2.7 Cizinci na trhu práce podle věku a pohlaví 46
   2.8 Postavení cizinců na trhu práce podle klasifikace zaměstnání KZAM 50
   2.9 Zastoupení cizinců v odvětvích národního hospodářství podle OKEČ 54
   2.10 Nelegální/neregulérní práce cizinců 58
   2.11 Účastníci projektu „Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“ 59

Závěry 62
Tabulková příloha 64
Literatura odkazy 88

Úvod

Vývoj zahraničních pracovních migrací v České republice je neoddělitelně spojen s celkovým ekonomickým vývojem a vývojem na trhu práce. Současně je ovlivňován vývojem trhů práce sousedních zemí i globálními trendy probíhajícími ve světové ekonomice a mezinárodních migracích. Mobilita ve světě roste. Odborníci upozorňují na zásadní dilema současných migračních politik, které na jedné straně usilují o zvýšení konkurenceschopnosti národních ekonomik v globálním prostředí a snaží se zajistit národním ekonomikám levnou pracovní sílu a na druhé straně se snaží dodržovat zásady moderních demokratických společností, jakými jsou ochrana před diskriminací na trhu práce, hledání konsenzu mezi sociálními partnery a respekt k principům občanské společnosti poskytující stejná politická práva všem (6).

Řada zemí zavádí přísná opatření směřující k regulaci cizí pracovní síly a současně toleruje přítomnost nelegálních migrantů, protože uspokojují poptávku na domácím trhu práce, kterou domácí pracovníci nemohou či nechtějí saturovat. Značná část domácí pracovní síly zůstává nevyužita, přičemž velkou část této nevyužité pracovní síly představuje mládež nejen bez vyšší kvalifikace, ale i po skončení přípravy na povolání či absolutoriu středních i vysokých škol[1]. K tomuto stavu přispívají nevhodné vzdělávací politiky málo reagující na aktuální potřeby trhů práce. Nezaměstnanost mladých ve světě dosahuje 44%, je považována za celosvětový problém (13). Důsledkem současných neúčinných politik zaměstnanosti roste frustrace části mladých lidí, kteří se dostávají do situace sociálního vyloučení. Mezi nimi bývají často mladí imigranti druhé i třetí generace, jak ukazují sociální nepokoje probíhající ve Francii ale i v řadě dalších zemí.

Odhaduje se, že ve světě žije zhruba 191 milionů (14) osob mimo země svého původu; 112 milionů z nich je usídleno v zemích s vysokými příjmy[2]. Zhruba jedna třetina migrantů je původem z rozvojových zemí. Další třetina žije a současně pochází z rozvojových zemí. Migrace z jihu na jih jsou v dnešní době stejně početné jako migrace z jihu na sever. Evropa, zejména její ekonomicky vyspělá část, se stala v průběhu posledních desetiletí významným cílem pracovních migrací, ale i migrací vyvolaných válkami a přírodními katastrofami. V roce 2005 hostila Evropa 34 % všech migrantů světa, severní Amerika 23 %, Asie 28 %, Afrika 9 %, Latinská Amerika 3 %, Karibik 3 % a Oceánie rovněž 3 %. Zatímco v 72 zemích světa se v uplynulých patnácti letech zahraniční migrace snížily, sedmnáct zemí světa zaznamenalo až 75% nárůst. Mezi ně patří Spojené státy se ziskem 15 milionů imigrantů, Německo 4 miliony a Španělsko rovněž 4 miliony (15).

Mezi migrujícími osobami je zhruba polovina žen; v rozvojových zemích jsou ženy početněji zastoupeny mezi migranty nežli muži. V období 1990-2005 proběhlo ve světě nejméně 35 regularizačních programů[3], které umožnily legalizaci právního postavení nejméně 5,3 milionu migrantů v příslušné zemi (14).

Migrační politiky dnes ovlivňují zejména dlouhodobé prognózy ekonomického a demografického vývoje a prognózy vývoje v oblasti vzdělávání a kvalifikace pracovní síly. Ve světě roste zájem o mladé vysoce kvalifikované pracovníky s terciárním vzděláním. V zemích OECD se jejich počet zvýšil z 12 milionů v roce 1990 na 20 milionů v roce 2000. Většina vysokoškolsky vzdělaných migrantů je starší 24 let a 60 % z nich pochází z rozvojových zemí. Podíl odborníků odplývajících z rozvojových zemí do zemí OECD

[1] K 30. 6. 2006 bylo registrováno celkem 24 924 nezaměstnaných absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých. Na celkové nezaměstnanosti se podíleli 5,5 % (v květnu 2006 6,2 %, v červnu 2005 - 5,8 %).

[2] Vysokopříjmové země zahrnují i 22 rozvojových zemí jako Bahrajn, Brunej, Katar, Republika Korea, Saudská Arábie, Singapur, Spojené arabské emiráty.

[3] Programy legalizace nelegálních pobytů cizinců.

představuje 35 %-60 % jejich nejkvalifikovanějšího domácího pracovního potenciálu[4]. Brain drain pomáhá vyspělým zemím zlepšit vlastní pracovní potenciál ale současně je jednou z příčin prohlubujícího se ekonomického a sociálního úpadku zemí vysílajících migranty.

Peníze posílané migranty do jejich domovských zemí (tzv. remitance) jsou významným zdrojem příjmů ekonomik zemí původu. V celosvětovém měřítku vzrostly ze 102 miliard US dolarů v roce 1995 na 165 miliard v roce 2005 (odhady uvedené v citované zprávě Spojených národů). Zhruba 66 % světových remitancí plyne do dvaceti zemí, z nichž jen čtyři patří mezi rozvojové. Třetina globálních remitancí směřovala do čtyř zemí v následujícím pořadí podle výše finančních částek: Indie, Čína, Mexiko a Francie (15).

V posledních letech začíná být věnována pozornost „globálním třídám"; mezi něž lze řadit odborníky z oblasti mezinárodních financí, mezinárodního obchodu, telekomunikací, vládní úředníky zabývající se nadnárodními záležitostmi, aktivisty občanských společností i různé další specifické segmenty imigrantských populací mající současně národní i globální charakter. Ambivalentní postavení mezi národními a globálními zájmy je jedním z charakteristických rysů globálních tříd a je příznačné jak pro vlivné profesionály a vládní úředníky, tak pro bezvýznamné migrující pracovníky na nejnižších pozicích. Globální třídy vytvářejí nadnárodní sítě a vyznačují se duálními i vícečetnými identitami. Národní identity se snižují ve prospěch nadnárodních zájmů globálních firem a jejich zákazníků. Globální třídy mohou napomáhat vytvářet bariéry proti současným pokusům o oživení nacionalismu a proti imigrantským náladám. Ochraně práv globálních tříd začíná být věnováno stále více pozornosti ze strany WTO[5] i NAFTA[6], které konstituují novou právní infrastrukturu vztahující se na globální třídy. Nová nadnárodní „třída" vysoce kvalifikovaných „profesionálů" je pokládána za neproblematickou pro svůj ekonomický přínos, zatímco pracovní migranti s nízkými příjmy bývají vnímáni jako potenciální skupiny ohrožené sociálním vyloučením (7).

Výzkumná zpráva je součástí dlouhodobého projektu pravidelného monitoringu mezinárodních pracovních migrací, jehož cílem je poskytnout odborné veřejnosti rychlou aktuální informaci o vývoji pracovních migrací v kontextu s vývojem na trhu práce. Data o zahraničních pracovních migracích představují „nabídku" cizí pracovní síly, která se setkala s poptávkou na trhu práce ČR. Podkladem výzkumné zprávy je bulletin Mezinárodní pracovní migrace v České republice č. 17 (1). Doplňující informace o charakteru a zaměření ekonomických aktivit cizinců poskytla Správa služeb zaměstnanosti ministerstva práce a sociálních věcí (5). Informace o pracovních migracích jsou doplněny daty o cizincích s povolením k pobytu, které poskytla Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, odbor analytiky. Pracovní migrace cizinců jsou zasazeny do širšího rámce vývoje zaměstnanosti v České republice. Podkladem pro srovnání jsou výsledky Výběrových šetření pracovních sil publikované Českým statistickým úřadem (2).

[4] Odbor ekonomických a sociálních věcí Spojených národů (2006) uvádí v této souvislosti následující země: Angola, Burundi, Ghana, Keňa, Mauritius, Mozambik, Sierra Leone, Uganda, Tanzanie, Guayana, Haiti, Fidži, Jamajka, Trinidad a Tobago

[5] WTO- World Trade Organization.

[6] NAFTA- North America Free Trade Agreement

1. Cizinci s povolením k pobytu v České republice

Na konci června 2006 dosáhl počet cizinců s povolením k pobytu 296 tis., což bylo o 42 tis. více nežli na konci roku 2004. Cizinci s povolením k pobytu se tak podíleli na obyvatelstvu České republiky 2,9%; větší část (1,7 %) představovali cizinci z povolením k přechodnému pobytu. Podíl cizinců v populaci ČR se od roku 1990 zvyšuje a populace imigrantů se stabilizuje. O tom svědčí rostoucí podíl cizinců s povolením k trvalému pobytu. Zahraniční migrace přispívají k populačnímu růstu České republiky[7]. Přírůstek stěhováním byl v roce 2005 pozitivní, zatímco přirozený přírůstek negativní. Podobně tomu bylo i v předchozích pěti letech[8]. Zahraniční migrace však nemohou být samy o sobě zdrojem populačního růstu v budoucnosti. Aby mohly změnit demografický vývoj, musely by být masivní, to znamená, že by se muselo jednat o statisíce přistěhovalců ročně.

Podle údajů ČSÚ se v roce 2005 přistěhovalo do ČR celkem 60 tis. osob, z toho 59 tis. cizinců. Do zahraničí se vystěhovalo celkem 24 tis. osob, z toho 22 tis. cizinců. Nejvíce cizinců se přistěhovalo z Ukrajiny (24 tis.), Slovenska (10 tis.), Vietnamu (5 tis.), Ruska (3 tis.) a Moldavska (1 tis.)[9]. Počet občanů Evropské unie s povolením k pobytu vzrostl od konce roku 2004 do konce června 2006 o 14 tis., počet občanů ostatních zemí o 27 tis. Nejvyšší přírůstek ve skupině občanů členských zemí EU/EHP/ESVO[10] byl zaznamenán u občanů Slovenska 6,8 tis., Německa 2,3 tis. a Polska 2,1 tis. Viz tabulková příloha tab. 1.

Zahraniční stěhování občanů České republiky bylo ve srovnání s migracemi cizinců velmi nízké (1,7 tis. přistěhovalých a 2,3 tis. vystěhovalých občanů ČR; celkový počet vystěhovalých z České republiky je podle mínění expertů nadále podhodnocený). V roce 2001 se změnila metodika sledování zahraniční migrace a mezi vystěhovalé jsou od této doby započítáváni kromě osob měnících trvalé bydliště i cizinci s vízem k pobytu v ČR nad 90 dnů, jejichž pobyt přesáhl dobu jednoho roku a kteří odcestovali z ČR.

T a b u l k a 1 **Pohyb obyvatelstva v České republice v letech 2001-2005**

období	střední stav obyvatel	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	přírůstek stěhováním	celkový přírůstek
2001	10 224 192	-17 040	12 918	21 469	-8 551	-25 591
2002	10 200 774	-15 457	44 679	32 389	12 290	-3 167
2003	10 201 651	-17 603	60 015	34 226	25 789	8 186
2004	10 206 923	-9 516	53 453	34 818	18 635	9 122
2005	10 234 092	-5 727	60 294	24 065	36 229	30 502

Pramen: Pohyb obyvatelstva v České republice v letech 2001-2006 (absolutní údaje), www czso.cz

[7] V letech 2001- 2005 byl počet živě narozených nižší nežli počet zemřelých: v roce 2005 připadalo na 102 211 živě narozených 107 938 zemřelých; v roce 2004 připadalo 97 664 živě narozených na 107 177 zemřelých; v roce 2003 připadalo 93 685 živě narozených na 111 228 zemřelých; v roce 2002 připadalo 92 786 živě narozených na 108 243 zemřelých; v roce 2001 připadalo 90 715 na 107 755 zemřelých.

[8] ČSÚ; Pohyb obyvatelstva v České republice v letech 2001-2006 (absolutní údaje) a Cizinci v České republice ČSÚ 2005.

[9] Pramen: ČSÚ, Popis aktuálního vývoje - vnitřní a zahraniční migrace v roce 2005.

[10] EU/EHP/ESVO občané členských zemí Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Evropského sdružení volného obchodu mají stejné podmínky pro získání povolení k pobytu v České republice, tj. právo volného pohybu osob. Proto je uvádíme v jedné skupině. K pobytu v ČR nepotřebují povolení k pobytu, ale pokud zde pobývají déle nežli 3 měsíce, měli by svůj pobyt zaregistrovat. Není to ale jejich povinnost. Proto je počet občanů EU/EHP/ESVO s povolením k pobytu v ČR podle údajů Ministerstva vnitra podhodnocený.

G r a f 1 **Vývoj počtu cizinců s povolením k trvalému a dlouhodobému pobytu v České republice v letech 1993-2006* (stav k 31.1./*30.6)**

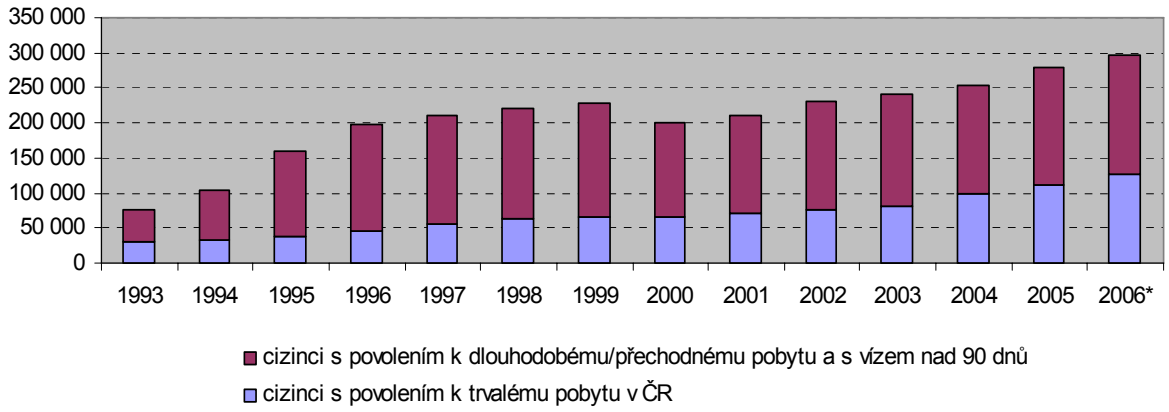

G r a f 2 **Podíl cizinců s povolením k pobytu na obyvatelstvu České republiky v letech 1993-2006*(stav k 31.1./*30.6)**

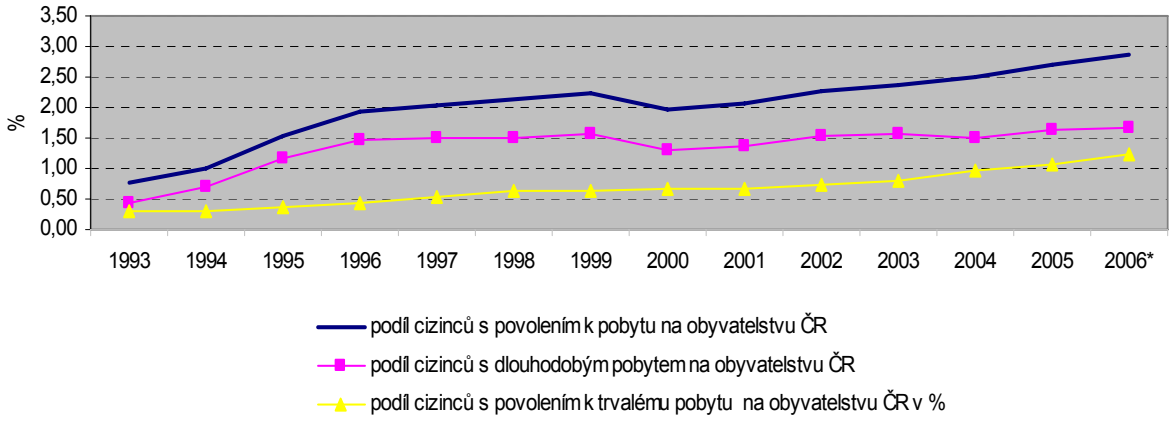

G r a f 3 **Vývoj počtu povolení k pobytu občanů EU/EHP/ESVO v letech 1994 - 2006*(stav k 31.1./*30.6)**

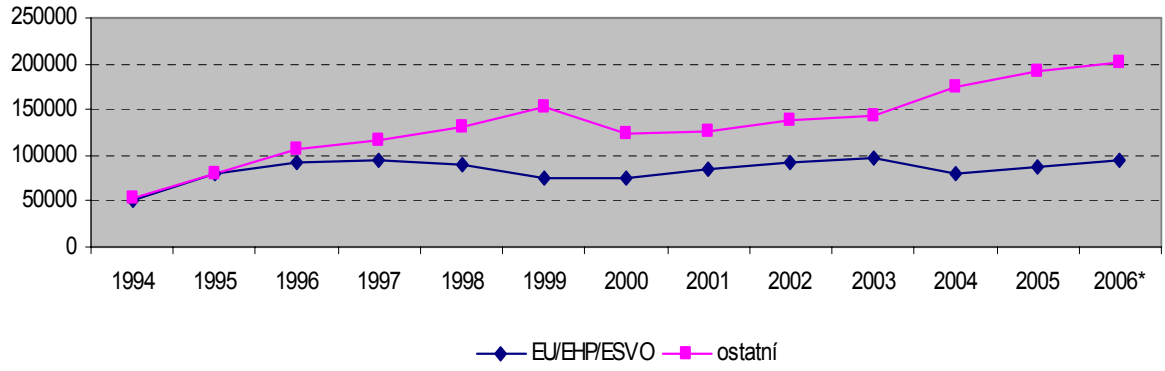

1.1 Cizinci s povolením k pobytu v oblastech, krajích a okresech ČR

Na konci června 2006 bylo nejvíce cizinců s povolením k pobytu hlášeno v oblasti Praha (31 %), Střední Čechy a Severozápad (13 %) (NUTS2). V třídění podle krajů NUTS 3 bylo vyšší zastoupení cizinci s povolením k pobytu zaznamenáno ve větší míře, kromě kraje Praha, kde bylo hlášeno 32% cizinců, i v krajích: Střední Čechy (14 %), Jihomoravském (9 %), Ústeckém (8 %) a Moravskoslezském (7 %).

G r a f 4 **Cizinci s povolením k pobytu podle NUTS2 (k 30.6.2006)**

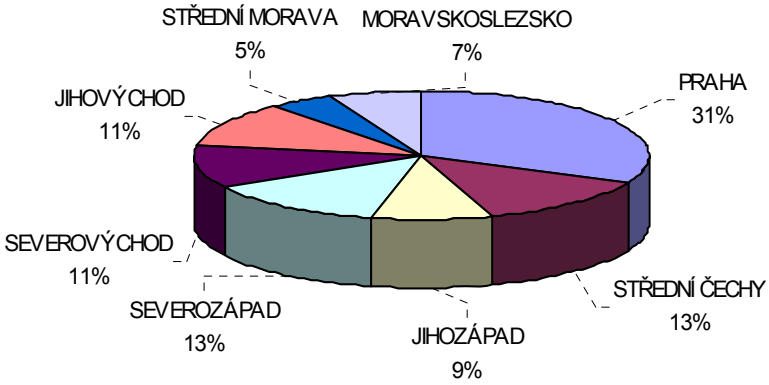

G r a f 5 **Cizinci s povolením k pobytu podle NUTS3 (k 30.6.2006)**

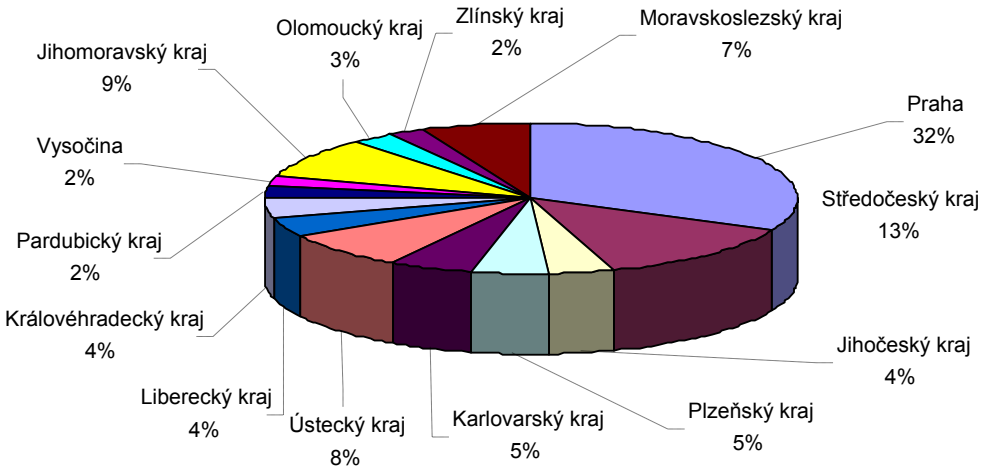

Zastoupení cizinců s povolením k trvalému či přechodnému pobytu v okresech NUTS4 se v průběhu let mění, ale Praha zůstává trvale místem s nejvyšší koncentrací cizinců s povolením k pobytu v České republice[11]. Na konci června 2006 bylo v Praze hlášeno k pobytu 94 tis. cizinců, z nichž 66 tis. mělo povolení k přechodnému pobytu (vízum nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu) a 28 tis. mělo povolení k trvalému pobytu.

V Praze bylo na konci června 2006 evidováno 32 % cizinců s povolením k pobytu v České republice. Vyšší podíl cizinců s povolením k pobytu byl zaznamenán i v okresech Brno-město (4,5 %), Ostrava-město (2,6 %), Karlovy Vary (2,4 %), Karviná (2,4 %) a Mladá Boleslav (2,3 %).

[11] Praha byla i na prvním místě v počtu nově přistěhovalých v roce 2005 (25 tis., 45%), na druhém místě byl kraj Středočeský (6 tis., 11%). Pramen ČSÚ, Popis aktuálního vývoje - vnitřní a zahraniční migrace v roce 2005.

Nejvyšší podíl cizinců s přechodným pobytem byl zjištěn na konci června 2006 v Praze (39 %); vyšší podíl přechodně pobývajících cizinců byl i v okresech Brno-město (4,8 %) a Mladá Boleslav (3 %). V Praze byl i nejvyšší podíl cizinců s povolením k trvalému pobytu (22 %), na druhém místě v pořadí byly okresy Karlovy Vary (4 %) a Brno - město (4 %) a na třetím Ostrava-město (3,3 %). Detailní informace o distribuci cizinců s povolením k trvalému a přechodnému pobytu v okresech i krajích uvádí detailně tabulka 3 v tabulkové příloze.

Distribuce cizinců s povolením k trvalému pobytu v okresech České republiky souvisí s řadou okolností, zejména zde hrají roli faktory související s ekonomickou situací a trhem práce. V této souvislosti jede především o nabídku pracovních a podnikatelských příležitostí, pracovní potenciál, rozvinutá či zaostalá infrastruktura. Významná role náleží i historicky ustaveným migračním řetězcům, které se významně podílejí na tom, kam cizinci směřují. Mohou zde spolupůsobit i administrativní faktory, které usnadňují či ztěžují usídlení cizinců v určité lokalitě.

Praha a Brno, které jsou z hlediska zastoupení cizinců s povolením k pobytu nejvýznamnější, přitahují cizince stejně jako všechna velkoměsta. Obě města procházejí od roku 1990 dynamickým rozvojem podnikatelských i obchodních aktivit, jsou významnými středisky státní administrativy vědy a výzkumu. Poskytují cizincům pracovní příležitosti, zejména ve zpracovatelském průmyslu, stavebnictví, obchodu a službách. Ekonomické aktivity cizinců jsou nejvýznamnějším důvodem jejich přítomnosti v okresech. Je zde nejvyšší počet podnikatelů zaměstnávajících cizince[12], což se následně promítá do počtu vystavených povolení k zaměstnání cizinců, informací o cizincích, kteří nemusejí mít pracovní povolení a o počtu cizinců s povolením k přechodnému pobytu[13].

Praha je historickým sídlem vlády a státních institucí, centrem bankovnictví, obchodu a jiných podnikatelských aktivit. Sídlí zde většina vysokých škol, vědeckých a výzkumných institucí přitahujících zahraniční odborníky z celého světa, kteří zde participují na různých mezinárodních projektech.

Brno se dnes rozvíjí v některých oblastech s větší dynamikou nežli Praha a stává se stále významnějším místem obchodních a podnikatelských aktivit cizinců, k čemuž přispívá i jeho blízké sousedství s Rakouskem. Rovněž hraje stále významnější roli ve vědě a výzkumu, probíhají zde různé významné mezinárodní spolupráce odborníků.

Škoda Volkswagen v Mladé Boleslavi zaměstnává cizince v automobilovém průmyslu, a tím se indukují i nová pracovní místa pro cizince v infrastruktuře a ve službách.

[12] Úřady práce v ČR evidovaly na konci roku 2006 celkem 2,7 tis. zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince na základě povolení k zaměstnání. V okrese Praha je těchto zaměstnavatelů nejvíce, zhruba 1 tis., v okrese Liberec 0,9 tis., v okrese Brno-město 0,6 tis., okrese Trutnov 0,6 tis., v okrese Praha-východ 0,5 tis. a v ostatních okresech méně než 0,5 (viz tabulková příloha tab. 14). Pramen: databáze zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince pro období 2006-2008 Správy služeb zaměstnanosti ministerstva práce a sociálních věcí.

[13] Korelační analýza prokázala vysokou pozitivní souvislost mezi počtem zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince, počtem vydaných povolení k zaměstnání v okrese i počtem přechodných pobytů/víz nad 90 dnů v okrese. Pearson, 996 na hladině 0,01 pro počet zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince a počet vydaných platných povolení k zaměstnání a, 990 na hladině 0,01 pro počet zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince a počet vydaných povolení k přechodnému pobytu/víz nad 90 dnů.

1.2 Cizinci s povolením k pobytu podle státního občanství

Občané EU/EHP/ESVO[14] s právem volného pohybu tvořili na konci června 2006 necelou třetinu cizinců (32 %) s povolením k pobytu v České republice; 68 % cizinců podléhalo vízovému režimu.

Od konce roku 2004 do konce června 2006 se zvýšil celkový počet povolení k pobytu cizinců o 41,7 tis. Nejvíce držitelů platných povolení k pobytu bylo na konci června 2006 z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Polska, Ruska a Německa. Občané uvedených zemí tvořili celkem dvě třetiny z celkového počtu cizinců s povolením k pobytu v České republice.

Od konce roku 2004 do konce června 2006 se zvýšil celkový počet občanů EU/EHP/ESVO s povolením k pobytu v ČR o 14 tis. K tomuto vývoji přispěl zejména příliv občanů Slovenska, jejichž počet vzrostl v uvedeném období o 6,8 tis.; vzestup počtu ostatních občanů této skupiny cizinců byl podstatně nižší: Německa o 2,3 tis., Polska o 2 tis., Spojeného království o 0,7 tis., Rakouska o 0,6 tis., Nizozemska o 0,5 tis., Itálie o 0,3 tis. a Francie o 0,3 tis.

Počet občanů z třetích zemí s povolením k pobytu rostl ve sledovaném období rychleji nežli počet občanů skupiny zemí EU/EHP/ESVO. Celkově se zvýšil o 27 tis. Nejvíce vzrostl počet občanů Ukrajiny (o 15,2 tis.), Vietnamu (o 4,4 tis.), Ruska (o 2,2 tis.) a Moldavska (o 1,3 tis.). Počet občanů ostatních třetích zemí vzrostl řádově méně: Mongolska o 0,7 tis., Číny o 0,4 tis., Japonska o 0,2 tis., Srbska a Černé hory o 0,2 tis., Chorvatska o 0,2 tis. Běloruska o 0,2 tis., Arménie o 0,1 tis., Kazachstánu o 0,1 tis. Pouze občanů Bosny a Hercegoviny bylo méně nežli v roce 2004 (o pouhých 42 osob).

Od ledna 2006 se stanou novými členskými zeměmi Bulharsko a Rumunsko. Počet občanů Bulharska a Rumunska se zvýšil ve sledovaném období o 0,2 tis. Obavy z masivního přílivu občanů těchto zemí do ČR, které se občas objevují v médiích, se prozatím jeví jako neopodstatněné.

[14] Občané Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru/Evropského sdružení volného obchodu mají v České republice stejné podmínky z hlediska pobytového režimu. Proto je uvádíme společně. Počet občanů členských zemí EU/EHP/ESVO je pravděpodobně podhodnocen, protože jim zákon neukládá povinnost přihlašovat se k pobytu, pokud sami nechtějí. Většinou je ale v jejich zájmu se k pobytu v ČR přihlásit a to zejména z praktických důvodů spojených s bydlením, zaměstnáním, podnikáním, vzděláváním, založením bankovního účtu, sociálním, zdravotním a důchodovým pojištěním.

T a b u l k a 2 **Vývoj počtu povolení k pobytu občanů EU/EHP/ESVO v letech 2004 - 2006* (stav k 31.12/30.6)**

státní občanství	2004	podíl v %	2005	podíl v %	2006*	podíl v %	rozdíl 2006* -2004
Belgie	283	0,11	299	0,11	319	0,11	36
Dánsko	178	0,07	205	0,07	223	0,08	45
Estonsko	29	0,01	41	0,01	45	0,02	16
Finsko	106	0,04	127	0,05	140	0,05	34
Francie	1 362	0,54	1 551	0,56	1 683	0,57	321
Irsko	162	0,06	230	0,08	276	0,09	114
Island	9	0,00	14	0,01	16	0,01	7
Itálie	1 538	0,60	1 761	0,63	1 869	0,63	331
Kypr	43	0,02	41	0,01	45	0,02	2
Lichtenštejnsko	1	0,00	3	0,00	3	0,00	2
Litva	160	0,06	223	0,08	265	0,09	105
Lotyšsko	74	0,03	84	0,03	85	0,03	11
Lucembursko	11	0,00	15	0,01	18	0,01	7
Maďarsko	494	0,19	512	0,18	526	0,18	32
Malta	14	0,01	17	0,01	16	0,01	2
Německo	5 772	2,27	7 187	2,58	8 116	2,74	2 344
Nizozemsko	923	0,36	1 260	0,45	1 449	0,49	526
Norsko	82	0,03	95	0,03	102	0,03	20
Polsko	16 265	6,40	17 810	6,40	18 386	6,21	2 121
Portugalsko	44	0,02	59	0,02	63	0,02	19
Rakousko	2 080	0,82	2 368	0,85	2 683	0,91	603
Řecko	792	0,31	805	0,29	800	0,27	8
Slovensko	47 352	18,62	49 445	17,77	54 201	18,31	6 849
Slovinsko	172	0,07	184	0,07	185	0,06	13
Spojené království	1 813	0,71	2 234	0,80	2 469	0,83	656
Španělsko	231	0,09	282	0,10	324	0,11	93
Švédsko	345	0,14	401	0,14	427	0,14	82
Švýcarsko	356	0,14	399	0,14	421	0,14	65
EU/EHP/ESVO	80 691	31,73	87 652	31,49	95 155	32,15	14 464
ostatní	173 603	68,27	190 660	68,51	200 800	67,85	27 197
celkem	254 294	100,00	278 312	100,00	295 955	100,00	41 661

Pramen: bulletin Mezinárodní Migrace v české republice 18, VÚPSV, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

1. 3 Cizinci podle účelů pobytu

Cizinci pobývají v České republice především z důvodů ekonomických, tj. za účelem zaměstnání či podnikání. Srovnání účelů pobytu cizinců v čase ukazuje na významné rozdíly. Od vstupu ČR do EU především prudce vzrostl počet osob pobývajících v ČR za účelem zaměstnání a za účelem sloučení rodiny. Počet osob pobývajících za účelem podnikání na živnostenský list se rovněž zvýšil, ale v poměru k oběma výše jmenovaným účelům podstatně méně.

V průběhu let 2001-2005 se zvyšoval mírně počet cizinců s povolením k pobytu v ČR za účelem studia či praxe, což je v intencích vládní migrační politiky.

V roce 2005 bylo nejčastějším účelem pobytu cizinců zaměstnání (110 tis.), druhým nejčastějším důvodem bylo sloučení rodiny (78 tis.) a třetím podnikání na živnostenský list (31 tis.). Na konci roku 2005 pobývalo v ČR 6 tis. cizinců za účelem studia, z nichž bylo 1,4 tis. občanů EU. Více než 20,5 tis. cizinců pobývalo v ČR za jiným účelem. Na konci roku 2005 bylo v ČR 1,8 tis. azylantů a 0,2 tis. osob s humanitárním statutem.

Účely pobytu signalizují, že se Česká republika stává zemí, v níž cizinci nehledají pouze příležitostný výdělek, ale přivádějí sem stále častěji své rodiny a směřují k usídlení. Tento vývoj je zcela v intencích migrační politiky České republiky, která usiluje o stabilizaci a integraci cizinců, kteří přicházejí v rámci pracovních migrací.

G r a f 6 **Cizinci z EU a ostatních zemí podle účelu pobytu v roce 2005**

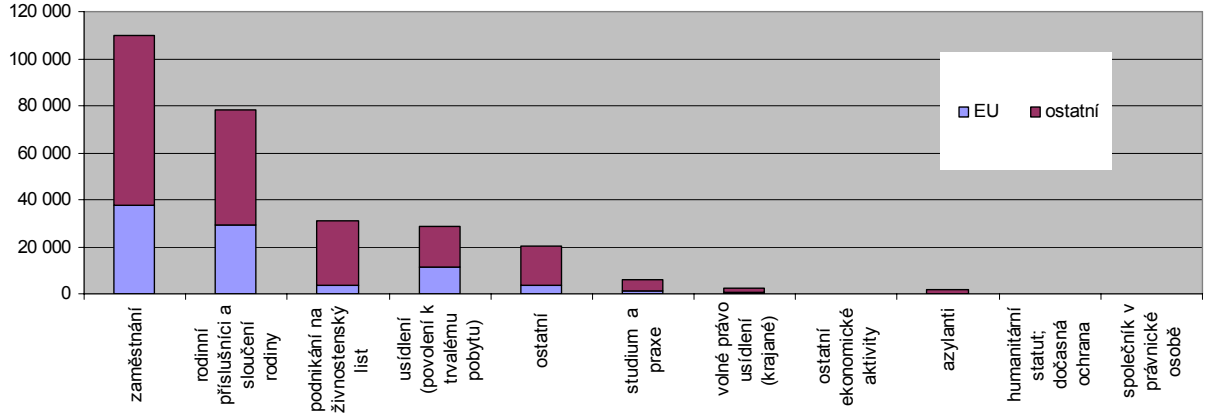

Pramen: Cizinci v České republice ČSÚ 2006

G r a f 7 **Vývoj účelů pobytu cizinců v České republice v letech 2001-2005**

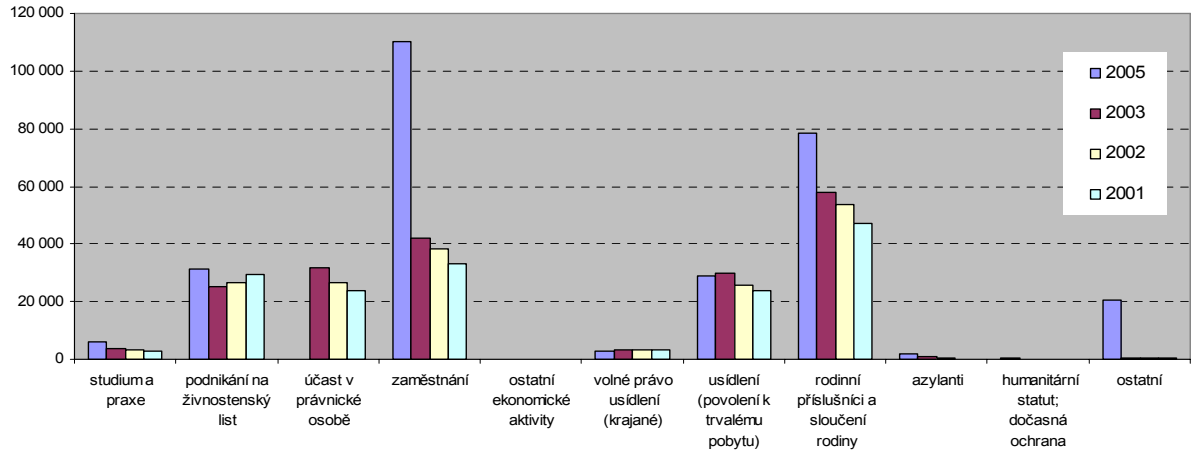

Pramen: Cizinci v České republice ČSÚ, publikace z let 2001-2006

2. Zaměstnanost cizinců v České republice a trh práce

2.1 Zaměstnanost cizinců v kontextu s vývojem na trhu práce po vstupu ČR do EU

Po vstupu České republiky do Evropské unie se vyvíjí situace na trhu práce příznivě. Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil Českého statistického úřadu (VŠPS ČSÚ) za 2. čtvrtletí 2006 bylo v České republice 8,8 mil osob starších patnácti let. Ti představují pracovní potenciál[15]. Zaměstnanost (pracovní síla) obyvatelstva[16] činila 5,5 mil., počet zaměstnaných v národním hospodářství 4,8 mil. a počet ekonomicky neaktivních 3,6 mil. V uvedeném období bylo zjištěno 367 tis. skutečně nezaměstnaných osob (2) a 477 tis. registrovaných nezaměstnaných (5). Obecná míra nezaměstnanosti byla 7,1 %, míra registrované nezaměstnanosti 8,2 %.[17]

Míra ekonomické aktivity obyvatelstva[18] se zvýšila se ve 2. čtvrtletí 2006 oproti 4. čtvrtletí 2005 z 54,9 % na 55,1 % (pro srovnání v roce 1993 činila 58,8 %). Míra zaměstnanosti[19] se naopak snížila z 59,6 % na konci roku 2005 na 59,2 % na konci 2. pololetí 2006. Počet ekonomicky neaktivních, kteří představují pracovní rezervu, dosáhl ve 2. čtvrtletí 2006 počtu 248,4 tis., což bylo o 34,8 tis. méně nežli ve stejném období roku 2005[20]. Průměrný počet volných pracovních míst se zvýšil z 55,7 tis. ve 4. čtvrtletí 2005 na 78 tis. ve 2. čtvrtletí 2006 (2). Podle údajů MPSV - SSZ[21] bylo na konci června 2006 evidováno 6 tis. volných pracovních míst, 451,1 tis. neumístěných uchazečů o zaměstnání a na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 5,1 uchazečů o zaměstnání (5).

Celková zaměstnanost obyvatelstva se zvýšila ve 2. čtvrtletí 2006 oproti stejnému období roku 2005 celkem o 75,3 tis., přičemž se zvýšil zejména počet zaměstnanců (o 71,2 tis.), ale vzrostl i počet podnikatelů (o 11,6 tis.). Nejvíce se zvýšila zaměstnanost v průmyslu, méně ve službách, v zemědělství došlo ke snížení zaměstnanosti. Vývoj v jednotlivých odvětvích národního hospodářství byl rozdílný. Nejvyšší růst zaměstnanosti byl zaznamenán ve zpracovatelském průmyslu a odvětví nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti. Nejvyšší pokles zaměstnanosti zaznamenalo stavebnictví (2).

Růst zaměstnanosti obyvatelstva provází pokles počtu nezaměstnaných včetně dlouhodobě nezaměstnaných [22]. Přesto se dlouhodobá nezaměstnanost udržuje na relativně vysoké úrovni[23].

Ekonomické oživení provází i růst celkové zaměstnanosti cizinců a zvyšování jejich podílu na pracovní síle České republiky. Trh práce ČR se ve vztahu k cizincům liberalizuje,

---

[15] Na konci června 2006 měla Česká republika podle údajů ČSÚ celkem 10,3 mil. obyvatel.

[16] Zaměstnanost obyvatelstva (pracovní síla) je součtem zaměstnaných a evidovaných nezaměstnaných.

[17] Obecná míra nezaměstnanosti zjištěná ve VŠPS vypovídá o skutečném počtu nezaměstnaných osob, registrovaná míra nezaměstnanosti MPSV-SSZ vypovídá o počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání.

[18] Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na populaci 15 let a více.

[19] Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších.

[20] Ekonomicky neaktivní jsou osoby, které nepatří mezi nezaměstnané, protože nepracují a práci aktivně nehledají, nicméně uvádějí, že by chtěly pracovat.

[21] MPSV-SSZ (ministerstvo práce a sociálních věcí, Správa služeb zaměstnanosti).

[22] Počet nezaměstnaných osob měřený metodikou ILO (očištěný od sezónních vlivů) se meziročně snížil o 35,4 tis. a počet dlouhodobě nezaměstnaných klesl o 8,4 tis. Obecná míra nezaměstnanosti se meziročně snížila o 0,7 procentního bodu a klesla na 7,1%, což představovalo nejnižší hodnotu za poslední čtyři roky. Počet dlouhodobě nezaměstnaných činil 205,8 tis. (56,1% z jejich celkového počtu). Počet osob nezaměstnaných déle než 4 roky činil 1,8 tis. (16,5% z celkového počtu).

[23] Mimořádně vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných je ve skupině nezaměstnaných se základním vzděláním (72,7%); s rostoucím vzděláním se podíl dlouhodobě nezaměstnaných snižuje; ve skupině nezaměstnaných se středním vzděláním bez maturity (55%), ve skupině nezaměstnaných s maturitou (44,5%) a ve skupině nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním (36%). Nejnižší míru nezaměstnanosti mají vysokoškoláci (2,5%) a osoby s úplným středním vzděláním a maturitou (4,8%). Míra nezaměstnanosti osob se základním vzděláním je celkově nejvyšší (24,6%) a relativně vysoká i ve skupině osob se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (7,5%).www.czso.cz Rychlé informace, Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS.

k čemuž přispívá nejen ekonomické oživení, ale i obavy z budoucího poklesu produktivní části obyvatelstva. Tyto základní faktory se promítají jak do politiky zaměstnanosti vlády České republiky, tak i do migrační politiky.

Na konci druhého pololetí 2006 dosáhl podíl cizinců na pracovní síle České republiky dosavadního maxima, 4,2 %. Zaměstnanost cizinců se strukturálně mění. Klesá podíl ekonomických aktivit, které lze regulovat. Po vstupu České republiky do Evropské unie se rozšířil okruh osob s volným přístupem na trh práce. Právo volného pohybu přísluší občanům členských zemí EU/EHP/ESVO. Postupně se rozšiřuje i okruh cizinců z třetích zemí, od nichž není vyžadováno povolení k zaměstnání. Okruh cizinců s volným přístupem na trh práce vymezuje zákon o zaměstnanosti[24]. Klesá počet povolení k zaměstnání cizinců, která jsou hlavním nástrojem regulace počtu cizinců z třetích zemí na trhu práce ČR, a roste počet registrací cizinců v postavení zaměstnanců, kteří nepotřebují pracovní povolení a jejichž počet není nijak regulován.

[24] Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, § 98. Povolení k zaměstnání se nevyžaduje k zaměstnání cizince:

a) s povoleným trvalým pobytem;

b) který je rodinným příslušníkem člena diplomatické mise, konzulárního úřadu nebo rodinným příslušníkem zaměstnance mezinárodní vládní organizace se sídlem na území České republiky, pokud je vyhlášenou mezinárodní smlouvou, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a jíž je Česká republika vázána, zaručena vzájemnost;

c) kterému byl udělen azyl;

d) jehož výkon práce na území České republiky nepřesáhne 7 po sobě jdoucích kalendářních dnů nebo celkem 30 dnů v kalendářním roce a jde-li zároveň o výkonného umělce, pedagogického pracovníka, akademického pracovníka vysoké školy, vědeckého, výzkumného nebo vývojového pracovníka, který je účastníkem vědeckého setkání, žáka nebo studenta do 26 let věku, sportovce a osobu, která v České republice zajišťuje dodávky zboží nebo služeb nebo toto zboží dodává nebo provádí montáž na základě obchodní smlouvy, případně provádí záruční a opravářské práce;

e) o němž to stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a jíž je Česká republika vázána;

f) který je členem záchranné jednotky a poskytuje pomoc na základě mezistátní dohody o vzájemné pomoci při odstraňování následků havárií a živelních pohrom, a v případech humanitární pomoci;

g) zaměstnávaného v mezinárodní hromadné dopravě, pokud je k výkonu práce na území České republiky vyslán svým zahraničním zaměstnavatelem;

h) akreditovaného v oblasti sdělovacích prostředků;

i) který je vojenským nebo civilním personálem ozbrojených sil vysílajícího státu podle zvláštního zákona;

j) který vykonává práci v rámci přípravy na budoucí povolání ve školách a školských zařízeních zařazených do sítě škol, předškolních a školských zařízení;

k) který byl vyslán na území České republiky v rámci poskytování služeb zaměstnavatelem usazeným v jiném členském státě Evropské unie;

l) který na území České republiky pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jde-li o společné soužití rodiny s cizincem podle písmene a) nebo c);

m) který na území České republiky pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie za účelem zaměstnání, pokud od vydání tohoto povolení uplynulo více než 12 měsíců.

G r a f 8 **Vývoj pracovní síly a zaměstnanosti v národním hospodářství podle VŠPS**

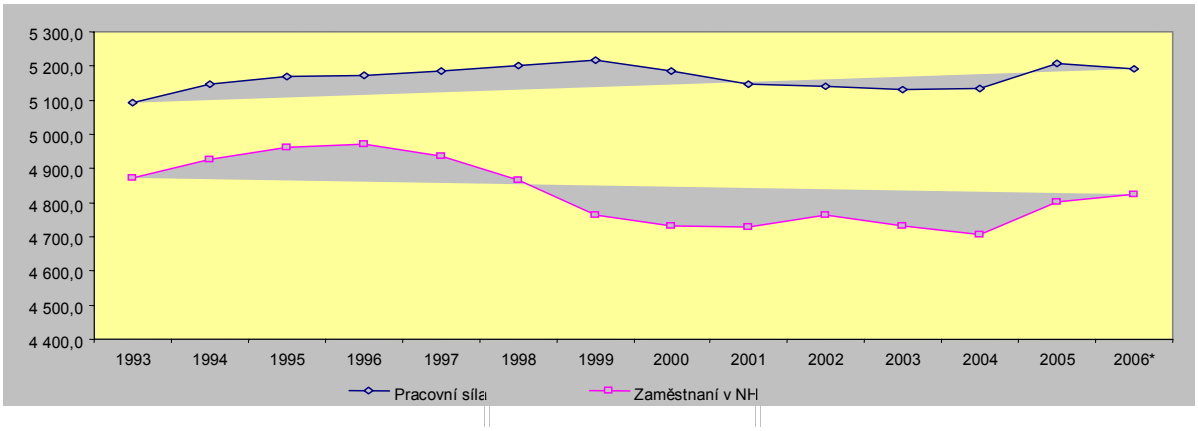

** 1. pololetí*

G r a f 9 **Vývoj míry zaměstnanosti a míry ekonomické aktivity obyvatelstva**

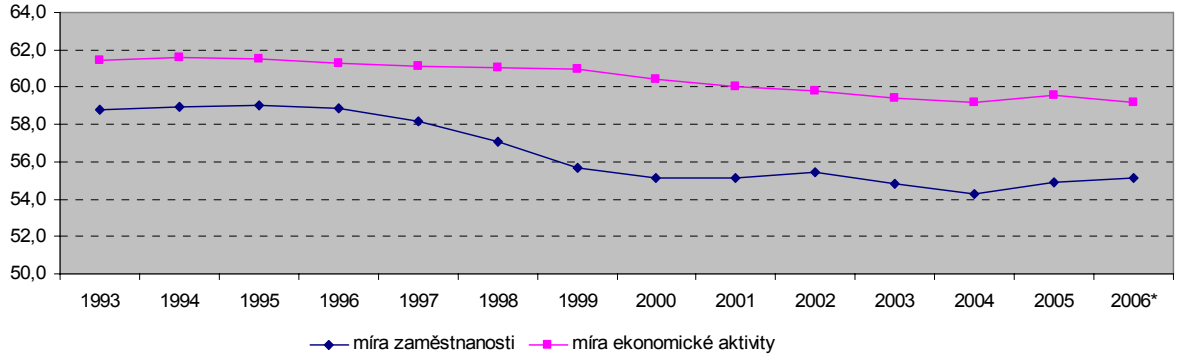

** 1. pololetí*

G r a f 10 **Vývoj na trhu práce v České republice v letech 1993-2006***

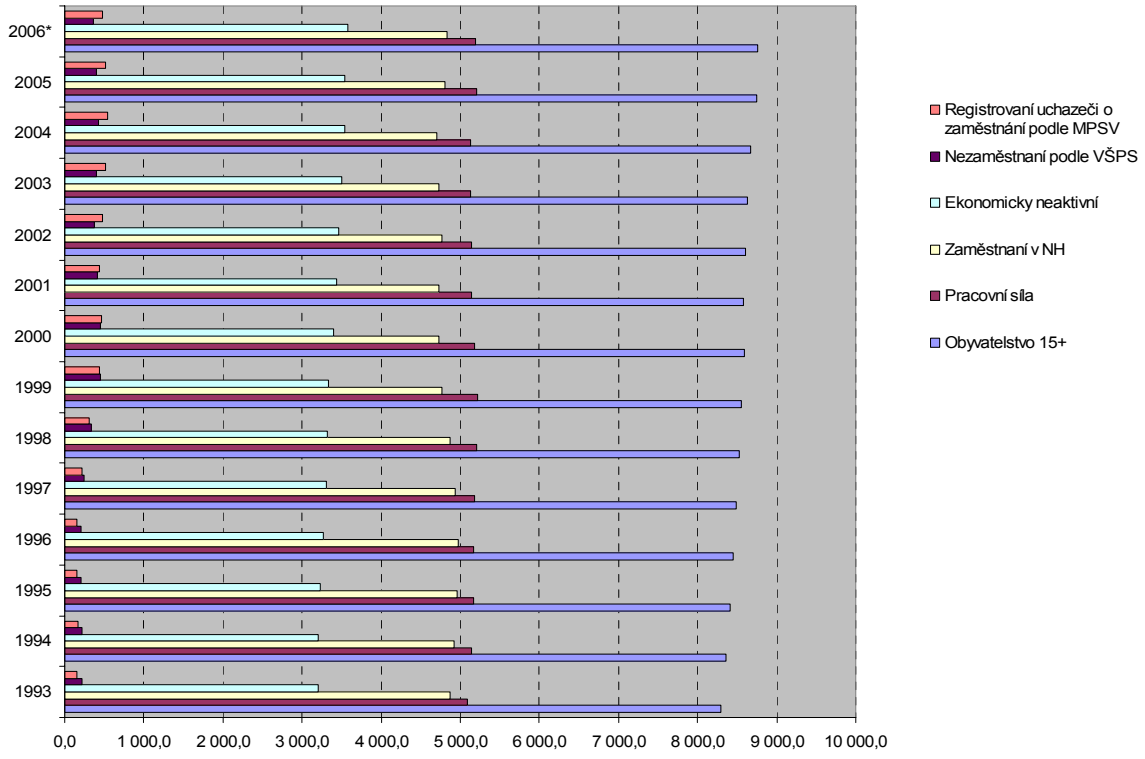

**1. pololetí*

Graf 11 **Vývoj míry registrované nezaměstnanosti a míry obecné nezaměstnanosti v letech 1990-2006* (*1. pololetí)**

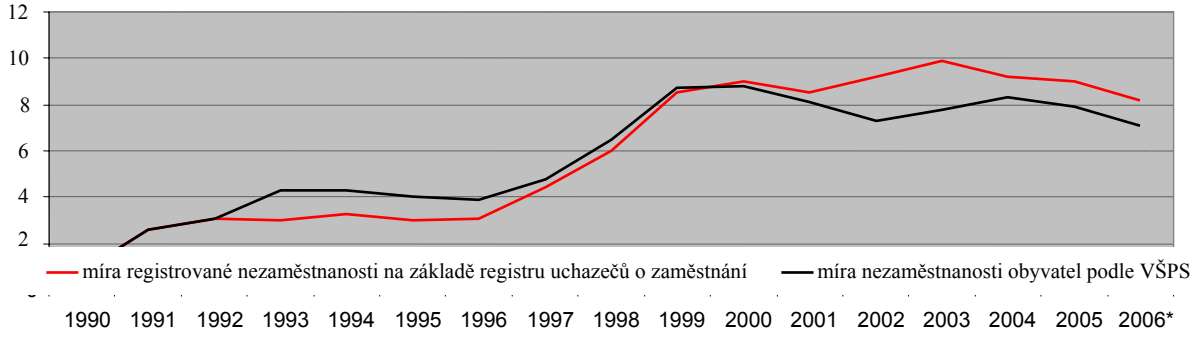

Graf 12 **Vývoj registrované nezaměstnanosti a volných pracovních míst (*1.pololetí)**

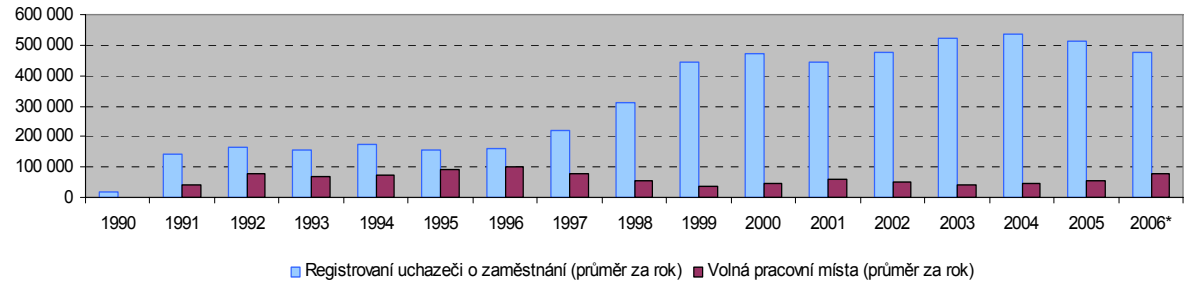

Graf 13 **Vývoj podílu cizinců na pracovní síle ČR v letech 1995-2006* (stav k 31.12/30.6)**

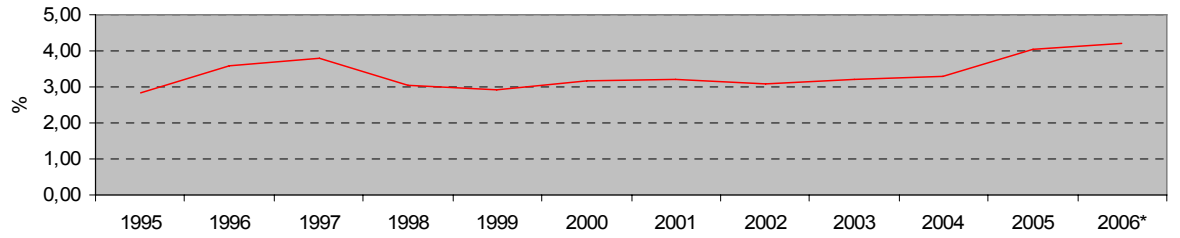

Graf 14 **Vybrané ukazatele trhu práce a zaměstnanosti cizinců k 30.6.2006**

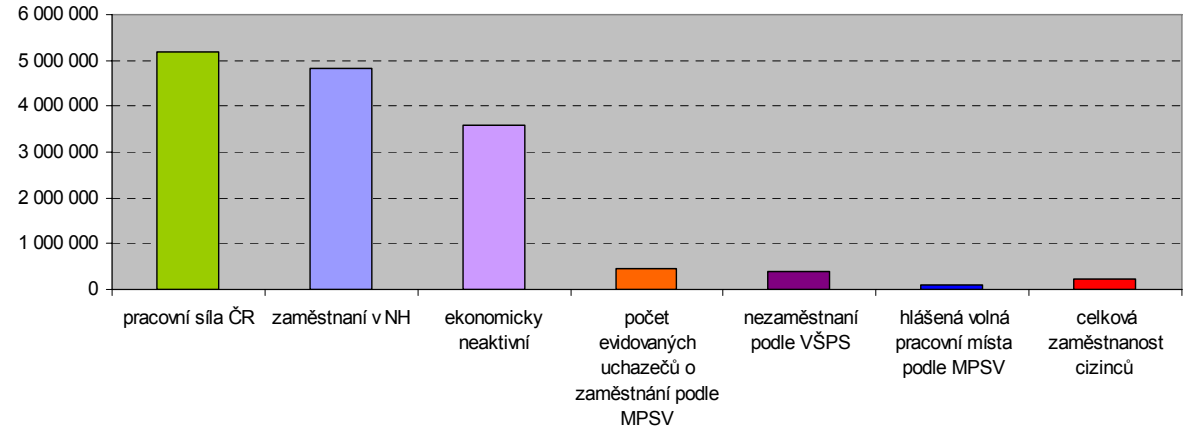

2.2 Struktura zaměstnanosti cizinců podle typu ekonomických aktivit

Typologie ekonomických aktivit cizinců vychází z rozdílného právního postavení cizinců na trhu práce[25]. Občané Evropské uUnie, Evropského hospodářského prostoru a Evropského sdružení volného obchodu (EU/EHP/ESVO) a cizinci s povolením k trvalému pobytu mají volný přístup na trh práce a jejich právní postavení se neliší v tomto ohledu od postavení občanů České republiky. Přechodně pobývající cizinci v postavení zaměstnanců musejí získat povolení k zaměstnání a vízum za účelem zaměstnání. Živnostenští podnikatelé (cizinci) musejí být zapsáni v obchodním rejstříku, ohlásit živnost, získat živnostenské oprávnění a vízum za účelem podnikání v ČR. Profesní i prostorová mobilita cizince je svázána s typem ekonomické aktivity a typem víza opravňujícího k výkonu určitého typu ekonomické aktivity. Následující analýza se vztahuje k cizincům s přechodným pobytem v ČR, kteří v ČR pracují či podnikají.

První skupinu představují občané členských zemí EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců, kteří mají od května 2004 právo volného pohybu a současně i volný přístup na trh práce ČR[26]. Jejich počet dosáhl na konci června 2006 výše 117 tis.; na celkové zaměstnanosti cizinců se podíleli 45%. Zvláštní podskupinou této kategorie cizinců tvoří občané Slovenska v postavení zaměstnanců, kterých bylo k uvedenému datu 91,7 tis., a podíleli se na celkové zaměstnanosti cizinců 36%.

Druhou skupinu tvoří cizinci z třetích zemí s platným povolením k zaměstnání, kterých bylo evidováno 56 tis. a tvořili 24 % z celkové zaměstnanosti.

Třetí skupinu představují cizinci z třetích zemí, kteří nemusejí mít povolení k zaměstnání; kterých bylo 4,6 tis., což činilo 2 %.

Čtvrtou skupinou jsou cizinci s platným živnostenským oprávněním v ČR, kterých bylo 64,7 tis., což činilo 28 % z celkové zaměstnanosti cizinců.

Uvedené čtyři skupiny tvoří ve svém součtu celkovou zaměstnanost cizinců (100 %). Na konci června 2006 dosáhla celkové výše 230 tis.; z toho bylo 117 tis. občanů EU/EHP/ESVO (51 %) a 113 tis. občanů třetích zemí (49 %).

Rozsah zaměstnanosti[27] občanů EU/EHP/ESVO se v současnosti příliš neliší od rozsahu zaměstnanosti cizinců z třetích zemí, ale v letech před vstupem ČR do EU (v letech 2002-2004) bylo zastoupení cizinců z třetích zemí na trhu práce ČR vyšší. Od konce roku 2004 dokonce června 2006 se zvýšil počet občanů EU/EHP/ESVO registrovaných úřady práce ze 72,8 tis. na 104,4 tis. (o 31,6 tis.). Především vzrostl počet občanů Slovenska registrovaných úřady práce z 59,8 tis. na 83,6 tis. (o 23,7 tis.); počet ostatních občanů EU/EHP/ESVO registrovaných úřady práce se zvýšil se z 13,0 tis. na 20,8 tis. (o 7,8 tis.).

Rozhodující část celkové zaměstnanosti občanů skupiny zemí EU/EHP/ESVO připadá na občany Slovenska. Jejich počet se zvýšil od konce roku 2004 do konce června 2006 o 23,7 tis. Občané Slovenska tvoří rozhodující složku pracovní síly na trhu práce ČR.; jejich podíl na zaměstnanosti skupiny občanů EU/EHP/ESVO činil 78,4 %, což bylo v rámci této skupiny zemí o necelé procento méně nežli na konci roku 1995. Relativní podíl občanů Slovenska na celkové zaměstnanosti cizinců se ale snížil od konce roku 1995 do konce června 2006 o 15,7 %.

---

[25] Cizinci v postavení zaměstnanců z EU/EHP/ESVO nepodléhají žádným regulacím na rozdíl od cizinců z třetích zemí. Povolení k zaměstnání omezuje flexibilitu zaměstnaných cizinců, váže je k určitému zaměstnavateli a zaměstnání.

[26] Občané EU/EHP/ESVO mají stejné právní postavení v souvislosti s povolením k pobytu a výkonem pracovních aktivit v České republice, proto jsou uváděni jako jedna skupina. Jejich zaměstnavatelé mají pouze povinnost informovat úřad práce, že zaměstnávají občana EU/EHP/ESVO.

[27] Celková zaměstnanost cizinců je ukazatel, který je součtem registrovaných zaměstnání, platných povolení k zaměstnání a živnostenských oprávnění cizinců.

Zaměstnanost ostatních občanů členských zemí EU/EHP/ESVO bez Slovenska vzrostla od konce roku 2004 o 7,8 tis. a podíleli se na konci června 2006 na celkové zaměstnanosti cizinců 11% a 22 % na zaměstnanosti této skupiny zemí.

Občané EU/EHP/ESVO, kteří mají volný přístup na trh práce, jsou v 89% případů v postavení zaměstnanců, pouze necelých 11 % z nich podniká na základě živnostenského oprávnění. Cizinci z ostatních, třetích zemí jsou pouze v 54% případů v postavení zaměstnanců, 46 % z nich podniká na základě živnostenského oprávnění. Je zřejmé, že je pro cizince z třetích zemí vstup na trh práce formou zaměstnání stále ještě obtížný.

Počet cizinců s povolením k zaměstnání se v průběhu let snižuje. Klesl od konce roku 1996 ze 71 tis. na 56 tis. na konci června 2006 (o 14,8 tis.); v od konce roku 2004 do konce června 2006 ale vzrostl z 34,4 tis na 56,2 tis. (o 21,8 tis.). Podíl cizinců s povolením k zaměstnání na celkové zaměstnanosti cizinců v ČR se v průběhu let relativně snižuje a dnes tvoří na trhu práce necelou čtvrtinu z evidovaných ekonomických aktivit cizinců. Cizinci s povolením k zaměstnání představují dnes jedinou početně regulovatelnou skupinu cizinců na trhu práce.

Od konce roku 2004 se zvýšil počet cizinců z třetích zemí, od nichž není vyžadováno povolení k zaměstnání; ze 0,7 tis. na 4,6 tis. na konci června 2006. Tito cizinci se prozatím podílejí na celkové zaměstnanosti pouhými dvěma procenty.

Počet cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění je v posledních třech letech více méně stabilizovaný (pohybuje se okolo 65 tis.), ale jejich relativní zastoupení na celkové zaměstnanosti cizinců se snižuje. V roce 1999 se podíleli na celkové zaměstnanosti cizinců 38,5%, na konci června 2006 28,2%. Živnostenské podnikání je podstatně rozšířenější mezi cizinci z třetích zemí nežli mezi občany EU/EHP/ESVO; zatímco mezi občany EU/EHP/ESVO bylo na konci června 2006 12,6 tis. osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, mezi cizinci z třetích zemí jich bylo 52,2 tisíc. Cizinci z třetích zemí se podíleli na celkovém počtu cizinců s živnostenským oprávněním 80 %.

Povolení k zaměstnání je pro některé cizince z třetích zemí nadále určitou bariérou a využívají proto živnostenské podnikání jako vstupní bránu na trh práce v ČR. Občané EU/EHP/ESVO, kteří podobné omezení nemají, proto působí na trhu práce většinou jako zaměstnanci. Dlouhodobé trendy ve struktuře zaměstnanosti cizinců směřují spíše ke klasickým formám zaměstnání. Jednou z příčin může být i liberalizace trhu práce, který umožňuje snazší přístup cizinců z třetích zemí na trh práce formou zaměstnání na pracovní smlouvu. Obcházení zákona o zaměstnanosti zakládáním živností, společností s ručením omezeným a družstev ale nadále přetrvává. Motivací nemusí být pouze snazší vstup na trh práce[28].

[28] Pro cizince, kteří působí na trhu práce ČR v rámci s.r.o a družstev, se řídí zákony země, kde má jejich podnik sídlo. Odvody na sociálním a zdravotním pojištění plynou do této země a nikoli do České republiky, což je pro nás ekonomicky nevýhodné.

T a b u l k a 3 **Vývoj struktury ekonomických aktivit cizinců v ČR**

rok	povolení k zaměstnání	podíl na celkové zaměstnanosti v %	informace – cizinci z třetích zemí	podíl na celkové zaměstnanosti v %	informace občané SR	podíl na celkové zaměstnanosti v %	informace občané EU/ EHP/ ESVO	podíl na celkové zaměstnanosti v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl na celkové zaměstnanosti v %	celková zaměstnanost cizinců v ČR	celkem %
1995	52 536	35,29	-	-	59 323	39,85	-	-	36 996	24,85	148 855	100,00
1996	71 002	37,62	-	-	72 244	38,28	-	-	45 499	24,11	188 745	100,00
1997	61 044	31,42	-	-	69 723	35,88	-	-	63 529	32,70	194 296	100,00
1998	49 927	31,96	-	-	61 320	39,26	-	-	44 962	28,78	156 209	100,00
1999	40 312	26,55	-	-	53 154	35,00	-	-	58 386	38,45	151 852	100,00
2000	40 080	24,29	-	-	63 567	38,53	-	-	61 340	37,18	164 987	100,00
2001	40 097	23,92	-	-	63 555	37,91	-	-	64 000	38,17	167 652	100,00
2002	44 621	27,59	-	-	56 558	34,97	-	-	60 532	37,43	161 711	100,00
2003	47 704	28,39	-	-	58 034	34,54	-	-	62 293	37,07	168 031	100,00
2004	34 397	19,86	747	0,43	59 818	34,54	13 022	7,52	65 219	37,65	173 203	100,00
2005	55 210	25,21	2 659	1,21	75 297	34,39	18 570	8,48	67 246	30,71	218 982	100,00
2006*	56 179	24,43	4 565	1,99	83 615	36,37	20 789	9,04	64 783	28,17	229 931	100,00

Pramen bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

Struktura zaměstnanosti cizinců se statisticky významně liší od struktury zaměstnanosti obyvatelstva[29]. Mezi cizinci je podstatně vyšší podíl podnikajících osob. Dostupné evidence ministerstva průmyslu a obchodu zahrnují pouze cizince podnikající na základě živnostenského oprávnění, zatímco údaje z VŠPS zahrnují podnikatele včetně pomáhajících rodinných příslušníků i členy produkčních družstev. Pokud bychom disponovali strukturou zaměstnanosti cizinců analogickou s daty VŠPS, rozdíl mezi cizinci a zaměstnanými v NH by byl ještě výraznější.

G r a f 15 **Struktura zaměstnanosti cizinců, stav k 30.6.2006**

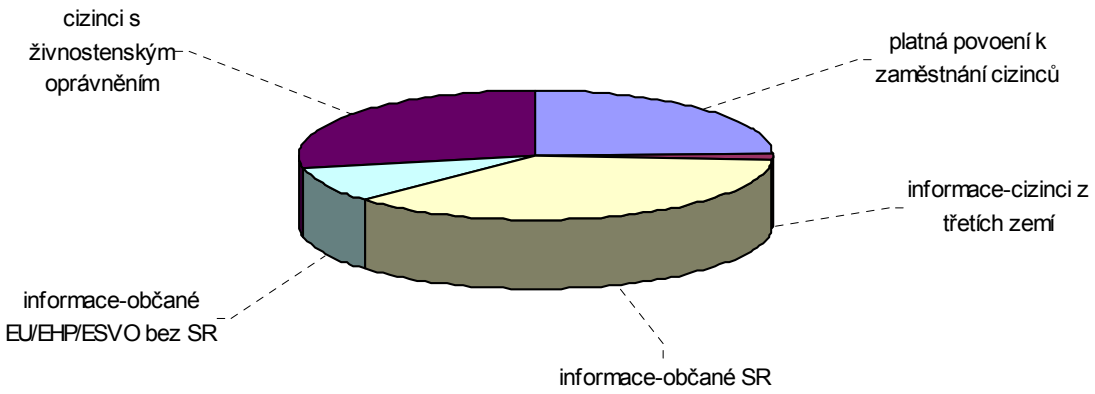

[29] Údaje o zaměstnaných v národním hospodářství jsou čerpány z údajů Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ.

G r a f 16 **Vývoj zaměstnanosti občanů EU/EHP/ESVO a ostatních cizinců v letech 1996-2006* (stav k 31.12/30.6*)**

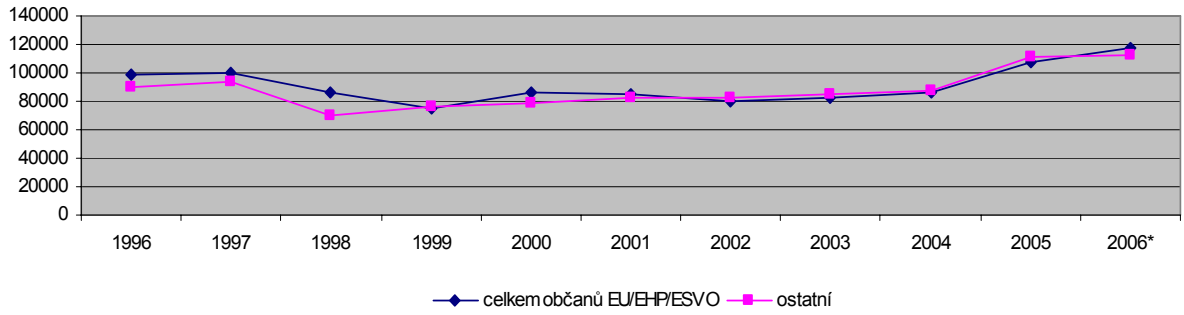

G r a f 17 **Vývoj počtu občanů EU/EHP/ESVO a ostatních cizinců v postavení zaměstnanců v letech 1995-2006* (stav k 31.12/30.6*)**

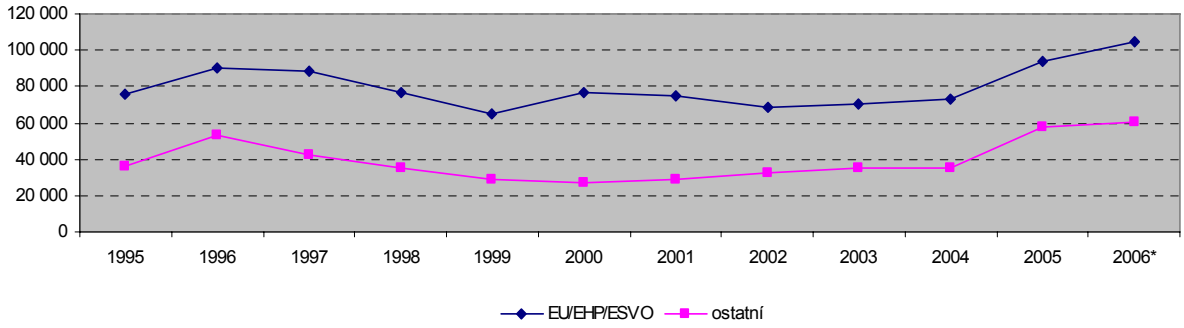

G r a f 18 **Vývoj struktury celkové zaměstnanosti cizinců (stav k 31.12/30.6*)**

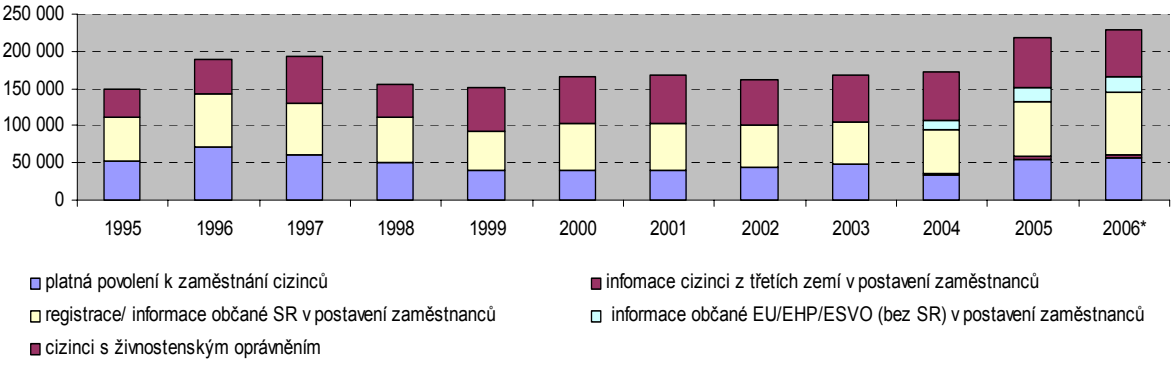

G r a f 19 **Vývoj struktury cizinců v postavení zaměstnanců v letech 1995-2006*(stav k 31.12/30.6*)**

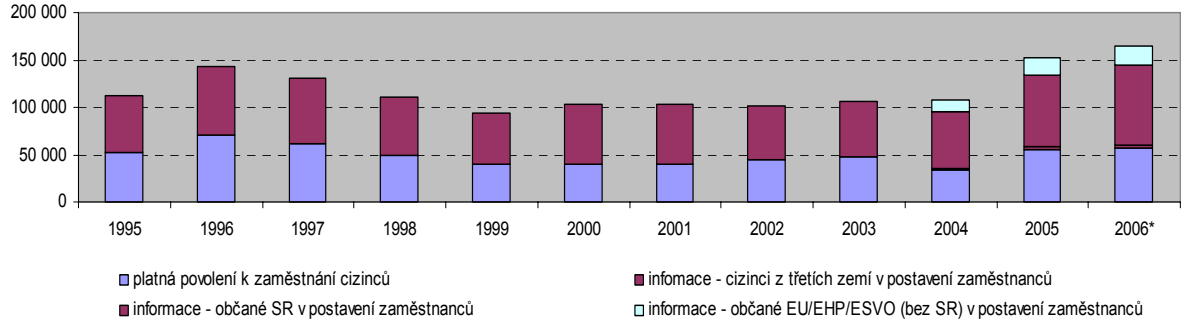

G r a f 20 **Struktura zaměstnaných v NH podle VŠPS v 22. ČTVRTLETÍ 2006 a zaměstnanosti cizinců k 30.6.2006**

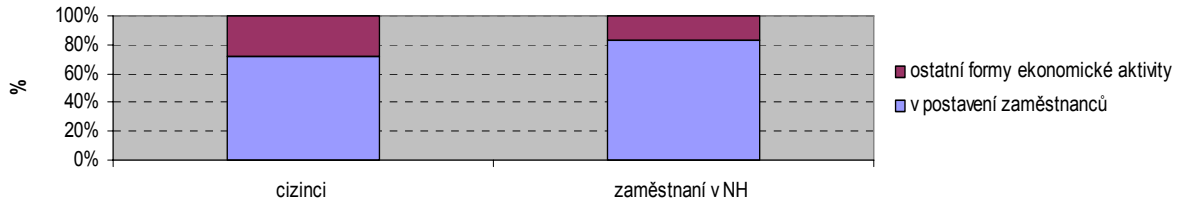

Pramen: VŠPS, ČSÚ, 22. ČTVRTLETÍ 2006, MPSV-SSZ, graf VÚPSV Milada Horáková

G r a f 21 **Struktura zaměstnanosti občanů EU/EHP/ESVO a ostatních cizinců podle typu ekonomických aktivit k 30.6.2006**

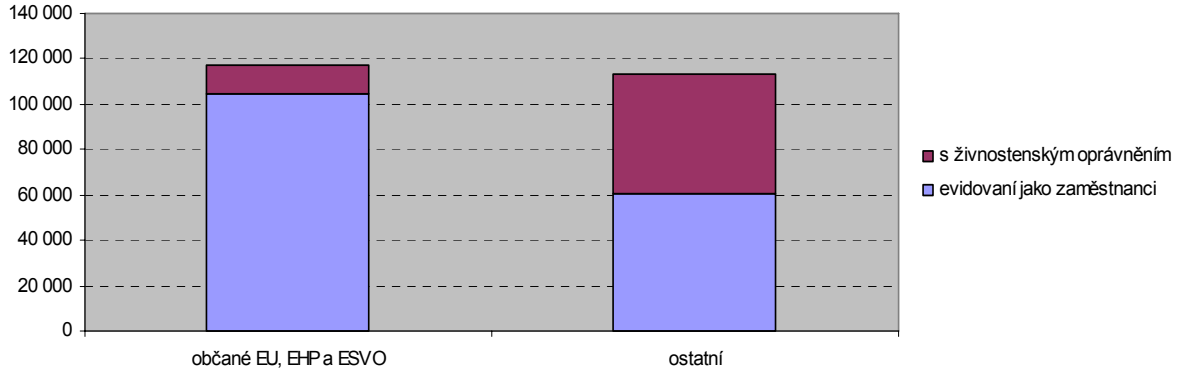

G r a f 22 **Struktura ekonomických aktivit cizinců podle zdrojových zemí (občané EU/EHP/ESVO a ostatní) a typu ekonomických aktivit (v postavení zaměstnanců a v postavení živnostenských podnikatelů) k 30.6.2006**

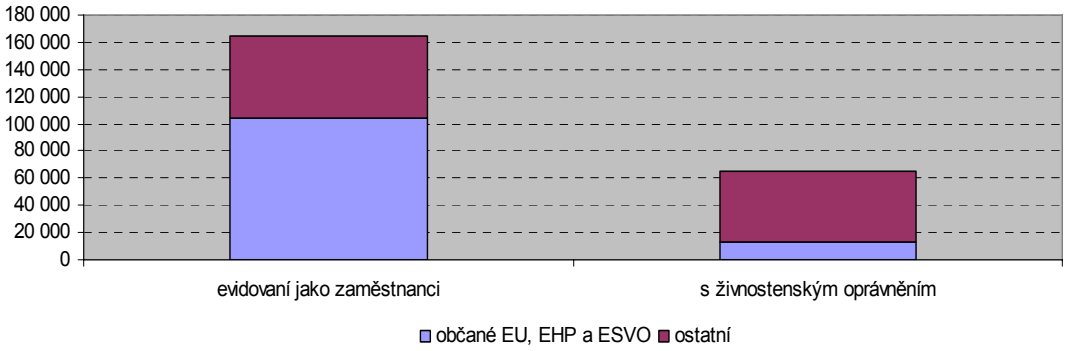

2.3 Zdrojové regiony pracovních migrací

Mezi nejvýznamnější zdrojové regiony pracovních migrací do České republiky patří Evropa a Asie. Prvních osm nejčetnějších skupin cizinců na trhu práce představují občané Slovenska, Ukrajiny, Vietnamu, Polska, Moldavska, Ruska, Německa a Bulharska. Na konci června 2006 tvořili 89 % z celkové zaměstnanosti cizinců.

Více než polovinu z celkové zaměstnanosti cizinců tvořili občané EU; v rámci této skupiny byli nejčetněji zastoupeni občané Slovenska (78%) a Polska (13%). Viz tabulková příloha tab. 10. Masivní migrace z Polska a Slovenska ovlivňují celkový obraz o struktuře migrací z EU.

Občané zemí EHP a ESVO, kteří mají stejně jako občané EU volný přístup na trh práce ČR, nijak výrazně neovlivňují rozsah pracovních migrací. Jedná se o marginální počty, které nebudou ani v budoucnu hrát na trhu práce ČR pravděpodobně významnou roli, přestože nejsou regulovány. Jak ale ukáží další výsledky analýzy, zaujímají tito cizinci na trhu práce výlučné postavení. Obsazují pracovní místa, na nichž je vyžadována vysoká kvalifikace.

Mezi cizinci z třetích zemí byli na konci června 2006 zastoupeni zejména Ukrajinci (63 tis., což činilo 27 % z celkové zaměstnanosti) a Vietnamci (23 tis., kteří se podíleli 10 % na celkové zaměstnanosti). Počet Ukrajinců i Vietnamců, kteří působí na trhu práce ČR, v průběhu let soustavně stoupá. Zatímco Ukrajinci pracují většinou na základě povolení k zaměstnání (67 %), Vietnamci působí téměř výlučně jako živnostenští podnikatelé (99 %).

T a b u l k a 4 **Nejvýznamnější zdrojové země pracovních migrací k 30.6.2006**

státní občanství	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	podíl na celkovém počtu cizinců v postavení zaměstnanců v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl na celkovém počtu živnostenských oprávnění v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl na celkové zaměstnanosti cizinců v %
cizinci celkem	165 148	100,00	64 783	100,00	229 931	100,00
Slovensko	83 615	50,63	8 148	12,58	91 763	39,91
Ukrajina	41 730	25,27	20 783	32,08	62 513	27,19
Vietnam	329	0,20	22 829	35,24	23 158	10,07
Polsko	13 492	8,17	1 212	1,87	14 704	6,39
Moldavsko	2 969	1,80	632	0,98	3 601	1,57
Rusko	2 155	1,30	1 307	2,02	3 462	1,51
Německo	2 048	1,24	1 130	1,74	3 178	1,38
Bulharsko	1 739	1,05	950	1,47	2 689	1,17
vybrané země	148 077	89,66	56 991	87,97	205 068	89,19

Pramen: bulletin 17, Pracovní migrace v České republice, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

G r a f 23 **Zaměstnanost občanů EU a ostatních cizinců v ČR k 30.6.2006**

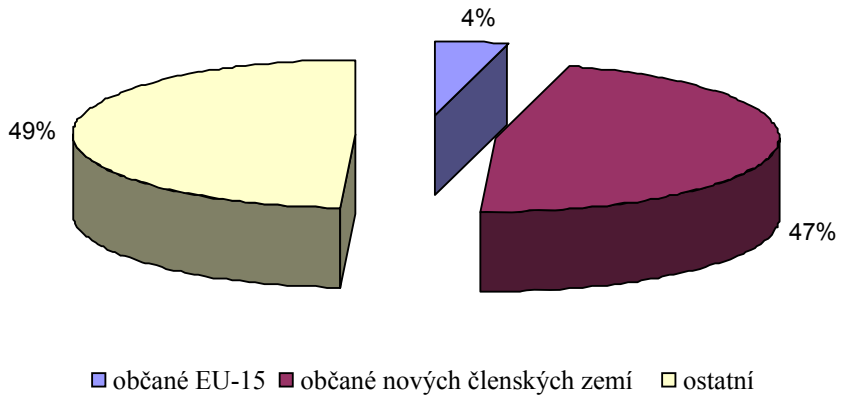

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, Milada Horáková, Ivana Macounová, VÚPSV Praha, 2006

G r a f 24 **Celková zaměstnanost občanů EU k 30.6.2006 (absolutní četnosti;%)**

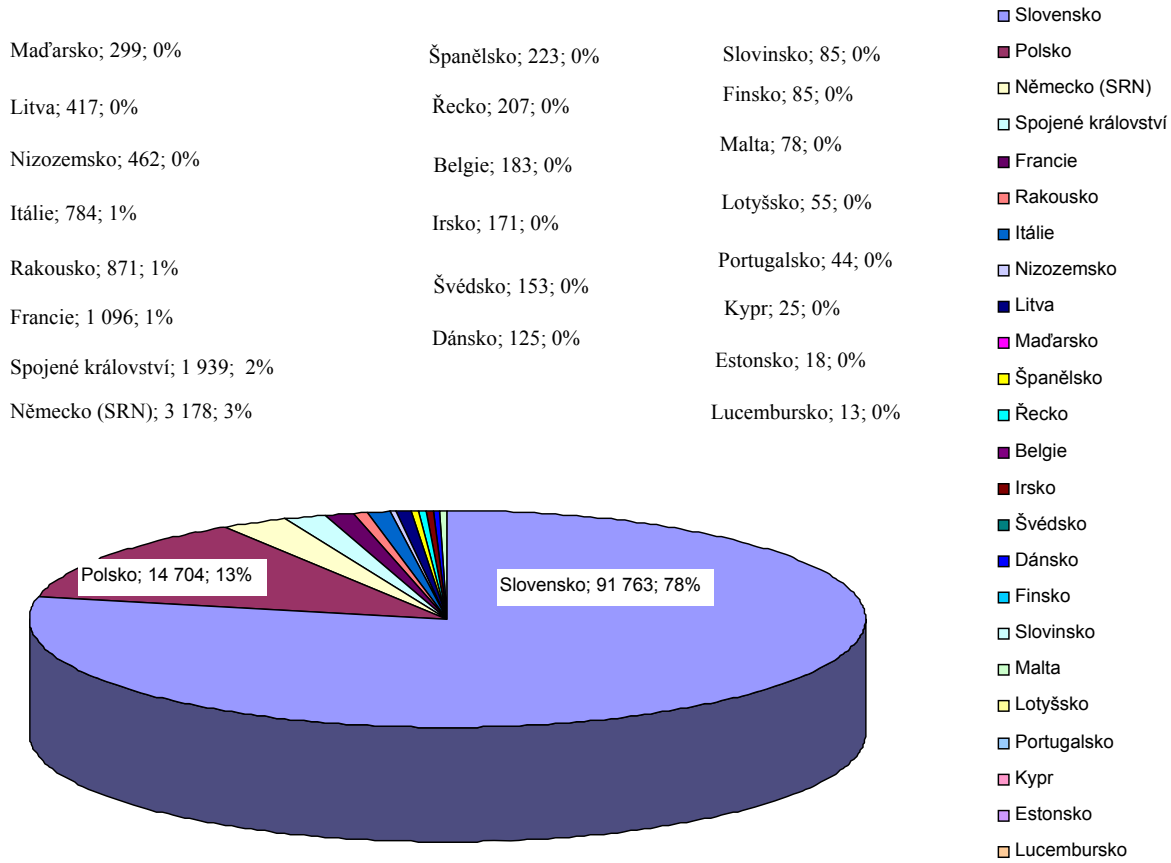

Pramen: bulletin, Mezinárodní pracovní migrace v ČR č. 17, VÚPSV, graf Milada Horáková

G r a f 25 **Vývoj celkové zaměstnanosti nejpočetnějších skupin cizinců k 30.6.2006**

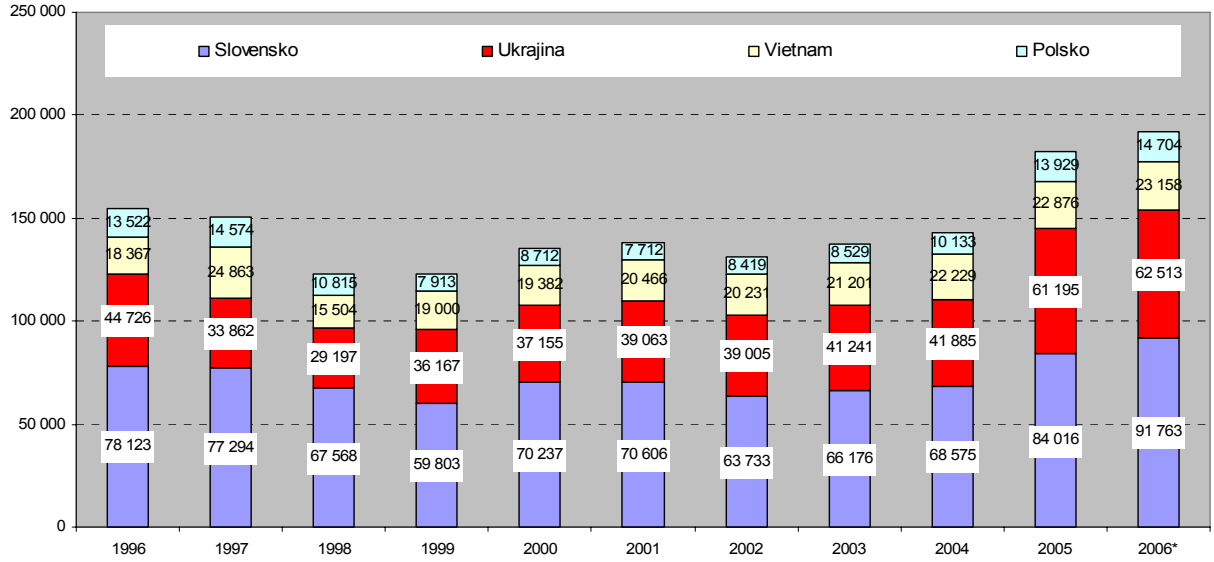

G r a f 26 **Vývoj zaměstnanosti nejčetnějších skupin občanů EU 1996-2006* (stav k 31.12/30.6)**

Vývoj zaměstnanosti občanů Slovenska v ČR

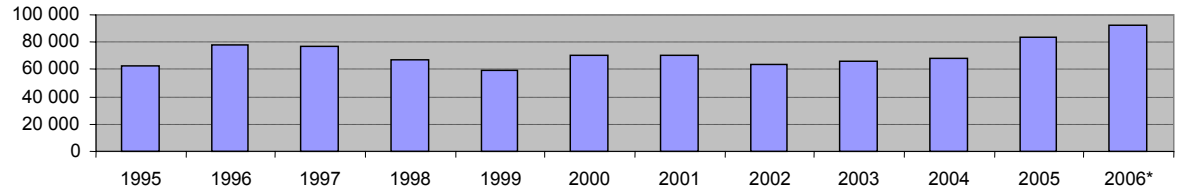

Vývoj zaměstnanosti občanů Polska v ČR

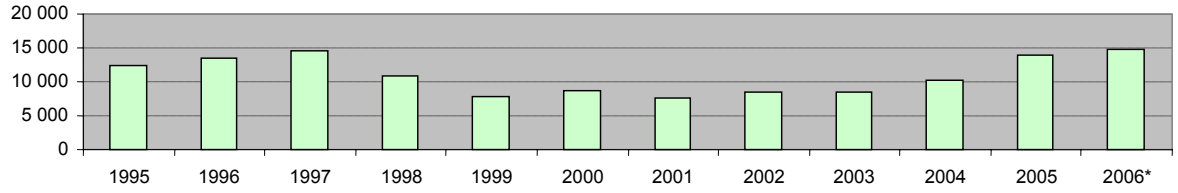

Vývoj zaměstnanosti občanů Německa v ČR

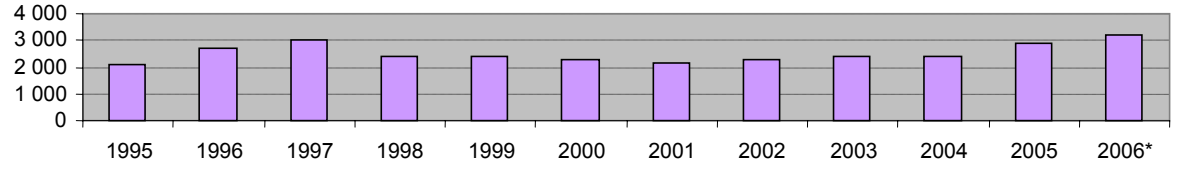

G r a f 27 **Vývoj zaměstnanosti nejčetnějších skupin cizinců z třetích zemí v letech 1996-2006* (stav k 31.12/30.6)**

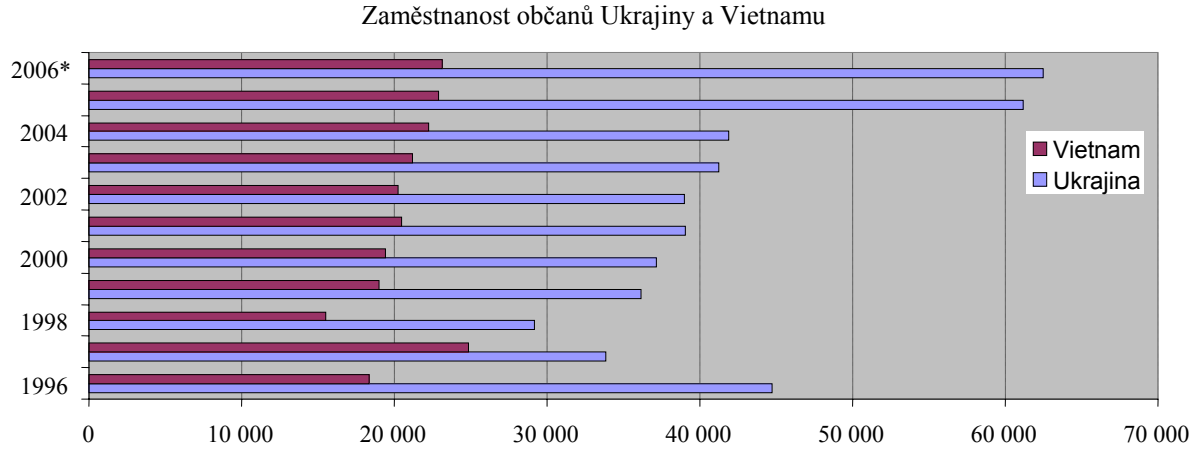

2.4 Zaměstnanost cizinců v oblastech, krajích a okresech České republiky

Praha a Střední Čechy jsou místem, kde se odehrává většina ekonomických aktivit cizinců. Vyšší zaměstnanost cizinců byla zjištěna i v oblastech severovýchod, jihovýchod a jihozápad (NUTS 2) a v Jihomoravském kraji, Plzeňském kraji a Moravskoslezském kraji (NUTS 3).

Struktura zaměstnanosti cizinců v oblastech NUTS 2 i krajích NUTS 3 ČR nebyla identická. Nejvyšší podíl cizinců v postavení zaměstnanců byl naměřen v oblasti NUTS 2 Severovýchod, Střední Čechy a Praha; v třídění podle NUTS 3 to byly kraje charakteristické relativně nízkým zastoupením cizinců v postavení zaměstnanců na trhu práce (Pardubickém a Vysočina). Podíl cizinců v postavení zaměstnanců se pohyboval v oblastech NUTS 2 v rozmezí 71-76 % z celkové zaměstnanosti s výjimkou oblasti Severozápad, kde byl zjištěn jejich výrazně nižší podíl; zde byl naopak zjištěn výrazně vyšší podíl cizinců s živnostenským oprávněním (60 % oproti 40 % v postavení zaměstnanců). Oblast Severozápad zahrnuje kraje Karlovarský a Ústecký, které jsou rovněž charakteristické vysokým podílem cizinců s živnostenským oprávněním na celkové zaměstnanosti cizinců v kraji. Zde se zřetelně promítá vliv sousedství s Německem, lidé z pohraničí využívají možnosti levných nákupů a živnostenské podnikání cizinců zde reprezentují zejména obchodní aktivity vietnamských trhovců.

Oblast Moravskoslezsko se vyznačovala výrazně vyšším zastoupením občanů EU na trhu práce. Oblast Moravskoslezsko je historicky významným cílem pracovních migrací ze Slovenska a Polska, což výrazně ovlivňuje strukturu celkové zaměstnanosti cizinců v této oblasti.

Většina cizinců z třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání a jejichž počet je prozatím velmi nízký (celkem 4,6 tis.), byla zaměstnána v oblasti NUTS 2 Praha (29 % z jejich celkového počtu). Relativně nejvyšší podíl této skupiny cizinců na celkové zaměstnanosti cizinců byl ale naměřen v oblasti Severozápad (4,2 %).

Podíl cizinců z třetích zemí s povolením k zaměstnání a zaměstnaných občanů členských zemí EU/EHP/ESVO byl nejvyváženější v oblasti Praha; v ostatních krajích ČR, s výjimkou Ústeckého, byla zaznamenána převaha občanů EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců nad cizinci s povolením k zaměstnání.

T a b u l k a 5 **Struktura zaměstnanosti cizinců podle NUTS 2 k 30.6.2006**

oblast NUTS 2	cizinci v postavení zaměstnanců	podíl v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl v %
Praha	56 115	75,93	17 790	24,07	73 905	100,00
Střední Čechy	24 776	76,27	7 710	23,73	32 486	100,00
Jihozápad	18 240	70,56	7 609	29,44	25 849	100,00
Severozápad	7 450	39,72	11 307	60,28	18 757	100,00
Severovýchod	20 843	76,34	6 460	23,66	27 303	100,00
Jihovýchod	19 246	73,33	7 000	26,67	26 246	100,00
Střední Morava	7 639	71,43	3 055	28,57	10 694	100,00
Moravskoslezsko	10 839	73,78	3 852	26,22	14 691	100,00
celkem	165 148	71,83	64 783	28,17	229 931	100,00

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

T a b u l k a 6 **Struktura zaměstnanosti cizinců podle NUTS 3 (stav k 30.6.2006)**

kraj NUTS 3	cizinci v postavení zaměstnanců	podíl v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl v %
Praha	56 115	75,93	17 790	24,07	73 905	100,00
Středočeský	24 776	76,27	7 710	23,73	32 486	100,00
Jihočeský	6 333	68,44	2 921	31,56	9 254	100,00
Plzeňský	11 907	71,75	4 688	28,25	16 595	100,00
Karlovarský	3 206	37,27	5 396	62,73	8 602	100,00
Ústecký	4 244	41,79	5 911	58,21	10 155	100,00
Liberecký	7 298	73,60	2 618	26,40	9 916	100,00
Královéhradecký	6 940	75,75	2 222	24,25	9 162	100,00
Pardubický	6 605	80,30	1 620	19,70	8 225	100,00
Vysočina	4 997	78,84	1 341	21,16	6 338	100,00
Jihomoravský	14 249	71,57	5 659	28,43	19 908	100,00
Olomoucký	3 331	68,10	1 560	31,90	4 891	100,00
Zlínský	4 308	74,24	1 495	25,76	5 803	100,00
Moravskoslezský	10 839	73,78	3 852	26,22	14 691	100,00
celkem	165 148	71,83	64 783	28,17	229 931	100,00

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

T a b u l k a 7 **Detailní struktura zaměstnanosti cizinců podle NUTS 2 k 30.6.2006**

oblast NUTS 2	platná povolení k zaměstnání cizinců	podíl v %	cizinci z třetích zemí bez povolení k	podíl v %	informace - občané EU/EHP/ESVO	podíl v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl v %
Praha	26 357	35,66	1 335	1,81	28 423	38,46	17 790	24,07	73 905	100,00
Střední Čechy	6 761	20,81	406	1,25	17 609	54,20	7 710	23,73	32 486	100,00
Jihozápad	4 978	19,26	761	2,94	12 501	48,36	7 609	29,44	25 849	100,00
Severozápad	3 143	16,76	784	4,18	3 523	18,78	11 307	60,28	18 757	100,00
Severovýchod	6 944	25,43	590	2,16	13 309	48,75	6 460	23,66	27 303	100,00
Jihovýchod	5 356	20,41	372	1,42	13 518	51,50	7 000	26,67	26 246	100,00
Střední Morava	1 846	17,26	177	1,66	5 616	52,52	3 055	28,57	10 694	100,00
Moravskoslezsko	794	5,40	140	0,95	9 905	67,42	3 852	26,22	14 691	100,00
celkem	56 179	24,43	4 565	1,99	104 404	45,41	64 783	28,17	229 931	100,00

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

T a b u l k a 8 **Detailní struktura zaměstnanosti cizinců podle NUTS 3 k 30.6.2006**

kraj NUTS 3	platná povolení k zaměstnání cizinců	podíl v %	informace - cizinci z třetích zemí*** v postavení zaměstnanců	podíl v %	informace - občané EU/EHP/ ESVO v postavení zaměstn.	podíl v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl v %	celková zaměstnanost cizinců **	podíl v %
Praha	26 357	35,66	1 335	1,81	28 423	38,46	17 790	24,07	73 905	100,00
Středočeský	6 761	20,81	406	1,25	17 609	54,20	7 710	23,73	32 486	100,00
Jihočeský	2 295	24,80	333	3,60	3 705	40,04	2 921	31,56	9 254	100,00
Plzeňský	2 683	16,17	428	2,58	8 796	53,00	4 688	28,25	16 595	100,00
Karlovarský	894	10,39	392	4,56	1 920	22,32	5 396	62,73	8 602	100,00
Ústecký	2 249	22,15	392	3,86	1 603	15,79	5 911	58,21	10 155	100,00
Liberecký	2 040	20,57	308	3,11	4 950	49,92	2 618	26,40	9 916	100,00
Královéhradecký	2 843	31,03	114	1,24	3 983	43,47	2 222	24,25	9 162	100,00
Pardubický	2 061	25,06	168	2,04	4 376	53,20	1 620	19,70	8 225	100,00
Vysočina	2 179	34,38	119	1,88	2 699	42,58	1 341	21,16	6 338	100,00
Jihomoravský	3 177	15,96	253	1,27	10 819	54,34	5 659	28,43	19 908	100,00
Olomoucký	1 071	21,90	66	1,35	2 194	44,86	1 560	31,90	4 891	100,00
Zlínský	775	13,36	111	1,91	3 422	58,97	1 495	25,76	5 803	100,00
Moravskoslezský	794	5,40	140	0,95	9 905	67,42	3 852	26,22	14 691	100,00
celkem	56 179	24,43	4 565	1,99	104 404	45,41	64 783	28,17	229 931	100,00

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

T a b u l k a 9 **Relativní podíl typů ekonomických aktivit cizinců v krajích NUTS 3 k 30.6.2006**

kraj NUTS 3	podíl na pracovní síle v %	podíl na celkovém počtu platných povolení k zaměstnání cizinců v %	podíl na celkovém počtu informací o cizincích z třetích zemí bez povolení k zaměstnání v %	podíl na celkovém počtu informací o občanech EU/EHP/ESVO %	podíl na celkovém počtu cizinců v postavení zaměstnanců v %	podíl na celkovém počtu cizinců s živnostenským oprávněním v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl na celkové zaměstnanosti cizinců v %
celkem ČR	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	229 931	100,00
Praha	13,00	46,92	29,24	27,22	33,98	27,46	73 905	32,14
Středočeský kraj	11,36	12,03	8,89	16,87	15,00	11,90	32 486	14,13
Jihomoravský kraj	10,78	5,66	5,54	10,36	8,63	8,74	19 908	8,66
Plzeňský kraj	5,55	4,78	9,38	8,42	7,21	7,24	16 595	7,22
Moravskoslezský kraj	11,76	1,41	3,07	9,49	6,56	5,95	14 691	6,39
Ústecký kraj	7,95	4,00	8,59	1,54	2,57	9,12	10 155	4,42
Liberecký kraj	4,16	3,63	6,75	4,74	4,42	4,04	9 916	4,31
Jihočeský kraj	6,03	4,09	7,29	3,55	3,83	4,51	9 254	4,02
Královéhradecký kraj	5,26	5,06	2,50	3,81	4,20	3,43	9 162	3,98
Karlovarský kraj	3,11	1,59	8,59	1,84	1,94	8,33	8 602	3,74
Pardubický kraj	4,85	3,67	3,68	4,19	4,00	2,50	8 225	3,58
Vysočina	4,82	3,88	2,61	2,59	3,03	2,07	6 338	2,76
Zlínský kraj	5,45	1,38	2,43	3,28	2,61	2,31	5 803	2,52
Olomoucký kraj	5,93	1,91	1,45	2,10	2,02	2,41	4 891	2,13

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

G r a f 28 **Zaměstnanost cizinců podle oblastí NUTS 2 k 30.6.2006**

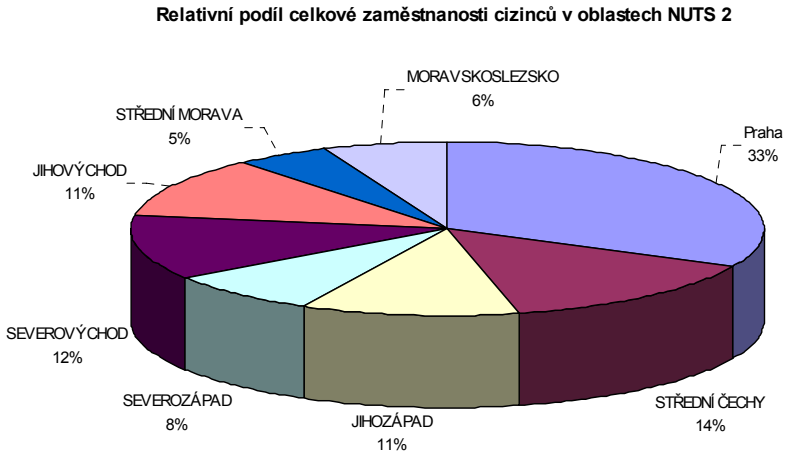

G r a f 29 **Podíl ekonomických aktivit cizinců na pracovní síle podle oblastí NUTS 2 k 30.6.2006**

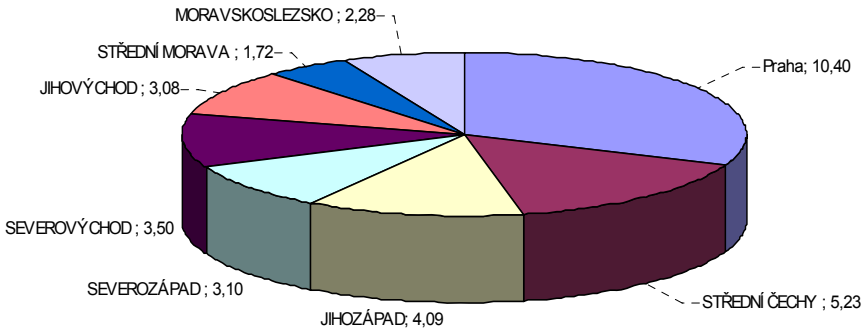

G r a f 30 **Zaměstnanost cizinců podle krajů NUTS 3 k 30.6.2006**

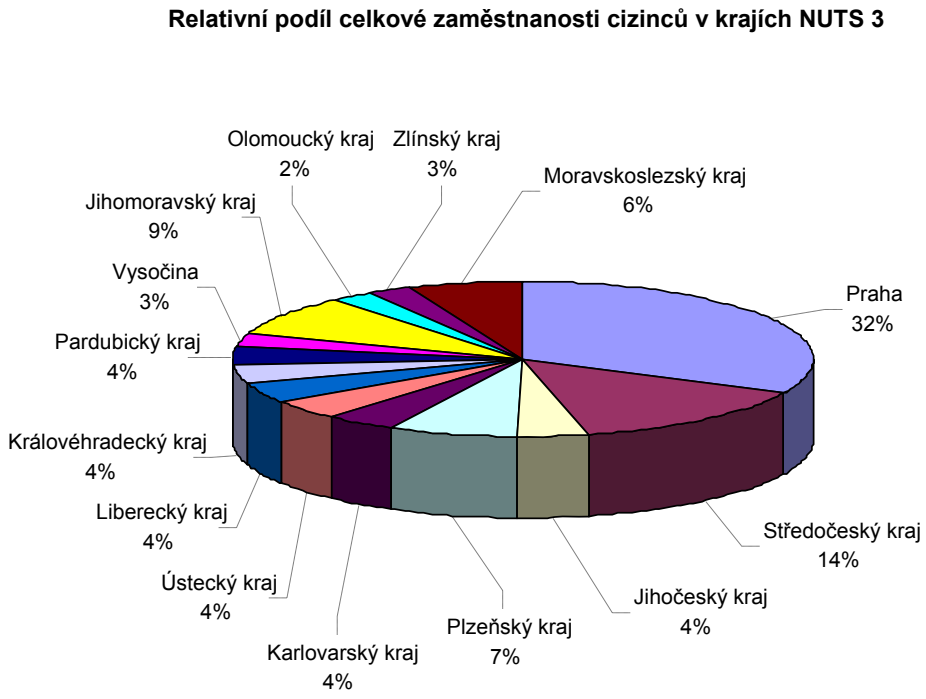

G r a f 31 **Podíl cizinců na pracovní síle podle krajů NUTS 3 k 30.6.2006**

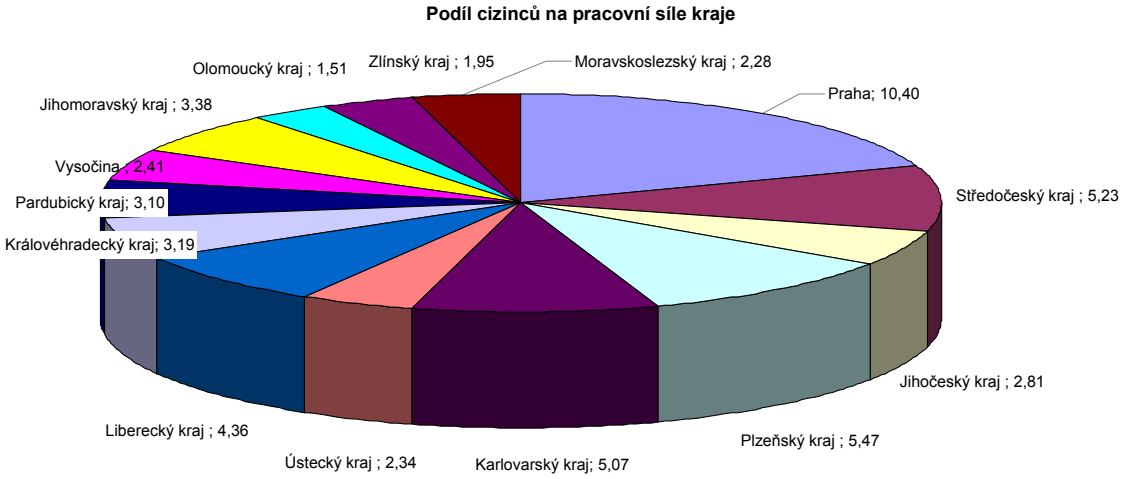

G r a f 32 **Struktura celkové zaměstnanosti cizinců podle NUTS 2 k 30.6.2006**

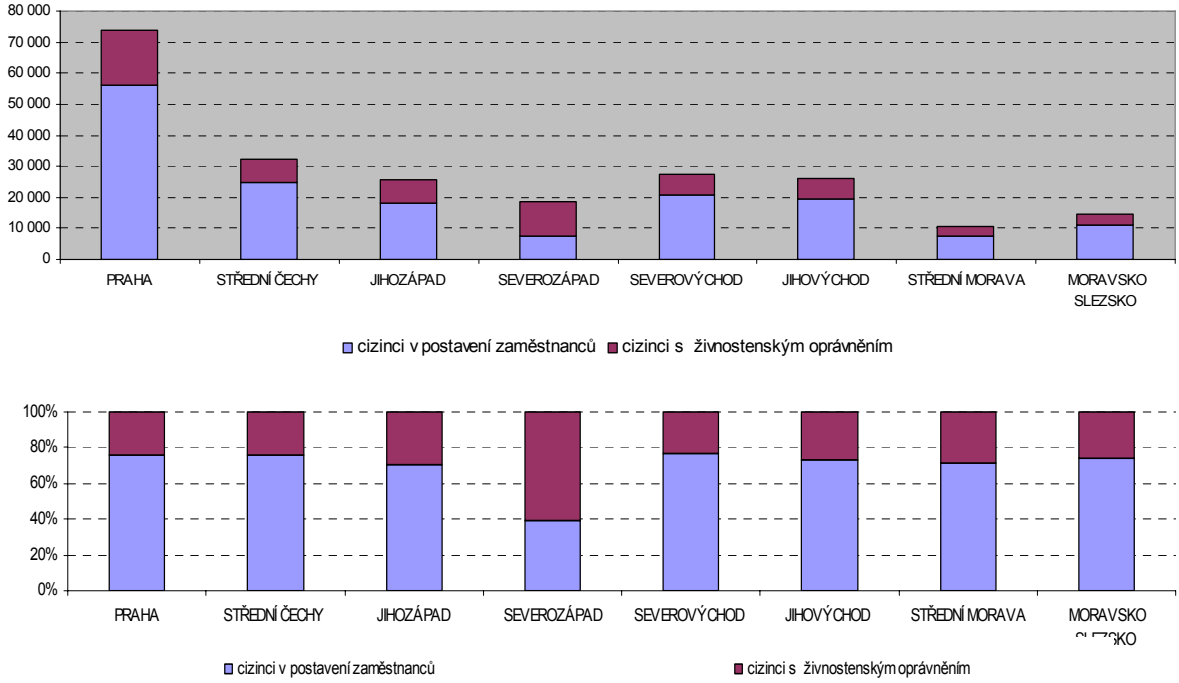

G r a f 33 **Struktura cizinců v postavení zaměstnanců podle NUTS 2 k 30.6.2006**

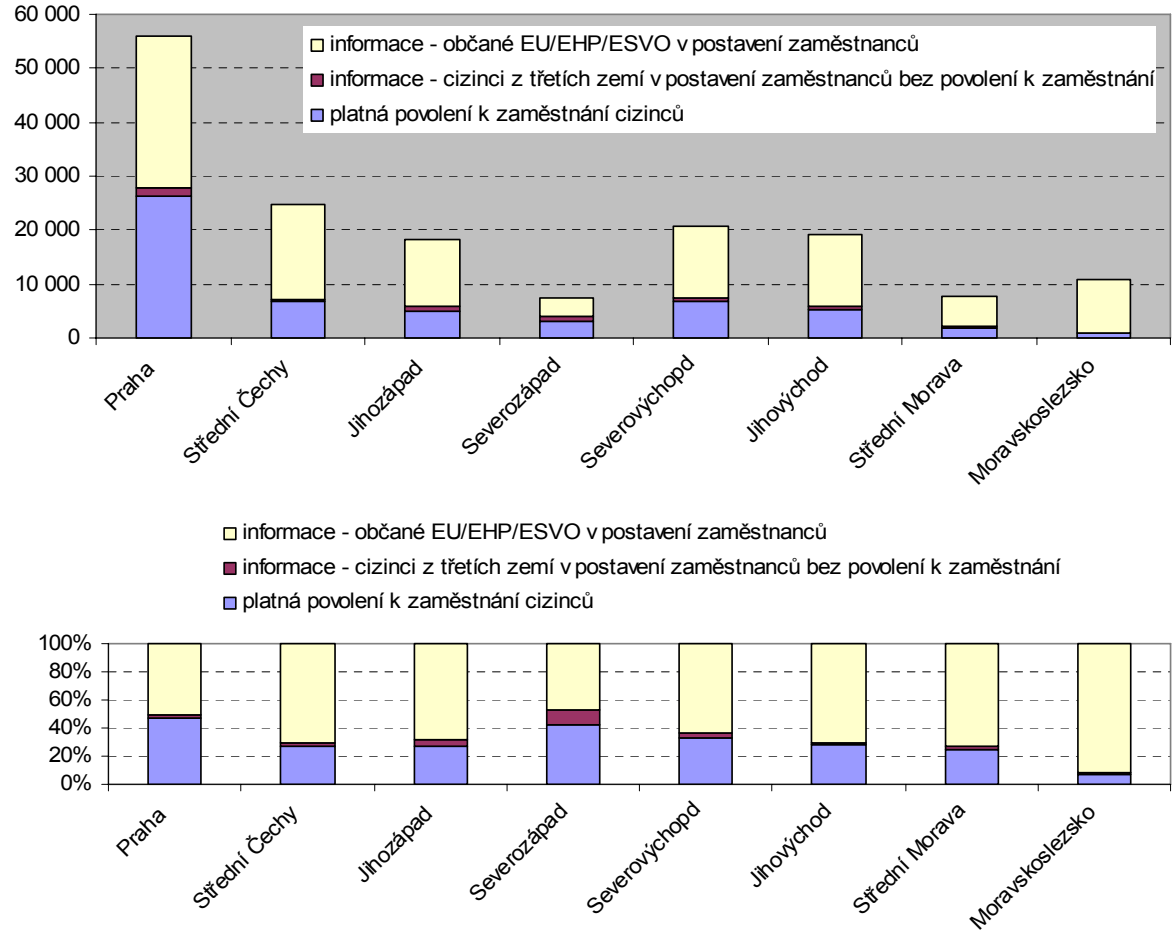

Graf 34 **Struktura celkové zaměstnanosti cizinců podle NUTS 3 k 30.6.2006**

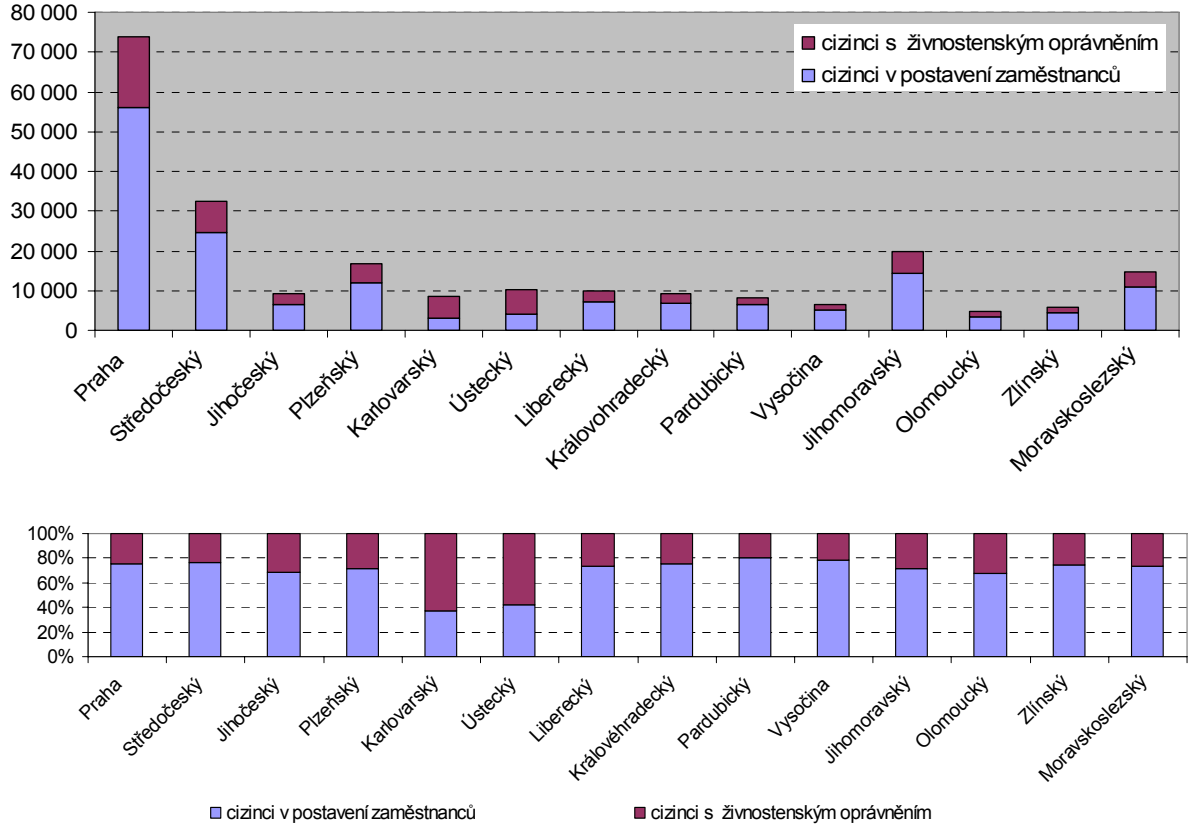

Graf 35 **Detailní struktura zaměstnanosti cizinců podle NUTS 3 k 30.6.2006**

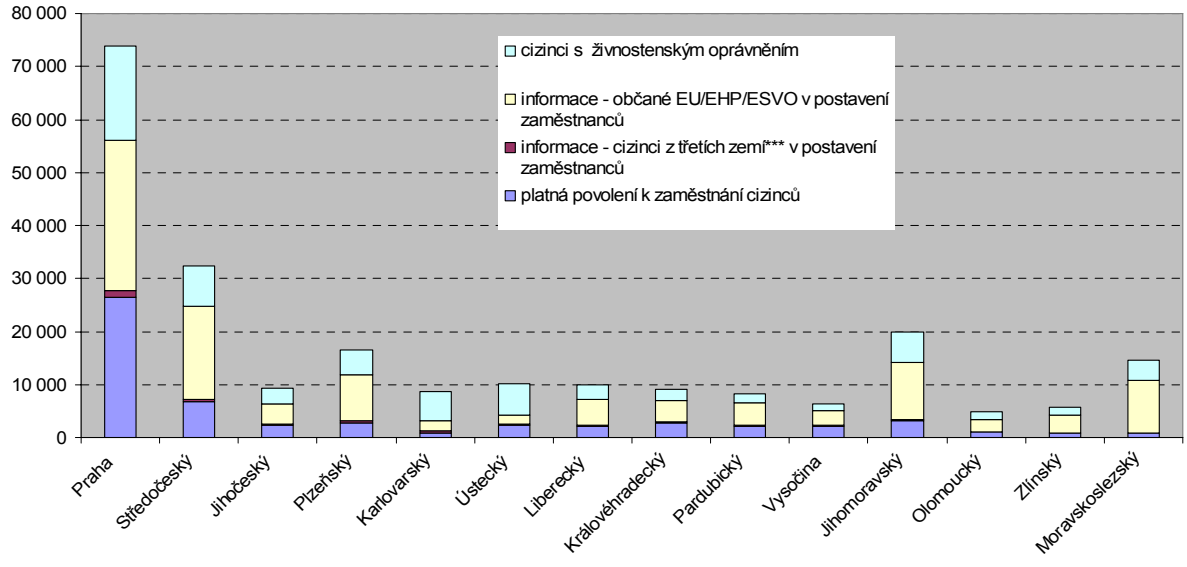

G r a f 36 **Struktura cizinců v postavení zaměstnanců podle NUTS 3 k 30.6.2006**

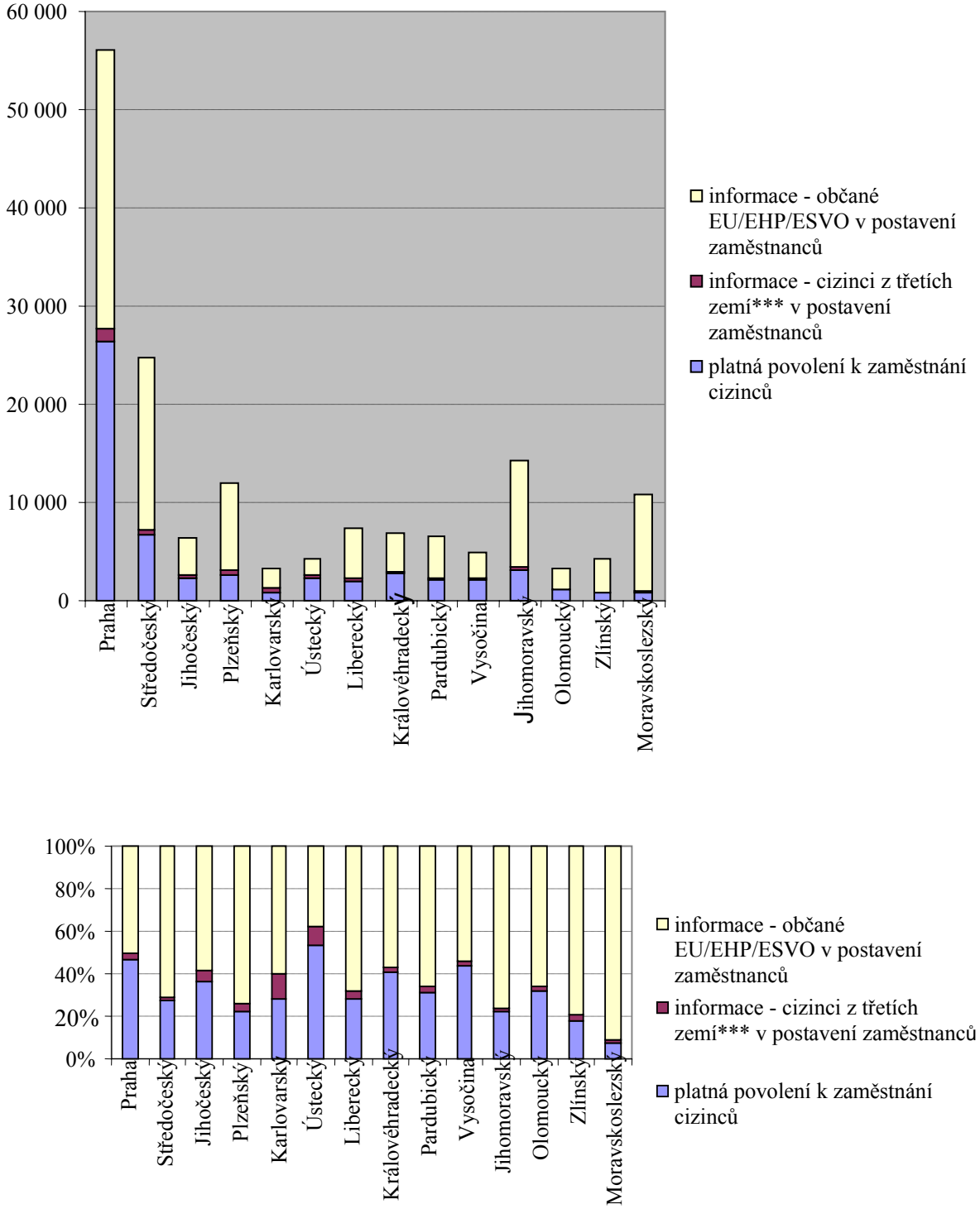

T a b u l k a 10 **Zaměstnanost cizinců v krajích NUTS 3 a okresech NUTS 4 k 30.6.2006**

kraj / okres	pracovní síla kraje/ okresu	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace - cizinci z třetích zemí	informace - občané EU/EHP/ESVO	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	cizinci s živnostenským oprávněním	celková zaměstnanost cizinců
Praha	**710 694**	**26 357**	**1 335**	**28 423**	**56 115**	**17 790**	**73 905**
Benešov	50 559	575	22	615	1 212	344	1 556
Beroun	40 491	503	49	870	1 422	406	1 828
Kladno	83 406	866	40	1 670	2 576	728	3 304
Kolín	52 458	665	58	1 691	2 414	407	2 821
Kutná Hora	38 113	231	13	468	712	341	1 053
Mělník	49 913	258	26	639	923	699	1 622
Mladá Boleslav	70 522	370	14	6 877	7 261	1 205	8 466
Nymburk	42 955	893	24	415	1 332	356	1 688
Praha-východ	56 011	1 013	42	2 247	3 302	1 603	4 905
Praha-západ	49 804	272	34	1 477	1 783	850	2 633
Příbram	56 994	766	60	327	1 153	456	1 609
Rakovník	29 869	349	24	313	686	315	1 001
Středočeský kraj (NUTS 3)	**621 095**	**6 761**	**406**	**17 609**	**24 776**	**7 710**	**32 486**
České Budějovice	94 678	556	153	1 273	1 982	914	2 896
Český Krumlov	33 694	986	28	425	1 439	360	1 799
Jindřichův Hradec	49 976	42	10	255	307	449	756
Písek	34 746	285	13	377	675	205	880
Prachatice	26 455	73	46	192	311	315	626
Strakonice	36 610	142	42	746	930	421	1 351
Tábor	53 365	211	41	437	689	257	946
Jihočeský kraj (NUTS 3)	**329 524**	**2 295**	**333**	**3 705**	**6 333**	**2 921**	**9 254**
Domažlice	32 855	33	58	527	618	294	912
Klatovy	45 339	243	62	431	736	363	1 099
Plzeň-jih	37 321	159	15	538	712	352	1 064
Plzeň-město	93 033	1 323	132	5 601	7 056	2 172	9 228
Plzeň-sever	40 204	788	31	517	1 336	148	1 484
Rokycany	23 933	110	19	335	464	354	818
Tachov	30 547	27	111	847	985	1 005	1 990
Plzeňský kraj (NUTS 3)	**303 232**	**2 683**	**428**	**8 796**	**11 907**	**4 688**	**16 595**
Cheb	51 634	419	159	754	1 332	2 478	3 810
Karlovy Vary	67 657	362	179	704	1 245	2 508	3 753
Sokolov	50 490	113	54	462	629	410	1 039
Karlovarský kraj (NUTS 3)	**169 781**	**894**	**392**	**1 920**	**3 206**	**5 396**	**8 602**
Děčín****	71 138	212	1	75	288	1 405	1 693
Chomutov	69 316	378	74	232	684	1 126	1 810
Litoměřice	59 759	290	45	237	572	584	1 156
Louny	52 106	261	24	194	479	225	704
Most	64 939	282	21	195	498	627	1 125
Teplice	56 554	401	103	200	704	957	1 661
Ústí nad Labem	60 614	425	124	470	1 019	987	2 006
Ústecký kraj (NUTS 3)	**434 426**	**2 249**	**392**	**1 603**	**4 244**	**5 911**	**10 155**
Česká Lípa	57 996	79	44	319	442	543	985
Jablonec nad Nisou	44 502	340	81	836	1 257	608	1 865
Liberec	88 519	1 390	145	3 226	4 761	1 108	5 869

kraj / okres	pracovní síla kraje/ okresu	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace - cizinci z třetích zemí	informace - občané EU/EHP/ESVO	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	cizinci s živnostenským oprávněním	celková zaměstnanost cizinců
Semily	36 187	231	38	569	838	359	1 197
Liberecký kraj (NUTS 3)	**227 204**	**2 040**	**308**	**4 950**	**7 298**	**2 618**	**9 916**
Hradec Králové	85 917	1 487	50	1 019	2 556	751	3 307
Jičín	40 312	248	11	471	730	372	1 102
Náchod	56 378	285	32	1 027	1 344	447	1 791
Rychnov nad Kněžnou	40 703	100	6	620	726	199	925
Trutnov	63 949	723	15	846	1 584	453	2 037
Královéhradecký kraj (NUTS 3)	**287 259**	**2 843**	**114**	**3 983**	**6 940**	**2 222**	**9 162**
Chrudim	55 806	317	7	320	644	320	964
Pardubice	84 466	1 168	39	2 648	3 855	657	4 512
Svitavy	52 344	427	15	264	706	140	846
Ústí nad Orlicí	72 551	149	107	1 144	1 400	503	1 903
Pardubický kraj (NUTS 3)	**265 167**	**2 061**	**168**	**4 376**	**6 605**	**1 620**	**8 225**
Havlíčkův Brod	47 367	467	12	519	998	207	1 205
Jihlava	59 633	605	44	1 051	1 700	354	2 054
Pelhřimov	38 525	767	19	506	1 292	192	1 484
Třebíč	58 970	147	25	89	261	342	603
Žďár nad Sázavou	58 889	193	19	534	746	246	992
Vysočina (NUTS 3)	**263 384**	**2 179**	**119**	**2 699**	**4 997**	**1 341**	**6 338**
Blansko	52 275	697	4	1 041	1 742	204	1 946
Brno-město	203 427	1 703	171	5 540	7 414	3 109	10 523
Brno-venkov	87 477	349	41	820	1 210	976	2 186
Břeclav	63 860	129	6	1 499	1 634	390	2 024
Hodonín	78 481	82	2	1 184	1 268	317	1 585
Vyškov	45 835	40	0	494	534	337	871
Znojmo	57 929	177	29	241	447	326	773
Jihomoravský kraj (NUTS 3)	**589 284**	**3 177**	**253**	**10 819**	**14 249**	**5 659**	**19 908**
Jeseník	20 580	9	2	154	165	132	297
Olomouc	119 708	163	37	1 059	1 259	812	2 071
Prostějov	54 296	444	3	252	699	207	906
Přerov	67 945	320	17	389	726	237	963
Šumperk	61 769	135	7	340	482	172	654
Olomoucký kraj (NUTS 3)	**324 298**	**1 071**	**66**	**2 194**	**3 331**	**1 560**	**4 891**
Kroměříž	51 620	80	3	211	294	230	524
Uherské Hradiště	71 519	171	25	987	1 183	318	1 501
Vsetín	74 247	196	12	1 126	1 334	264	1 598
Zlín	100 522	328	71	1 098	1 497	683	2 180
Zlínský kraj (NUTS 3)	**297 908**	**775**	**111**	**3 422**	**4 308**	**1 495**	**5 803**
Bruntál	51 478	5	3	214	222	143	365
Frýdek-Místek	117 106	119	20	2 072	2 211	445	2 656
Karviná	137 468	47	6	4 117	4 170	430	4 600
Nový Jičín	84 017	116	15	457	588	412	1 000
Opava	90 337	26	32	242	300	208	508
Ostrava-město	162 630	481	64	2 803	3 348	2 214	5 562
Moravskoslezský kraj (NUTS 3)	**643 036**	**794**	**140**	**9 905**	**10 839**	**3 852**	**14 691**
celkem ČR	**5 466 292**	**56 179**	**4 565**	**104 404**	**165 148**	**64 783**	**229 931**

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006

Analýza struktury ekonomických aktivit cizinců (zaměstnanosti cizinců) podle okresů NUTS 4 dokresluje zjištění uvedená výše. Okres Praha je v mimořádném postavení z hlediska zaměstnanosti cizinců, jak potvrdí další analýza. Celková zaměstnanost cizinců zde dosáhla na konci června 2006 hodnoty 74 tis., což bylo o 17,6 tis. více nežli na konci roku 2004 a téměř o 20 tis. více nežli na konci roku 1995. Z toho bylo 56 tis. cizinců v postavení zaměstnanců (34 % z celkového počtu cizinců v postavení zaměstnanců) a 18 tis. cizinců s živnostenským oprávněním (27 % z celkového počtu cizinců s živnostenským oprávněním). V Praze bylo vydáno 47 % z celkového počtu pracovních povolení vystavených v České republice k 30. 6. 2006 a bylo zde registrováno 29 % z celkového počtu cizinců, u nichž není povolení k zaměstnání vyžadováno; v Praze bylo evidováno 27 % z celkového počtu informací o občanech členských zemí EU/EHP/ESVO evidovaných úřady práce k 30.6.2006 .

Okres Brno-město byl na druhém místě v pořadí podle celkové výše zaměstnanosti cizinců; na trhu práce zde působilo celkem 10,5 tis. cizinců, což představovalo: 4,6 % z celkové zaměstnanosti cizinců; V okrese Brno-město působilo 5,3 % z celkového počtu cizinců v postavení zaměstnanců a 4,8 % z celkového počtu cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění. V okrese Brno-město bylo zaměstnáno 19,5 % z celkového počtu občanů EU/EHP/ESVO registrovaných místně příslušnými úřady práce; 13 % z celkového počtu cizinců z třetích zemí, kteří nemusejí mít povolení k zaměstnání; 3 % z celkového počtu cizinců s povolením k zaměstnání a 4,8 % z celkového počtu cizinců s živnostenským oprávněním.

Okres Plzeň-město byl na třetím místě v pořadí podle výše podílu na celkové zaměstnanosti cizinců v ČR (4%) vyznačoval se podobně jako okres Brno-město relativně vysokým podílem (19,7 %) občanů EU/EHP/ESVO evidovaných úřady práce.

Na čtvrtém místě v pořadí byl okres Mladá Boleslav, který se podílel na celkové zaměstnanosti cizinců 3,7 %. V tomto okrese byla evidována téměř čtvrtina (24,2 %) z celkového počtu občanů EU/EHO/ESVO registrovaných úřady práce k 30.6.2006.

Úroveň zaměstnanosti cizinců v okresech NUTS 4 České republiky je značně rozdílná. Například okres Ostrava-město je v pořadí podle celkové zaměstnanosti cizinců až za okresem Mladá Boleslav a Liberec, přestože je lidnatější. Okresy se liší v počtu vystavených povolení k zaměstnání, informací o zaměstnaných cizincích i vystavených živnostenských oprávnění i v podílu jednotlivých typů ekonomických aktivit cizinců na pracovní síle okresů.

Cizinci v postavení zaměstnanců se nejvíce podílejí na pracovní síle okresů: Mladá Boleslav, Praha, Plzeň-město, Praha-východ, Liberec, Kolín, Pardubice a Český Krumlov.

Cizinci s živnostenským oprávněním se podílejí největší mírou na pracovní síle okresů: Cheb, Karlovy Vary, Tachov, Praha-východ, Praha a Plzeň-město. Podrobné údaje o zaměstnanosti cizinců obsahují tabulky 4-6 přílohy.

V pořadí podle podílu zaměstnanosti cizinců na zaměstnanosti v okrese (pracovní síle okresu) je na prvém místě okres Mladá Boleslav, kde cizinci představují 12 % pracovní síly okresu, na druhém místě je Praha, kde se cizinci podílejí na pracovní síle 10,4%, na třetím místě v pořadí je okres Plzeň-město s 9,9%, na čtvrtém Praha-východ s 8,8% a na pátém Cheb se 7,4%. Pořadí okresů podle podílu na pracovní síle je odlišné od pořadí podle celkové výše zaměstnanosti cizinců. Podrobné údaje obsahuje tabulka 5 přílohy.

2.5 Zaměstnanost cizinců v korelaci se situací na trhu práce v krajích NUTS 3

Okresy Praha-západ, Praha-východ, Praha a Mladá Boleslav měly k 30. 6. nejnižší míru nezaměstnanosti, naproti tomu Most s 20 % mírou nezaměstnanosti byl na 74. místě v pořadí podle podílu cizinců na pracovní síle ze 77 okresů. Nejnižší podíl cizinců na pracovní síle byl zjištěn v okrese Opava, kde byla míra nezaměstnanosti 10 %.

Praha, Středočeský a Plzeňský kraj s nízkým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a nízkou míru registrované nezaměstnanosti mají nejpříznivější podmínky pro zaměstnávání cizinců. Relativně vysoký podíl cizinců na pracovní síle kraje zde odráží potřeby trhu práce. Ani jeden kraj České republiky nelze označit z hlediska situace na trhu práce a celkové zaměstnanosti cizinců za „krizový“; vysoký podíl cizinců na pracovní síle se nesetkává současně s vysokým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a s vysokou mírou nezaměstnanosti. Na pomezí je z tohoto zorného úhlu kraj Liberecký, kde se vysoký podíl cizinců na pracovní síle kombinuje se středně vysokým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a středně vysokou mírou registrované nezaměstnanosti. Tabulka 10 syntetizuje údaje o podílu celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle se situací na trzích práce v krajích. Kraje byly roztříděny rovnoměrně do tří stejně početných skupin podle naměřené výše podílu zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje, průměrného počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a míry registrované nezaměstnanosti. Na tomto základě byla sestavena devítipólová tabulka.

T a b u l k a 11 **Pořadí krajů (NUTS 3) podle výše podílu zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje, počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo a míry registrované nezaměstnanosti k 30.6.2006**

ukazatel	vysoký podíl/počet		střední podíl/počet		nízký podíl/počet	
podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle	Praha	7,90	Jihomoravský kraj	2,42	Moravskoslezský kraj	1,69
	Středočeský kraj	3,99	Královéhradecký kraj	2,42	Zlínský kraj	1,45
	Plzeňský kraj	3,93	Jihočeský kraj	1,92	Olomoucký kraj	1,03
	Liberecký kraj	3,21	Vysočina	1,90	Ústecký kraj	0,98
	Pardubický kraj	2,49	Karlovarský kraj	1,89		
počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo	Ústecký kraj	14,74	Jihomoravský kraj	5,71	Pardubický kraj	3,20
	Moravskoslezský kraj	13,21	Vysočina	5,47	Středočeský kraj	3,18
	Karlovarský kraj	8,47	Liberecký kraj	5,06	Plzeňský kraj	2,91
	Olomoucký kraj	7,45	Královéhradecký kraj	4,74	Praha	1,32
	Zlínský kraj	6,94	Jihočeský kraj	4,25		
míra registrované nezaměstnanosti v kraji	Ústecký kraj	14,21	Zlínský kraj	7,94	Jihočeský kraj	5,50
	Moravskoslezský kraj	13,02	Liberecký kraj	7,04	Plzeňský kraj	5,49
	Karlovarský kraj	9,00	Vysočina	6,77	Středočeský kraj	5,41
	Olomoucký kraj	8,98	Pardubický kraj	6,64	Praha	2,83
	Jihomoravský kraj	8,74	Královéhradecký kraj	6,26		

Pramen MPSV-SSZ, Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, výpočet Milada Horáková VÚPSV

Poznámka: zaměstnanost cizinců je ukazatel, který je součtem počtu cizinců v postavení zaměstnanců a cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění.

Korelační analýza prokázala statisticky významnou negativní korelaci mezi výší podílu cizinců na pracovní síle v krajích a mírou registrované nezaměstnanosti domácí pracovní síly. S rostoucí mírou nezaměstnanosti v kraji klesá podíl cizinců na pracovní síle kraje.[30]

[30] Pearsnův korelační koeficient měřící vztah mezi mírou nezaměstnanosti v kraji a podílem cizinců na pracovní síle je - 699 na hladině významnosti 0,01, Spearmanův koeficient pořadové korelace mezi výše uvedenými ukazateli je-840 na hladině významnosti 0,01.

T a b u l k a 12 **Výsledky regresní analýzy; míra registrované nezaměstnanosti (nezávisle proměnná), podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje (závisle proměnná)**

kraj	podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje	očekávaná hodnota	skutečná odchylka	standardizovaná odchylka
Praha	10,40	5,91	4,49	4,39*
Středočeský kraj	5,23	4,27	0,96	0,94
Plzeňský kraj	5,47	4,22	1,25	1,22
Liberecký kraj	4,36	3,24	1,12	1,1
Pardubický kraj	3,10	3,49	-0,39	-0,38
Jihomoravský kraj	3,38	2,16	1,22	1,2
Královéhradecký kraj	3,19	3,73	-0,54	-0,53
Jihočeský kraj	2,81	4,22	-1,41	-1,38
Vysočina	2,41	3,41	-1,00	-0,98
Karlovarský kraj	5,07	1,99	3,08	3,01*
Moravskoslezský kraj	2,28	0,00	2,28	2,78*
Zlínský kraj	1,95	2,67	-0,72	-0,7
Olomoucký kraj	1,51	2,00	-0,49	-0,48
Ústecký kraj	2,34	0,00	2,34	3,58*

Výpočet, tabulka Oleksandr Stupnytskyy, VÚPSV
*Poznámka: * označuji případy, které se statisticky významně liší od normálního rozložení odchylek*
závislá proměnná je podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje, nezávisle proměnná je míra registrované nezaměstnanosti v kraji

Výsledky lineární regresní analýzy vypovídají o vztahu mezi dvěma proměnnými, kde je nezávisle proměnnou míra registrované nezaměstnanosti a závisle proměnnými jsou: v prvém případě podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje, v druhém případě podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle kraje a ve třetím podíl cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle kraje. Regresní analýza ukazuje statisticky významné odchylky mezi mírou nezaměstnanosti a podílem jednotlivých složek zaměstnanosti cizinců na pracovní síle v krajích NUTS 3.

Největší odchylky od lineární regrese jsou v prvém případě (míra nezaměstnanosti versus celková zaměstnanost cizinců) v krajích: Praha, Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský. V kraji Praha, kde je nejnižší míra nezaměstnanosti, je mimořádně vysoký podíl cizinců na pracovní síle. V krajích moravskoslezském a ústeckém, kde je naopak relativně vysoká míra nezaměstnanosti, vyšší podíl cizinců na pracovní síle, nežli by se dalo vysvětlit lineární regresí.

V Karlovarském kraji je také podíl cizinců (celková zaměstnanost) na pracovní síle vyšší, nežli by se dalo vysvětlit lineární regresí. Celkovou zaměstnanost cizinců v Karlovarském kraji zvyšují významně živnostenští podnikatelé, což může být příčinou zjištěné disproporce. Počet živnostenských podnikatelů v krajích není nijak regulován na rozdíl od zaměstnaných cizinců, jejíž počet regulují místně příslušné úřady práce podle situace na lokálním trhu práce.

O b r á z e k 1 **Regresní analýza míry registrované nezaměstnanosti a podílu celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje podle NUTS 3**

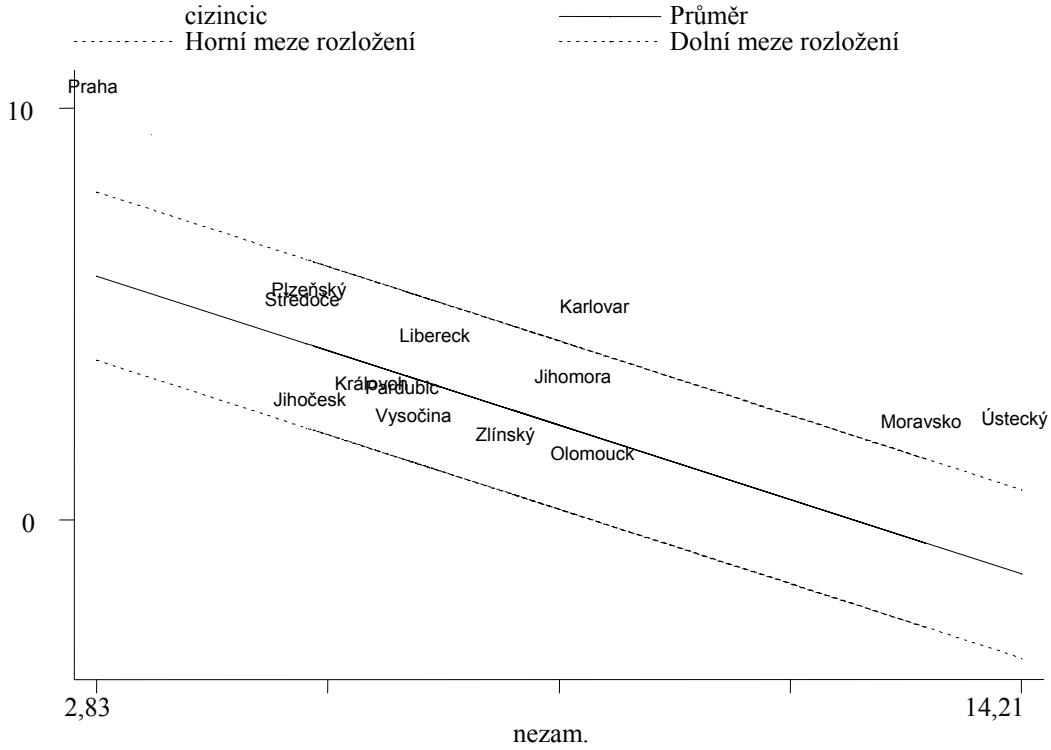

obrázek 1: Oleksandr Stupnytskyy, VÚPSV
Uvedené pásmo představuje 95% interval spolehlivosti normálního rozložení odchylek.
Poznámka: Z regrese jsou vynechané Praha, Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj, které se vyznačují odlehlými hodnotami.
Vysvětlivka
cizincic = podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle kraje
nezam = míra registrované nezaměstnanosti v kraji

Podle zjištěných výsledků v druhém případě má Praha oproti ostatním krajům mimořádně vysoký podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle, nežli by se dalo vysvětlit lineární regresní analýzou. Opakem situace v Praze je situace v krajích Ústeckém a Moravskoslezském, kde je podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle vyšší v poměru k míře registrované nezaměstnanosti, nežli je očekávaná hodnota. V žádném z krajů České republiky nebyl zjištěn neobvykle nízký podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle v poměru ke zjištěné míře nezaměstnanosti v kraji České republiky.

Ve třetím případě ve vztahu registrované míry nezaměstnanosti a podílu živnostenských oprávnění cizinců na pracovní síle kraje se nejvíce vymyká Karlovarský kraj. Atypické jsou i kraje Praha, Ústecký a Moravskoslezský. Jejich postavení nelze vysvětlit lineární regresní analýzou.

O b r á z e k 2 **Regresní analýza míry registrované nezaměstnanosti a podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle podle NUTS 3**

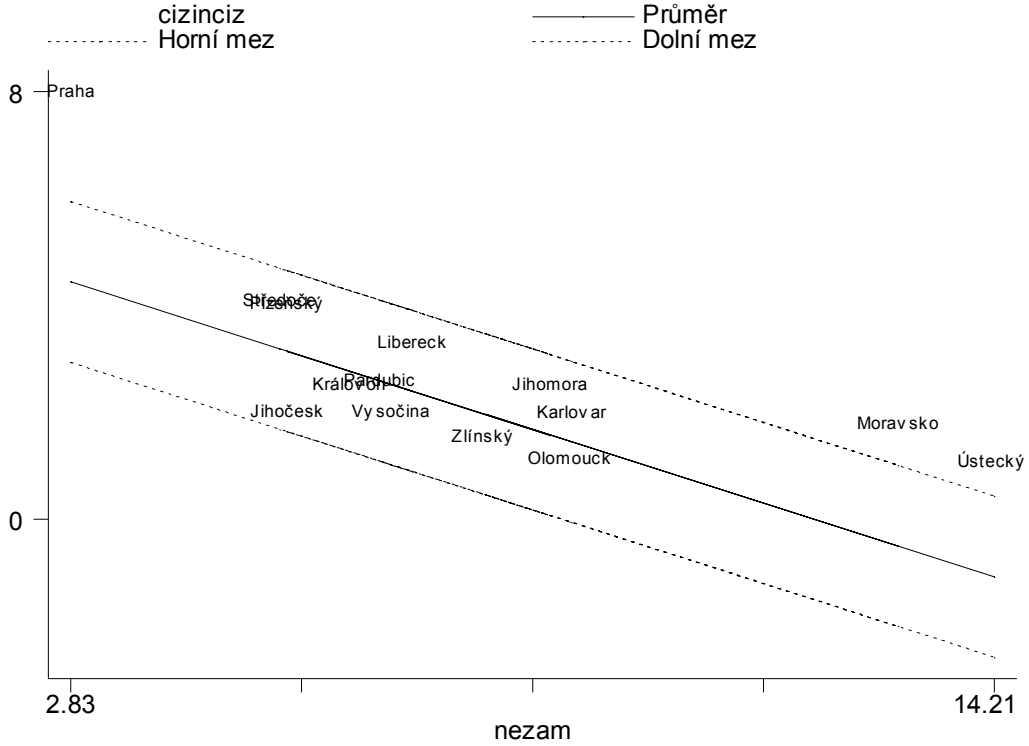

Vysvětlivka: cizinciz = podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle kraje; nezam = míra registrované nezaměstnanosti v kraji. Poznámka: Praha, Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj se vyznačují odlehlými *hodnotami, proto byly vyloučeny z regrese.*

T a b u l k a 13 **Výsledky regresní analýzy; míra registrované nezaměstnanosti v krajích (nezávisle proměnná) ve vztahu k podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle kraje (závisle proměnná)**

kraj	podíl zaměstnanosti cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle kraje	očekávaná hodnota	skutečná odchylka	standardizovaná odchylka
Praha	7,9	4,44	3,46	4,6*
Středočeský kraj	3,99	3,19	0,8	1,07
Plzeňský kraj	3,93	3,15	0,78	1,04
Liberecký kraj	3,21	2,4	0,81	1,08
Pardubický kraj	2,49	2,59	-0,1	-0,13
Jihomoravský kraj	2,42	1,57	0,85	1,12
Královéhradecký kraj	2,42	2,77	-0,35	-0,47
Jihočeský kraj	1,92	3,14	-1,22	-1,62
Vysočina	1,9	2,53	-0,63	-0,83
Karlovarský kraj	1,89	1,45	0,44	0,59
Moravskoslezský kraj	1,69	0,0	1,69	2,91*
Zlínský kraj	1,45	1,96	-0,51	-0,68
Olomoucký kraj	1,03	1,46	-0,43	-0,57
Ústecký kraj	0,98	0,0	0,98	2,73*

Výpočet, tabulka a obrázek 2 Oleksandr Stupnytskyy, VÚPSV

O b r á z e k 3 **Regresní analýza míry registrované nezaměstnanosti a podílu cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle**

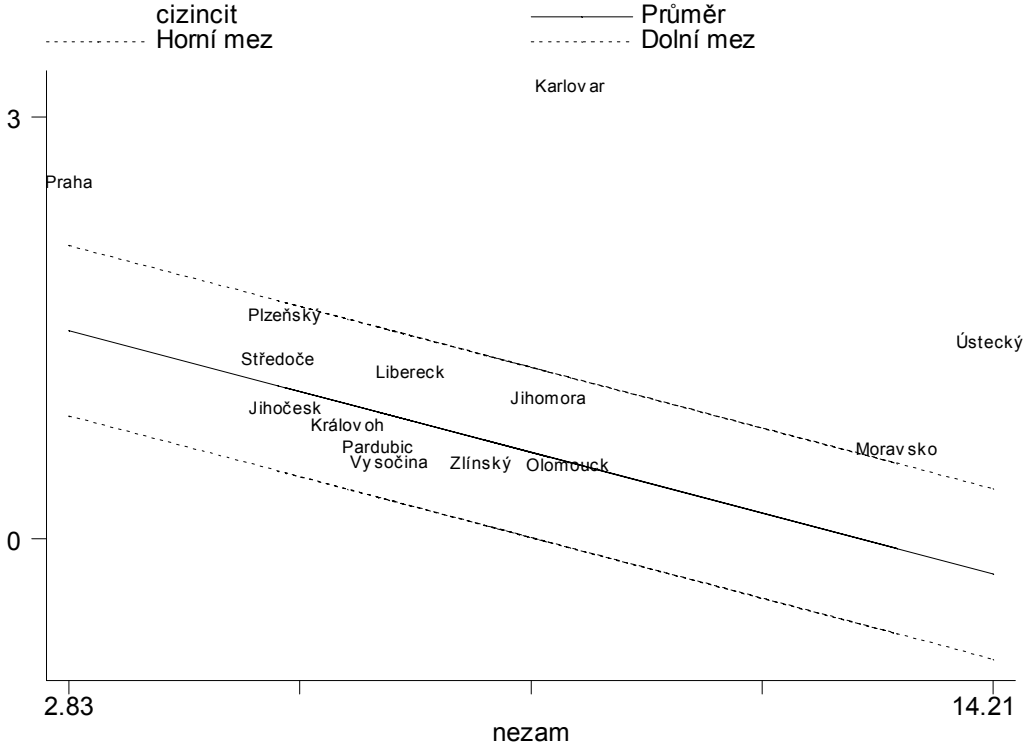

Vysvětlivka: cizincit = podíl cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle kraje; nezam = míra registrované nezaměstnanosti v kraji
Poznámka: Praha, Karlovarský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj se vyznačují odlehlými hodnotami, proto jsou vyloučeny z regrese.

T a b u l k a 14 **Výsledky regresní analýzy; míra registrované nezaměstnanosti (nezávisle proměnná), podíl cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle kraje (závisle proměnná)**

kraje	podíl zaměstnanosti cizinců v postavení živnostníků na pracovní síle kraje	očekávaná hodnota	skutečná odchylka	standardizovaná odchylka
Praha	2,5	1,48	1,02	3,37*
Středočeský kraj	1,24	1,09	0,15	0,5
Plzeňský kraj	1,55	1,08	0,47	1,56
Liberecký kraj	1,15	0,84	0,31	1,02
Pardubický kraj	0,61	0,9	-0,29	-0,96
Jihomoravský kraj	0,96	0,58	0,38	1,25
Královehradecký kraj	0,77	0,96	-0,19	-0,63
Jihočeský kraj	0,89	1,08	-0,19	-0,61
Vysočina	0,51	0,88	-0,37	-1,23
Karlovarský kraj	3,18	0,54	2,64	8,71*
Moravskoslezský kraj	0,6	0,00	0,6	2,21*
Zlínský kraj	0,5	0,7	-0,2	-0,68
Olomoucký kraj	0,48	0,55	-0,07	-0,22
Ústecký kraj	1,36	0,00	1,36	5,31*

Výpočet, tabulka a obrázek 3 Oleksandr Stupnytskyy, VÚPSV

2.6 Cizinci v postavení zaměstnanců a registrovaná nezaměstnanost v okresech NUTS 4

Analýza okresních trhů práce podle NUTS 4 z hlediska výše podílu cizinců na zaměstnanosti (pracovní síle), průměrného počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a míry registrované nezaměstnanosti ukázala ještě výrazněji odlišnosti na lokálních trzích práce.

Okresy s vysokým podílem celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle patří obvykle mezi okresy s nízkou mírou nezaměstnanosti a nízkým průměrným počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo[31] a naopak, přičemž negativní korelace je statisticky významná.

Korelační analýza prokázala statisticky významnou negativní korelaci mezi pořadím okresů podle míry registrované nezaměstnanosti a pořadím podle podílu cizinců v postavení zaměstnanců[32] na zaměstnanosti (pracovní síle) v okrese.

Přestože statistické výpočty vypovídají o významném vztahu mezi mírou registrované nezaměstnanosti, průměrným počtem volných pracovních míst a podílem cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle, srovnání pořadí okresů podle výše naměřených hodnot umožňuje hlubší vhled do situace okresních trhů práce ve vztahu k zaměstnávání cizinců.

Okresy byly seřazeny do tří stejně početných skupin podle výše naměřených hodnot a získaly jsme tři skupiny s vysokou, střední a nízkou výší hodnoty sledovaného ukazatele. Poté byly okresy zařazeny do devítipólové tabulky umožňující srovnat jejich pořadí podle výše sledovaných ukazatelů.

Okresy Mladá Boleslav, Praha, Praha-východ a Praha-západ mají podle této analýzy nejpříznivější podmínky pro zaměstnávání cizinců; vysoká zaměstnanost cizinců se kombinuje s nízkým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a nízkou mírou registrované nezaměstnanosti. Podíl cizinců na pracovní síle okresu je sice vysoký, ale nepřináší tenze na trhu práce.

Stejně tak se vysoký podíl cizinců v postavení zaměstnanců na zaměstnanosti v okrese setkává s nízkou mírou registrované nezaměstnanosti a nízkým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, což umožňuje bezproblémové zaměstnávání cizinců z třetích zemí, jejichž počet je regulován podle situace na místním trhu práce.

Okres Brno-město již nemá tak příznivé podmínky pro zaměstnávání cizinců, protože se zde setkává vysoký podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle se středně vysokým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a vysokou mírou nezaměstnanosti. Nepatří sice z hlediska přítomnosti cizinců v postavení zaměstnanců za vysloveně krizový, nicméně je třeba pečlivě sledovat situaci na trhu práce a na jejím základě případně regulovat počet cizinců na trhu práce (těch skupin, které lze regulovat).

Okres Plzeň s vysokým podílem cizinců na pracovní síle, středně vysokým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo ale nízkou mírou nezaměstnanosti je v lepší pozici nežli okres Brno-město.

---

[31] V pořadí podle podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu a míry nezaměstnanosti existuje statisticky významná negativní korelace (Spearmanův koeficient pořadové korelace = -564, signifikantní závislost na hadině 0,01) i podle podílu cizinců na pracovní síle okresu a počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo; Spearmanův koeficient pořadové korelace = -618, statisticky významné na hladině 0,01)

[32] Podíl cizinců v postavení zaměstnanců byl zvolen proto, že tato skupina pracovních migrantů může být nejspíše v konkurenčním postavení k nezaměstnané domácí pracovní síle. Obsazuje určitou část volných pracovních míst, které se sice nepodařilo obsadit ve vymezeném časovém období domácími pracovníky, ale ne vždy je tomu tak proto, že by nikdo z domácích uchazečů o zaměstnání nedokázal nabízenou práci vykonávat. Bariérou k obsazení pracovního místa nebývá vždy nedostatečná kvalifikace, ale i možnost volby náhradních ekonomických strategií uchazečů o zaměstnání.

Okres Liberec se vyznačuje vysokým podílem cizinců na pracovní síle, nízkým počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, ale středně vysokou mírou nezaměstnanosti. Je také v lepší situaci nežli Brno-město.

Jediným rizikovým okresem se jeví okres Karviná, kde se zde kombinuje vysoký podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu s vysokým počtem registrovaných uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a relativně vysokou mírou registrované nezaměstnanosti. Přítomnost cizinců v postavení zaměstnanců na místním trhu práce může být zdrojem napětí, pokud se setká s nenasycenou poptávkou místní domácí pracovní síly v určitých odvětvích a profesích. K potvrzení této hypotézy je třeba analyzovat detailně nabízená volná pracovní místa podle požadavků na kvalifikaci a současně kvalifikační výbavu registrovaných uchazečů o zaměstnání, jimž lze tato volná pracovní místa nabídnout.

Okresy Most a Chomutov v krizové situaci z hlediska zaměstnávání cizinců nejsou, přestože je zde vysoká míra registrované nezaměstnanosti a vysoký počet uchazečů na jedno volné pracovní místo. Podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu je relativně nízký.

Ostrava-město a Ústí nad Labem mají sice vysokou míru nezaměstnanosti i vysoký počet uchazečů na jedno volné pracovní místo, ale jsou pouze ve střední skupině podle výše podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle. Nelze je proto pokládat za krizové z hlediska výše počtu zaměstnaných cizinců, ale situaci na trhu práce je třeba hlídat, aby se krizovou nestala.

Jablonec nad Nisou má vysoký podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle, vysoký počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, ale relativně nízkou míru nezaměstnanosti. Proto zde cizí pracovní síla nemusí komplikovat situaci na trhu práce.

V okresech, v nichž se kombinují alespoň dva faktory, vysoký podíl cizinců na pracovní síle spolu s vysokou mírou nezaměstnanosti anebo vysokým počten uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, je třeba bedlivě sledovat situaci na trhu práce s ohledem na možnou regulaci cizí pracovní síly.

Platí zjištění: v okresech s vysokou mírou registrované nezaměstnanosti je obvykle nízký podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle i podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle.

Podobné zjištění platí i pro vztahy mezi podílem cizinců na zaměstnanosti a průměrným počtem uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo.

Lineární regresní analýza ukázala významné odchylky v rozložení četností jak podle podílu cizinců na celkové zaměstnanosti (pracovní síle) v okrese, tak i podle podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu v korelaci s mírou registrované nezaměstnanosti.

Nejvíce se od normálního rozložení z hlediska podílu celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle a míře nezaměstnanosti v okresech odchylují okresy Mladá Boleslav 3,8, Praha 2,9, Plzeň město 2,8, Praha-východ 2,0 a Cheb 1,9 (viz příloha tabulka 18).

Z hlediska podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle a míře nezaměstnanosti byly zjištěny ještě výraznější odchylky v okresech Mladá Boleslav 4,5, Praha 2,9, Plzeň-město 2,8, Karviná 2,0 a Liberec 1,9 (viz příloha tabulka 19).

T a b u l k a 15 **Pořadí okresů podle podílu cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle, podílu registrovaných uchazečů na jedno volné pracovní místo a registrované míře nezaměstnanosti**

ukazatel/ pořadí podle zjištěné výše podílu/míry	vysoký	střední	nízký
podíl cizinců v postavení zaměstnanců v okrese na pracovní síle	1. Mladá Boleslav; 10,3 2. Praha; 7,9 3. Plzeň-město; 7,6 4. Praha-východ; 5,9 5. Liberec; 5,4 6. Kolín; 4,6 7. Pardubice; 4,6 8. Český Krumlov; 4,3 9. Brno-město; 3,6 10. Praha-západ; 3,6 11. Beroun; 3,5 12. Pelhřimov; 3,4 13. Blansko; 3,3 14. Plzeň-sever; 3,3 15. Tachov; 3,2 16. Nymburk; 3,1 17. Kladno; 3,1 18. Karviná; 3,0 19. Hradec Králové; 3,0 20. Jihlava; 2,9 21. Jablonec nad Nisou; 2,8 22. Cheb; 2,6 23. Břeclav; 2,6 24. Strakonice; 2,5 25. Trutnov; 2,5 26. Benešov; 2,4 27. Náchod; 2,4	28. Semily; 2,3 29. Rakovník; 2,3 30. Havlíčkův Brod; 2,1 31. České Budějovice; 2,1 32. Ostrava-město; 2,1 33. Příbram; 2,0 34. Písek; 1,9 35. Rokycany; 1,9 36. Ústí nad Orlicí; 1,9 37. Plzeň-jih; 1,9 38. Frýdek-Místek; 1,9 39. Domažlice; 1,9 40. Kutná Hora; 1,9 41. Mělník; 1,9 42. Karlovy Vary; 1,8 43. Jičín; 1; 8 44. Vsetín; 1,8 45. Rychnov nad Kněžnou; 1,8 46. Ústí nad Labem; 1,7 47. Uherské Hradiště; 1,7 48. Hodonín; 1,6 49. Klatovy; 1,6 50. Zlín; 1,5 51. Brno-venkov; 1,4 52. Svitavy; 1,4	53. Prostějov; 1,3 54. Tábor; 1,3 55. Žďár nad Sázavou; 1,3 56. Sokolov; 1,3 57. Teplice; 1,2 58. Prachatice; 1,2 59. Vyškov; 1,2 60. Chrudim; 1,2 61. Přerov; 1,1 62. Olomouc; 1,1 63. Chomutov; 1,0 64. Litoměřice; 1,0 65. Louny; 0,9 66. Jeseník; 0,8 67. Šumperk; 0,8 68. Most; 0,8 69. Znojmo; 0,8 70. Česká Lípa; 0,8 71. Nový Jičín; 0,7 72. Jindřichův Hradec; 0,6 73. Kroměříž; 0,6 74. Třebíč; 0,4 75. Bruntál; 0,4 76. Děčín; 0,4 77. Opava; 0,3
počet registrovaných uchazečů na jedno volné pracovní místo	1. Karviná; 34,6 2. Most; 20,0 3. Bruntál; 17,9 4. Teplice; 17,7 5. Děčín; 17,1 6. Frýdek-Místek; 14,8 7. Opava; 14,1 8. Chomutov; 13,8 9. Ústí nad Labem; 13,5 10. Louny; 13,2 11. Hodonín; 13,0 12. Jeseník; 12,9 13. Šumperk; 12,9 14. Přerov; 11,7 15. Třebíč; 11,0 16. Sokolov; 11,0 17. Břeclav; 10,7 18. Vsetín; 9,5 19. Ostrava-město; 9,4 20. Karlovy Vary; 9,3 21. Jindřichův Hradec; 8,7 22. Litoměřice; 8,7 23. Kutná Hora; 7,9 24. Česká Lípa; 7,7 25. Svitavy; 7,5 26. Semily; 7,3 27. Znojmo; 7,1	28. Trutnov; 6,8 29. Vyškov; 6,8 30. Kroměříž; 6,7 31. Žďár nad Sázavou; 6,6 32. Jičín; 6,5 33. Zlín; 6,5 34. Nový Jičín; 6,1 35. Příbram; 5,7 36. Český Krumlov; 5,7 37. Uherské Hradiště; 5,5 38. Cheb; 5,5 39. Kolín; 5,5 40. Olomouc; 5,5 41. Tachov; 5,3 42. Kladno; 5,1 43. Nymburk; 4,8 44. Náchod; 4,8 45. Rychnov /Kněžnou; 4,5 46. Klatovy; 4,5 47. Brno-venkov; 4,5 48. Plzeň-město; 4,4 49. Jablonec nad Nisou; 4,3 50. Domažlice; 4,3 51. Brno-město; 4,2 52. Havlíčkův Brod; 4,1	53. Plzeň-sever; 4,1 54. Chrudim; 4,1 55. České Budějovice; 4,1 56. Prostějov; 4,1 57. Liberec; 4,0 58. Jihlava; 3,9 59. Rokycany; 3,8 60. Prachatice; 3,8 61. Písek; 3,8 62. Tábor; 3,5 63. Benešov; 3,3 64. Blansko; 3,3 65. Strakonice; 3,2 66. Hradec Králové; 3,2 67. Rakovník; 3,0 68. Mělník; 2,8 69. Ústí nad Orlicí; 2,8 70. Pelhřimov; 2,5 71. Mladá Boleslav; 2,0 72. Pardubice; 2,0 73. Plzeň-jih; 1,6 74. Beroun; 1,5 75. Praha; 1,3 76. Praha-západ; 1,3 77. Praha-východ; 1,0

ukazatel/ pořadí podle zjištěné výše podílu/míry	vysoký	střední	nízký
míra registrované nezaměstnanosti	1. Most; 20,50 2. Karviná; 17,94 3. Teplice; 15,91 4. Ostrava-město; 14,19 5. Chomutov; 13,93 6. Děčín; 13,80 7. Ústí nad Labem; 13,22 8. Jeseník; 13,22 9. Bruntál; 13,16 10. Hodonín; 12,99 11. Louny; 11,51 12. Znojmo; 11,51 13. Sokolov; 11,04 14. Přerov; 10,93 15. Třebíč; 10,63 16. Frýdek-Místek; 10,46 17. Opava; 10,17 18. Šumperk; 10,12 19. Litoměřice; 9,92 20. Kroměříž; 9,72 21. Vsetín; 9,68 22. Svitavy; 9,46 23. Karlovy Vary; 9,45 24. Nový Jičín; 9,25 25. Břeclav; 8,91 26. Brno-město; 8,38 27. Trutnov; 8,13	28. Kutná Hora; 8,08 29. Český Krumlov; 7,97 30. Kladno; 7,85 31. Nymburk; 7,78 32. Olomouc; 7,69 33. Žďár nad Sázavou; 7,58 34. Česká Lípa; 7,57 35. Tachov; 7,52 36. Liberec; 7,48 37. Vyškov; 7,34 38. Mělník; 7,10 39. Klatovy; 7,05 40. Příbram; 6,80 41. Jičín ; 6,75 42. Zlín; 6,71 43. Semily; 6,67 44. Písek; 6,63 45. Uherské Hradiště; 6,57 46. Blansko; 6,52 47. Ústí nad Orlicí; 6,52 48. Prostějov; 6,52 49. Strakonice; 6,49 50. Cheb; 6,42 51. Kolín; 6,16 52. Chrudim; 6,10	53. Náchod; 5,96 54. Brno-venkov; 5,83 55. Jablonec / Nisou; 5,78 56. Rakovník; 5,70 57. Tábor; 5,68 58. Jindřichův Hradec; 5,48 59. Domažlice; 5,45 60. Jihlava; 5,44 61. Hradec Králové; 5,41 62. Pardubice; 5,36 63. Havlíčkův Brod; 5,13 64. Rokycany; 5,11 65. Plzeň-jih; 5,07 66. Rychnov nad Kn.; 5,03 67. Prachatice; 4,94 68. Plzeň-sever; 4,91 69. Beroun; 4,38 70. Plzeň-město; 3,92 71. České Budějovice; 3,90 72. Pelhřimov; 3,69 73. Benešov; 3,64 74. Mladá Boleslav; 3,27 75. Praha; 2,83 76. Praha-východ; 2,23 77. Praha-západ; 2,23

Pramen MPSV-SSZ, tabulka a výpočet Milada Horáková VÚPSV

2.7 Cizinci na trhu práce podle věku a pohlaví

Mezi ekonomicky aktivními cizinci evidovanými na trhu práce ČR bylo na konci června 2006 celkem 69 % mužů a 31% žen. Vyšší podíl žen byl mezi cizinci v postavení zaměstnanců nežli mezi živnostenskými podnikateli.

Mezi pohlavím a věkem cizinců byla zjištěna statisticky významná korelace. S rostoucím věkem se zvyšuje podíl mužů mezi ekonomicky aktivními cizinci. Podíl žen je signifikantně vyšší v nejmladší věkové třídě do 20 let (59% mužů a 41% žen). Nejmladší cizinci jsou více zastoupeni mezi zaměstnanci, zatímco starší jsou signifikantně více mezi živnostenskými podnikateli.

Mezi cizinci v postavení zaměstnanců je převaha mužů, ale rok od roku se zvyšuje podíl žen. Zatímco v roce 1995 bylo mezi nimi 16 % žen, k 30. 6. 2006 již 31 %. Ženy jsou více zastoupeny mezi občany EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců nežli mezi cizinci s povolením k zaměstnání. Rozhodující část cizinců v postavení zaměstnanců byla na konci roku 2005 ve věku 25-39 let, druhou nejpočetnější skupinou byli cizinci ve věku 40-54 let. Pětina byla ve věku 20-24 let.

Mezi cizinci s živnostenským oprávněním je vyšší podíl mužů nežli mezi cizinci v postavení zaměstnanců (o 1 %); nejsilnější věková třída je v obou případech (mezi zaměstnanci a živnostenskými podnikateli) 25-39 let, ale mezi živnostenskými podnikateli je zastoupena více (o 2 %). Podstatný rozdíl mezi oběma srovnávanými soubory je ale v zastoupení věkové třídy 40-54 let, kdy je živnostenský podnikatelů o 10 % více, naopak ve věkové třídě 20-24 let je o 13 % více cizinců v postavení zaměstnanců.

G r a f 37 **Zastoupení mužů a žen podle typu ekonomické aktivity k 30.6.2006**

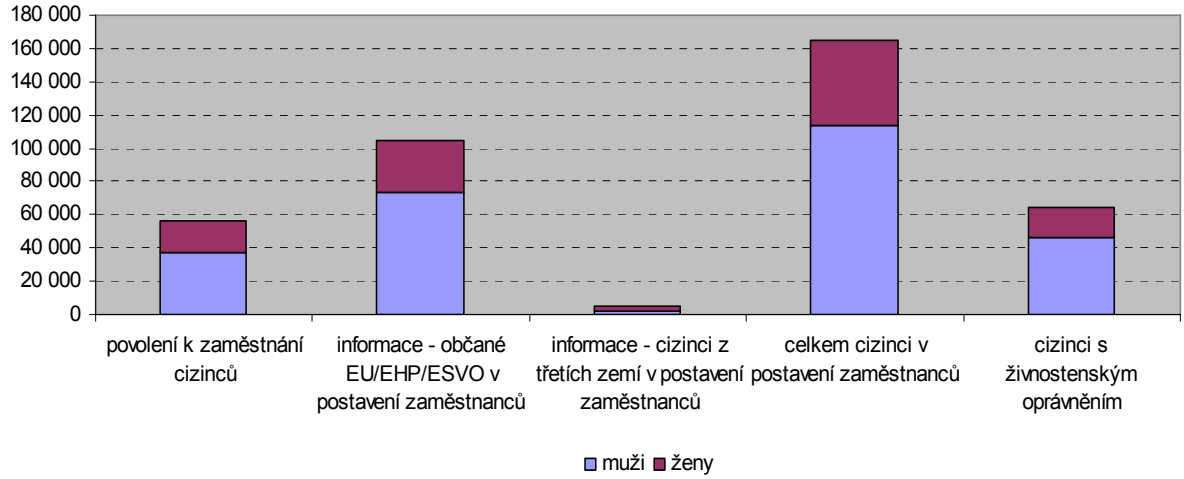

Pramen: MPSV-SSZ, OK práce

G r a f 38 **Zaměstnanost mužů a žen podle věkových skupin v roce 2005**

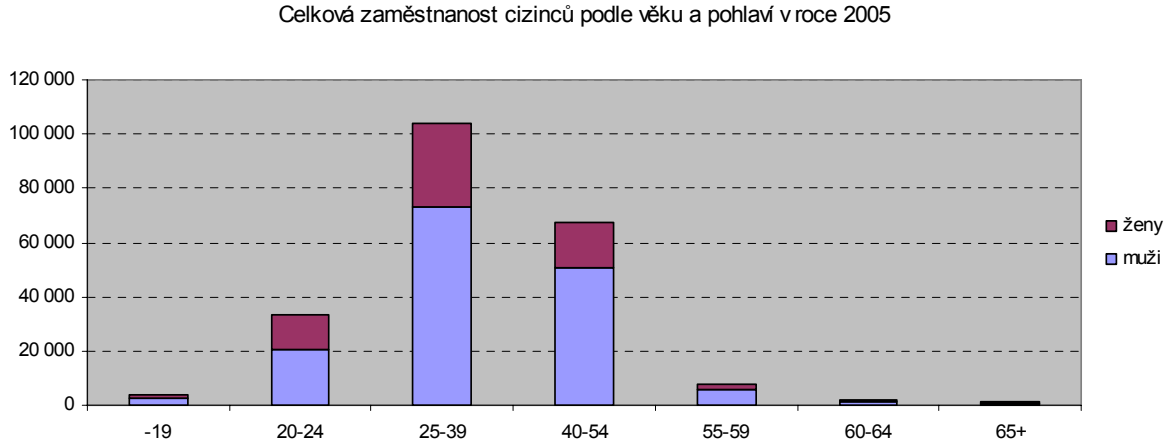

Pramen: Cizinci v české republice, ČSÚ, 2006

G r a f 39 **Vývoj podílu žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců v letech 1995-2006***

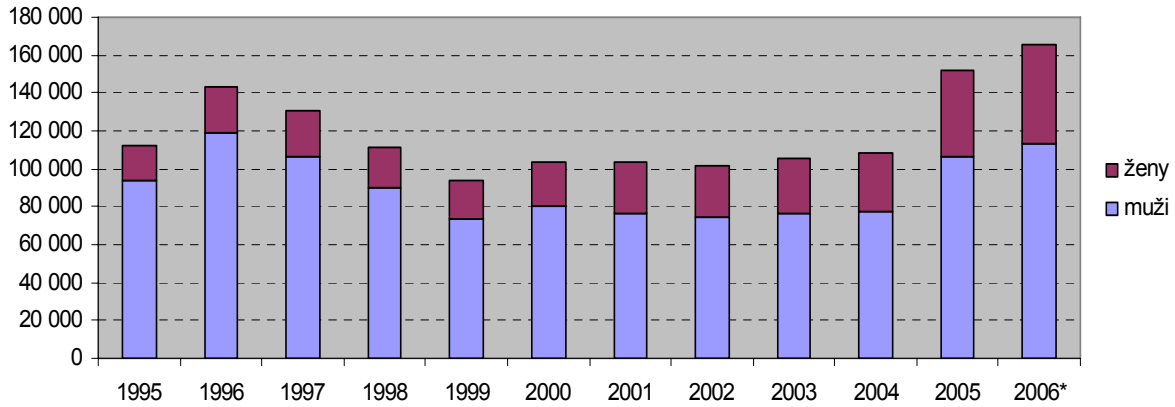

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, Milada Horáková, Ivana Macounová VÚPSV Praha, 2006

G r a f 40 **Typy ekonomických aktivit cizinců podle věku (stav k 31.12.2005)**

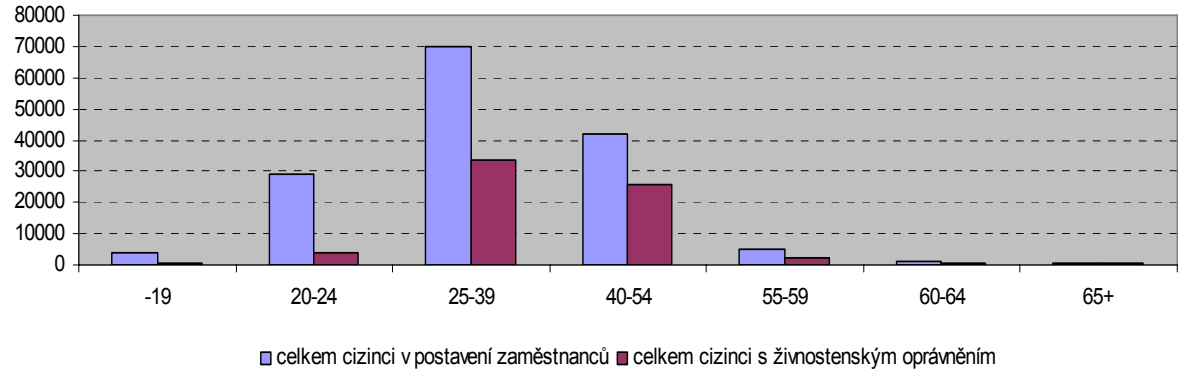

Pramen: Cizinci v České republice 2006

G r a f 41 **Věkové složení cizinců v postavení zaměstnanců (evidovaní na úřadech práce) k 31.12.2005**

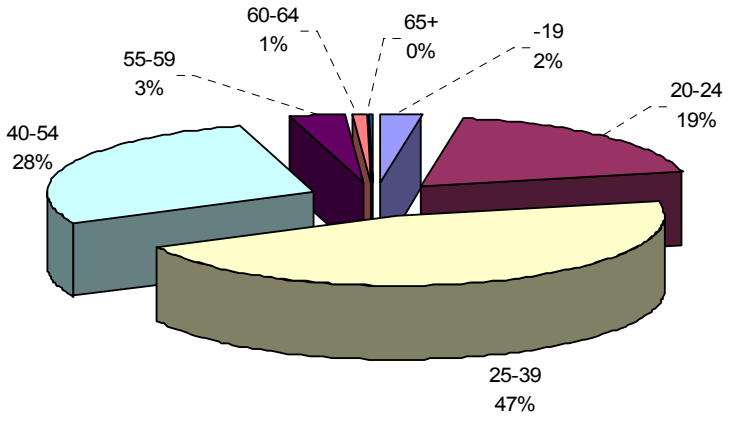

Pramen: Cizinci v České republice 2006

G r a f 42 **Věkové složení cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění k 31.12.2005**

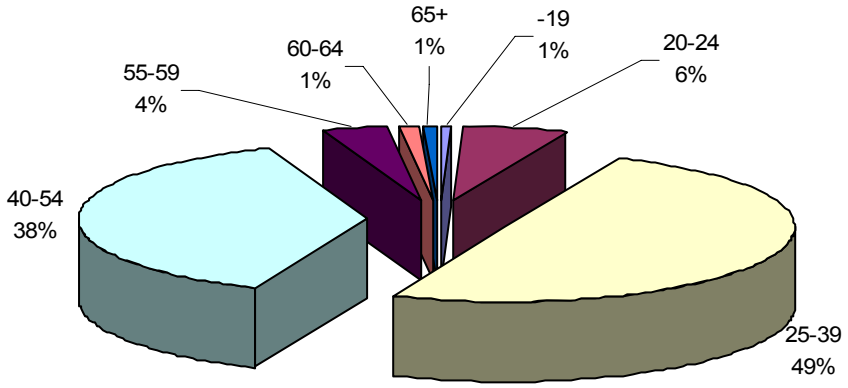

Pramen: Cizinci v České republice 2006

G r a f 43 **Zastoupení mužů a žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců a podle věkových skupin k 31.12.2005**

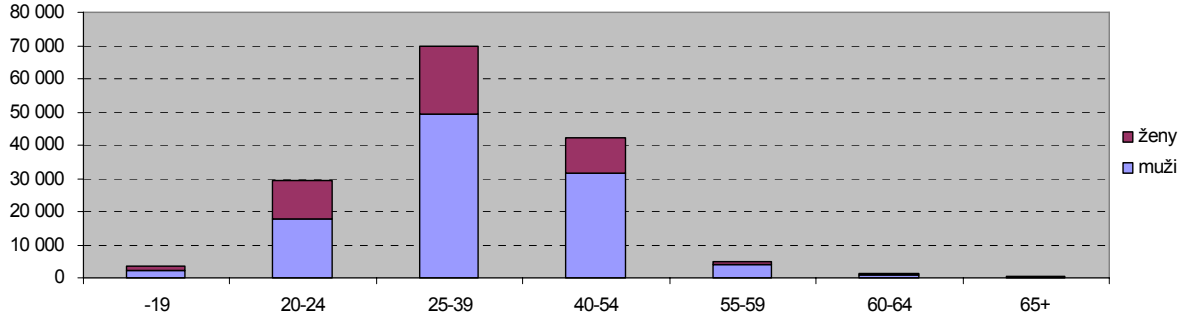

G r a f 44 **Podíl mužů a žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců podle věkových skupin v procentech k 31.12.2005**

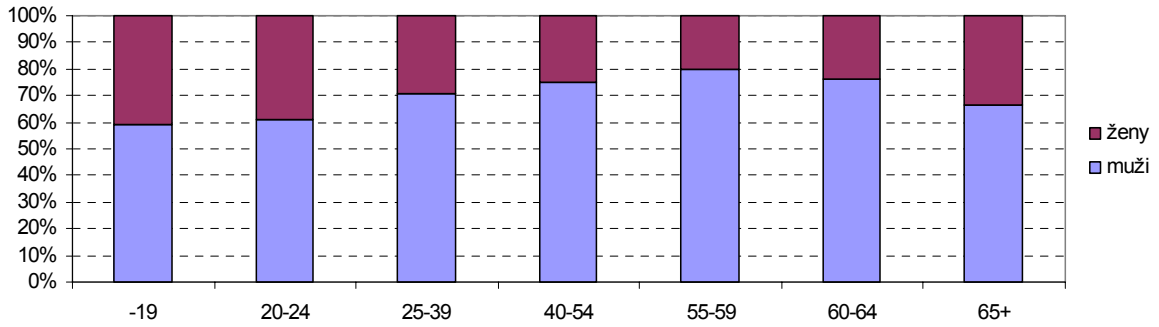

G r a f 45 **Zastoupení mužů a žen mezi cizinci s živnostenským oprávněním podle věkových skupin v procentech k 31.12.2005**

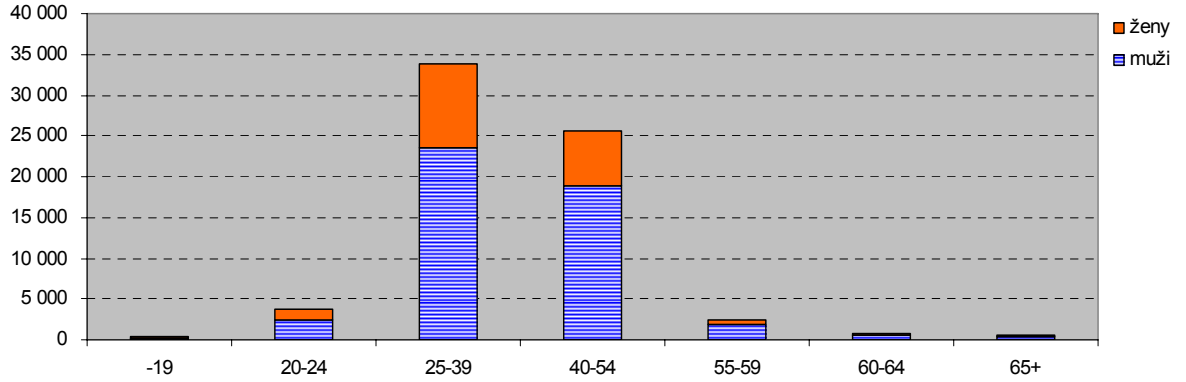

G r a f 46 **Podíl mužů a žen mezi cizinci s živnostenským oprávněním podle věkových skupin v procentech**

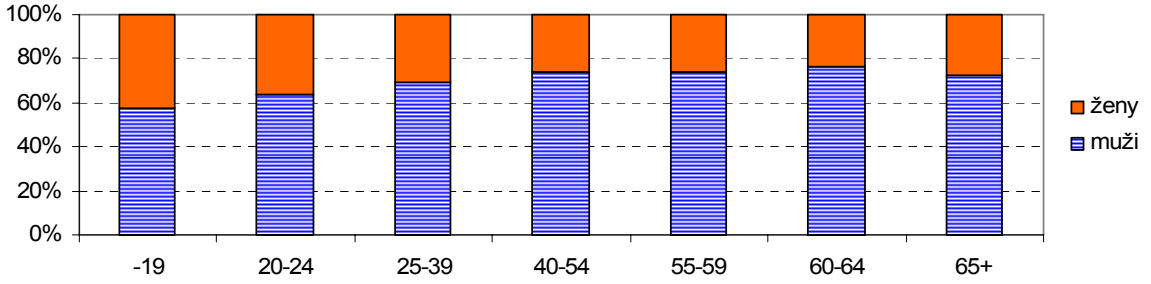

Pramen. Cizinci v České republice ČSÚ, 2006

2.8 Postavení cizinců na trhu práce podle klasifikace zaměstnání KZAM

Cizinci v postavení zaměstnanců obsazují nejčastěji zaměstnání v kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (31 %), v kvalifikační třídě 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (25 %) a v kvalifikační třídě 8 obsluha strojů a zařízení (16 %).

Mezi občany EU/EHP/ESVO/OECD je na pracovních místech s vyšší kvalifikací relativně vyšší podíl zaměstnaných nežli mezi cizinci z ostatních zemí. V následujícím přehledu uvádíme distribuci řádkových relativních četností k 30. 6. 2006.

Mezi souborem občanů EU a souborem cizinců s povolením k zaměstnání byly zjištěny následující disproporce: v kvalifikační třídě 1 vedoucí a řídící pracovníci (3,5: 2,2 %), v kvalifikační třídě 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci (8,3 : 5,1 %), v kvalifikační třídě 3 techničtí, zdravotní a pedagogičtí pracovníci (9,7 : 3,8), v kvalifikační třídě 4 nižší administrativní pracovníci (3,6 : 1,4), v kvalifikační třídě 5 provozní pracovníci ve službách a obchodě (5,8 : 3,3 %), v kvalifikační třídě 7, řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (31,6 : 28,8 %); a v kvalifikační třídě 8 obsluha strojů a zařízení (20,9 : 7,9 %). Cizinci s povolením k zaměstnání byli naopak výrazně častěji než občané EU/EHP/ESVO zastoupeni v kvalifikační třídě 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (15,5 : 44,5 %) a v kvalifikační třídě 6 kvalifikovaní dělníci v zemědělství (3,2 : 1,1 %).

Občané EHP a ESVO, kteří představují na trhu práce marginální skupinu, jsou oproti celému souboru cizinců v postavení zaměstnanců nadměrně zastoupeni v kvalifikační třídě 1 vedoucí a řídící pracovníci (40,5: 3,1 %), kvalifikační třídě 2 (33,3: 7,6 %), kvalifikační třídě 3 (12,6: 7,6), kvalifikační třídě 4 (9,9: 2,9 %).

Občané zemí OECD jsou oproti celkovému rozložení četností v celém souboru cizinců v postavení zaměstnanců v kvalifikační třídě 1 vedoucí a řídící pracovníci (13,6: 3,1 %), v kvalifikační třídě 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci (16,4: 7,4 %), v kvalifikační třídě 3 techničtí, zdravotní a pedagogičtí pracovníci (11,7: 7,6 %) a v kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (34,7: 30,4 %).

Mezi souborem cizinců a souborem zaměstnaných v národním hospodářství[33] existují statisticky významné odchylky ve všech kategoriích KZAM[34]. Cizinci v postavení zaměstnanců jsou zastoupeni ve srovnání se zaměstnanými v národním hospodářství častěji zejména v kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (30,4: 18,3 %)) a kvalifikační třídě 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (25,3: 7,2 %).

Mezi všemi cizinci v postavení zaměstnanců je 68 % mužů. Muži jsou v převaze ve všech kvalifikačních třídách KZAM: v kvalifikační třídě 1 zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci je 83 % mužů a 17 % žen. V kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci je 84 % mužů a 16 % žen. V kvalifikační třídě 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci je 64 % mužů a 36 % žen a v kvalifikační třídě 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci je 64 % mužů a 36 % žen. Ženy obsazují zejména pracovní místa v kvalifikační třídě 4 nižší administrativní pracovníci (55%), třídě 6 kvalifikovaní dělníci v zemědělství (54%), třídě 5 provozní pracovníci ve službách a obchodě (53%), třídě 3 techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci (46%). V relativním zastoupení jednotlivých tříd KZAM v souboru mužů a žen jsou statisticky významné rozdíly: muži jsou nadměrně reprezentováni v kvalifikační třídě 1 zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci (3,8 : 1,7 %) a v kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (37,2 . 15,4 %). V ostatních kvalifikačních třídách jsou naopak zastoupeny relativně více ženy: v kvalifikační třídě 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci (8,5: 6,9 %), v kvalifikační třídě 3 techničtí, zdravotní a pedagogičtí pracovníci (11,1: 6,1 %), v kvalifikační třídě 4; nižší administrativní pracovníci (5,1: 1,2 %),

[33] Srovnání s výsledky VŠPS za 2. čtvrtletí 2007.

[34] K testování bylo použito „Z“ analýzy porovnávající pravděpodobnosti výskytu sledovaného jevu podle Jany Zvárové (Základy statistiky pro biomedicinské obory). Zastoupení cizinců a zaměstnaných v národním hospodářství je statisticky významně odlišné ve všech kategoriích KZAM.

v kvalifikační třídě 5 provozní pracovníci ve službách a obchodě (8,4: 3,4 %), v kvalifikační třídě 6 kvalifikovaní dělníci v zemědělství (3,2: 1,2 %), v kvalifikační třídě 8 obsluha strojů a zařízení (17,9: 15,1 %) a v kvalifikační třídě 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (28,7: 23,7 %).

Ve srovnání se zaměstnanými v národním hospodářství jsou cizinky v postavení zaměstnanců relativně častěji na pracovních místech v kvalifikační třídě 9 pomocní nekvalifikovaní pracovníci (29 :10 %), v kvalifikační třídě 8 obsluha strojů a zařízení (18 : 8 %) a v kvalifikační třídě 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci (15 : 5 %). Rozdíly mezi oběma soubory jsou statisticky vyznané.

G r a f 47 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle KZAM k 30.6.2006**

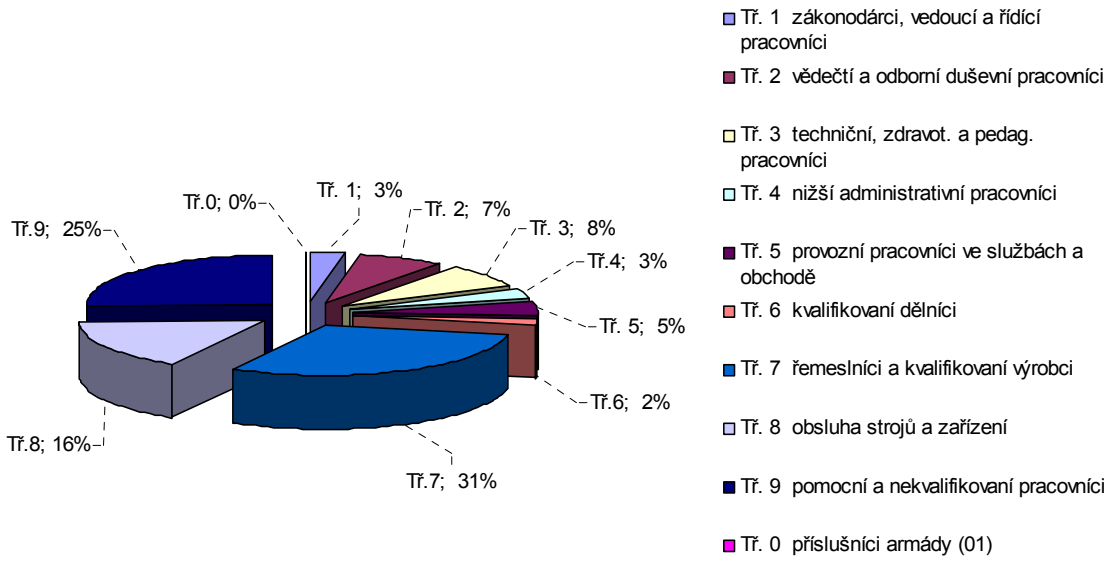

Pramen: MPSV, SSZ OK práce

T a b u l k a 16 **Cizinci v postavení zaměstnanců a zaměstnaní v NH podle KZAM**

KZAM	cizinci registrovaní úřady práce celkem				zaměstnaní v NH			
	celkem		ženy		celkem		ženy	
	absolutní četnosti	relativní četnosti	absolutní četnosti	relativní četnosti	tis.	relativní četnosti	tis.	relativní četnosti
Tř. 1 zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	5 150	3,12	861	1,67	314,2	6,51	91,4	4,38
Tř. 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci	12 221	7,40	4 390	8,50	516,5	10,70	262,4	12,57
Tř. 3 techničtí, zdravot. a pedagogičtí prac.	12 622	7,64	5 742	11,12	1 066,7	22,11	576,7	27,62
Tř. 4 nižší administrativní pracovníci	4 803	2,91	2 646	5,12	330,5	6,85	248,0	11,88
Tř. 5 provozní pracovníci ve službách a obchodě	8 231	4,98	4 351	8,43	585,6	12,14	386,2	18,50
Tř. 6 kvalifikovaní dělníci v zemědělství	3 048	1,85	1 637	3,17	75,0	1,55	31,7	1,52
Tř. 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	50 128	30,35	7 938	15,37	880,8	18,25	107,9	5,17
Tř. 8 obsluha strojů a zařízení	27 161	16,45	9 218	17,85	689,5	14,29	171,5	8,21
Tř. 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	41 739	25,27	14 837	28,73	349,1	7,23	210,3	10,07
Tř. 0 příslušníci armády (01)	45	0,03	20	0,04	17,5	0,36	1,7	0,08
celkem	165 148	100,00	51 640	100,00	4 825,4	100,00	2 087,8	100,00

Pramen: MPSV/OK práce Pramen: ČSÚ/ VŠPS 22. ČTVRTLETÍ 2006

G r a f 48 **Struktura cizinců v postavení zaměstnanců podle právního postavení (cizinci s volným pohybem a cizinci s povolením k zaměstnání) a KZAM k 30.6.2006**

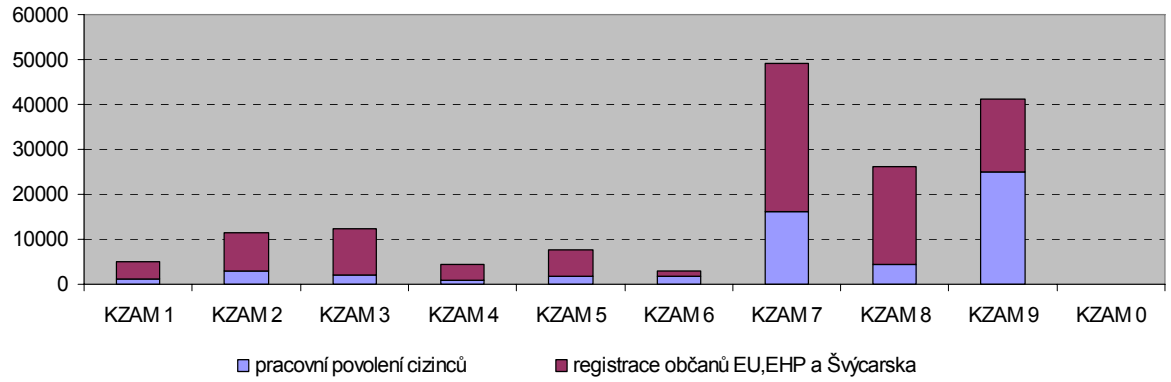

G r a f 49 **Struktura cizinců v postavení zaměstnanců podle KZAM a okruhu zemí původu k 30.6.2006**

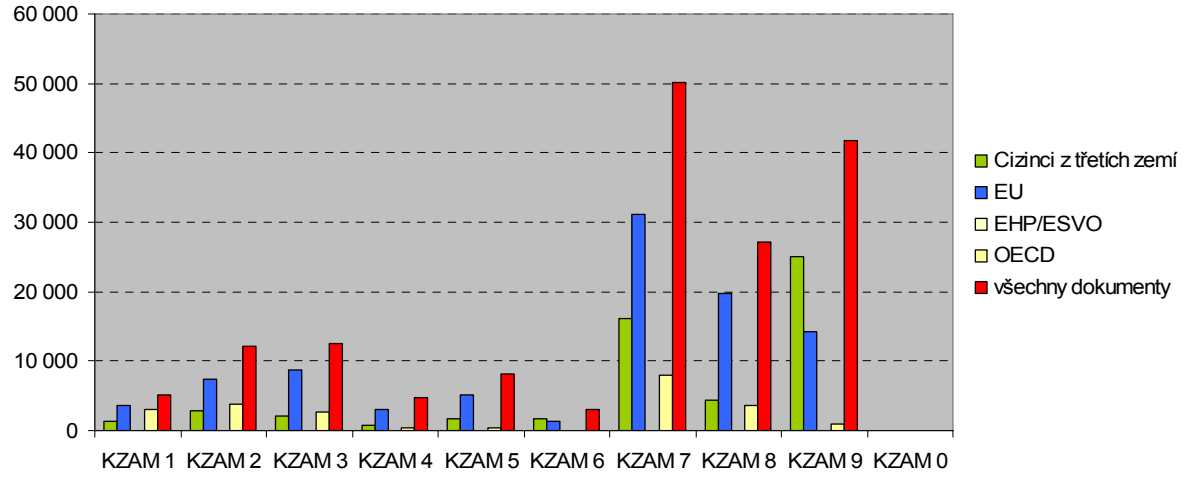

Pramen: MPSV/OK práce

G r a f 50 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle KZAM a pohlaví k 30.6.2006**

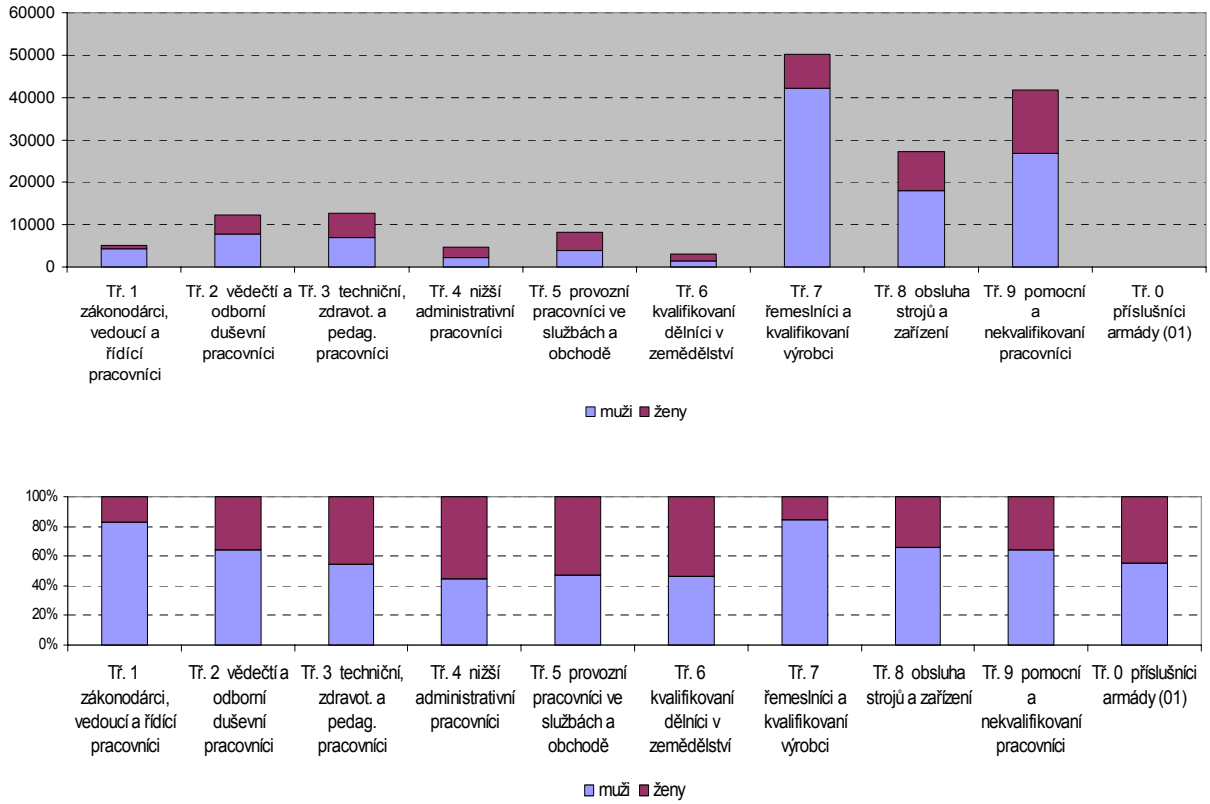

Pramen: MPSV/OK práce, graf Milada Horáková

G r a f 51 **Zastoupení žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců podle KZAM**

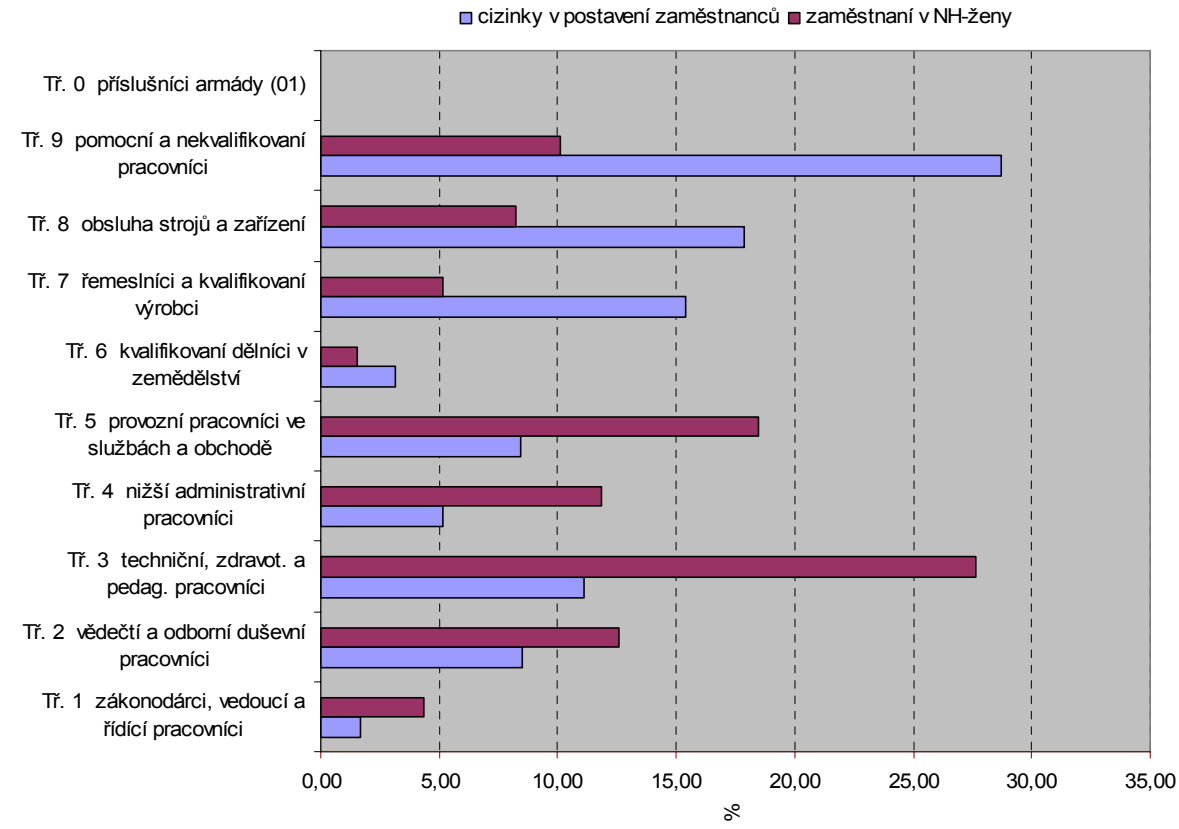

Pramen: MPSV/OK práce, ČSÚ/VŠPS

2.9 Zastoupení cizinců v odvětvích národního hospodářství podle OKEČ

Cizinci v postavení zaměstnanců jsou zaměstnáni zejména ve zpracovatelském průmyslu (35%), stavebnictví (23%) a v odvětví nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti (15%). Ve srovnání se zaměstnanými v národním hospodářství[35] jsou cizinci (celkem muži i ženy) zaměstnáváni relativně častěji ve zpracovatelském průmyslu, stavebnictví a v odvětví těžba nerostných surovin. Cizinky obsazují oproti zaměstnaným ženám v NH častěji pracovní místa ve zpracovatelském průmyslu, zemědělství, v odvětví nemovitosti a pronájem podnikatelské činnosti a ve stavebnictví.

Významně se od sebe liší odvětvová struktura podnikatelských aktivit cizinců od činností, které jsou vykonávány formou závislého zaměstnání. Distribuce živnostenských oprávnění cizinců je nadměrná zejména v odvětví G (obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží)[36].

T a b u l k a 17 **Zaměstnaní v národním hospodářství 2. Q.2006 a cizinci v postavení zaměstnanců k 30.6.2006**

odvětví národního hospodářství		zaměstnaní v hlavním zaměstnání a odvětví NH v tis.				cizinci v postavení zaměstnanců			
		celkem		ženy		celkem		ženy	
	jednotky	tis.	%	tis.	%	abs.	%	abs.	%
A	zemědělství, myslivost a lesnictví	182,3	3,8	61,6	3,0	4 507	2,7	2 440	4,7
B	rybolov a chov ryb	3,1	0,1	0,0	0,0	898	0,5	322	0,6
C	těžba nerostných surovin	55,6	1,2	7,4	0,4	4 129	2,5	23	0,0
D	zpracovatelský průmysl	1363,4	28,3	509,1	24,4	57 634	34,9	19 381	37,5
E	výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	75,0	1,6	16,5	0,8	292	0,2	35	0,1
F	stavebnictví	435,7	9,0	33,3	1,6	37 117	22,5	4 417	8,6
G	obchod, opravy motor. vozidel a spotřeb. zboží	615,5	12,8	324,0	15,5	14 710	8,9	5 818	11,3
H	ubytování a stravování	189,1	3,9	104,6	5,0	3 667	2,2	1 894	3,7
I	doprava, skladování a spoje	357,5	7,4	100,3	4,8	4 428	2,7	889	1,7
J	finanční zprostředkování	92,9	1,9	57,9	2,8	1 214	0,7	468	0,9
K	nemovitosti a pronájem, podnikatel. činnosti	319,0	6,6	138,1	6,6	24 606	14,9	9 435	18,3
L	veřej. správa a obrana, povinné soc. zabez.	325,9	6,8	149,9	7,2	197	0,1	95	0,2
M	vzdělávání	286,2	5,9	213,5	10,2	2 806	1,7	1 305	2,5
N	zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	326,4	6,8	265,0	12,7	4 470	2,7	3 065	5,9
O	ostatní veřejné, sociální a osobní služby	191,8	4,0	101,4	4,9	4 316	2,6	1 972	3,8
P	činnosti domácností	3,8	0,1	3,2	0,2	25	0,0	21	0,0
Q	exteritoriální organizace	1,6	0,0	0,9	0,0	132	0,1	60	0,1
O	neuvedeno	1,1	0,0	1,0	0,0	0	0,0	0	0,0
	celkem	4825,9	100,0	2087,7	100,0	165 148	100,0	51 640	100,0

Pramen. MPSV OK práce, ČSÚ VŠPS 2. čtvrtletí 2006

Mezi občany členských zemí EU/EHP/ESVO a cizinci v postavení zaměstnanců existují statisticky významné rozdíly v zastoupení podle odvětvové klasifikace národního hospodářství OKEČ.

[35] Výsledky VŠPS za 2. čtvrtletí 2006, ČSÚ.

[36] Počet živnostenských oprávnění vystavených pro různá odvětví je vyšší nežli počet pracovních povolení či registrací. Jeden živnostník může současně vykonávat více činností současně a tyto aktivity nemusí být ve stejném odvětví národního hospodářství.

Občané EU jsou zaměstnaní oproti cizincům s povolením k zaměstnání podstatně častěji v odvětví D zpracovatelský průmysl (40,1: 24,5 %), odvětví K nemovitosti a pronájem podnikatelské činnosti (15,9: 13,3 %), odvětví N zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti (3,9: 0,3 %). Zde je třeba připomenout, že občany členských zemí EU/EHP/ESVO reprezentují především občané Slovenska a Polska. Zjištěné disproporce se vztahují zejména k těmto dvěma skupinám cizinců. Bohužel nemáme k dispozici samostatné třídění za občany Slovenské republiky.

Detailní informace o distribuci cizinců podle odvětvové klasifikace zaměstnání OKEČ obsahuje tabulka 10 tabulkové přílohy. Cizinci s povolením k zaměstnání obsazují častěji nežli občané EU pracovní místa v odvětví F stavebnictví (40 : 14 %) a zemědělství (5,0: 1,5 %).

G r a f 52 **Cizinci v postavení zaměstnanců a zaměstnaní v hlavním zaměstnání podle odvětví národního hospodářství OKEČ K 30.6.2006**

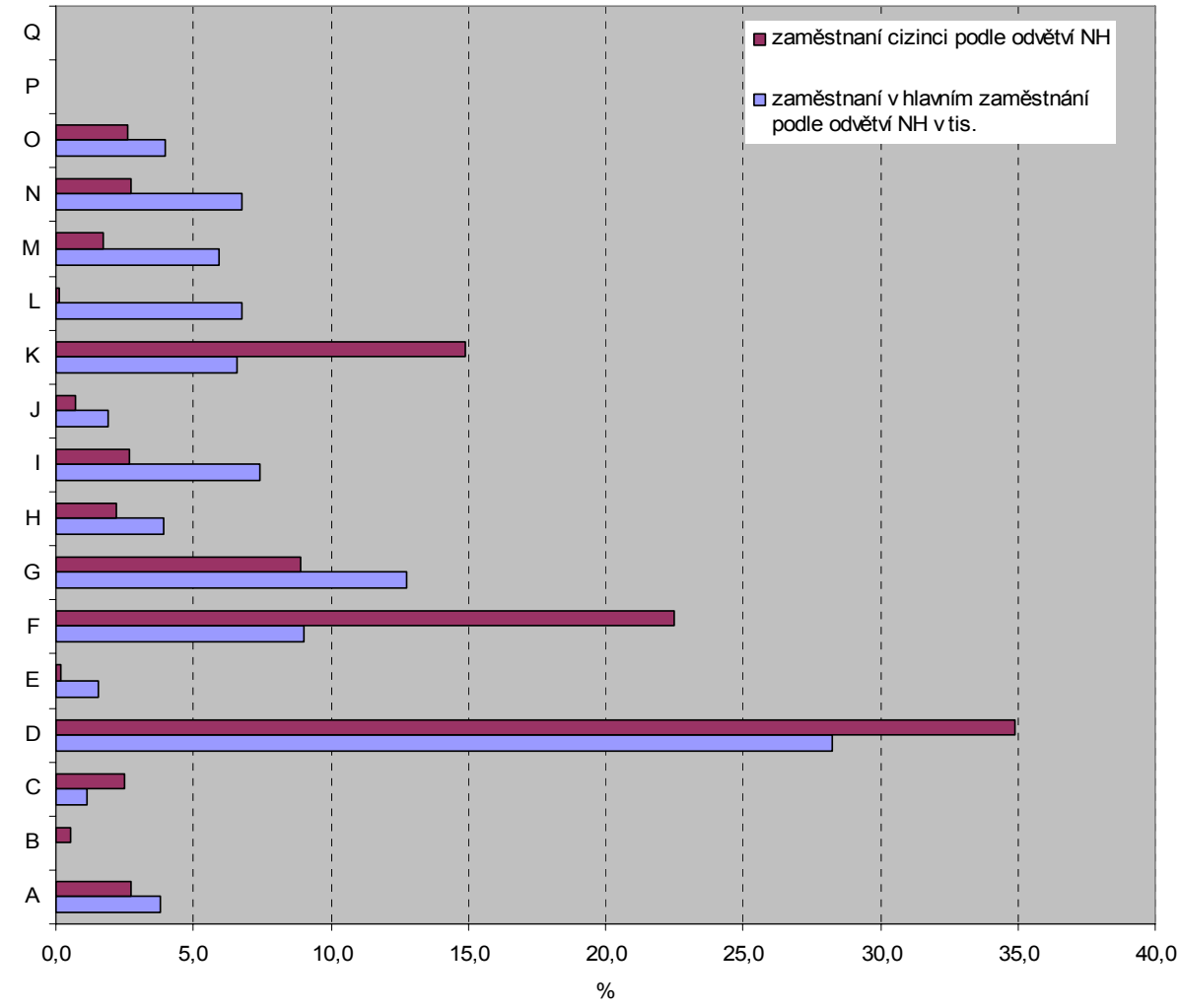

Pramen: MPSV,SSZ, OK práce, CZSO,VŠPS

G r a f 53 **Rozdíly v zastoupení žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců a zaměstnanými v národním hospodářství k 30.6.2006 / 2. čtvrtletí 2006**

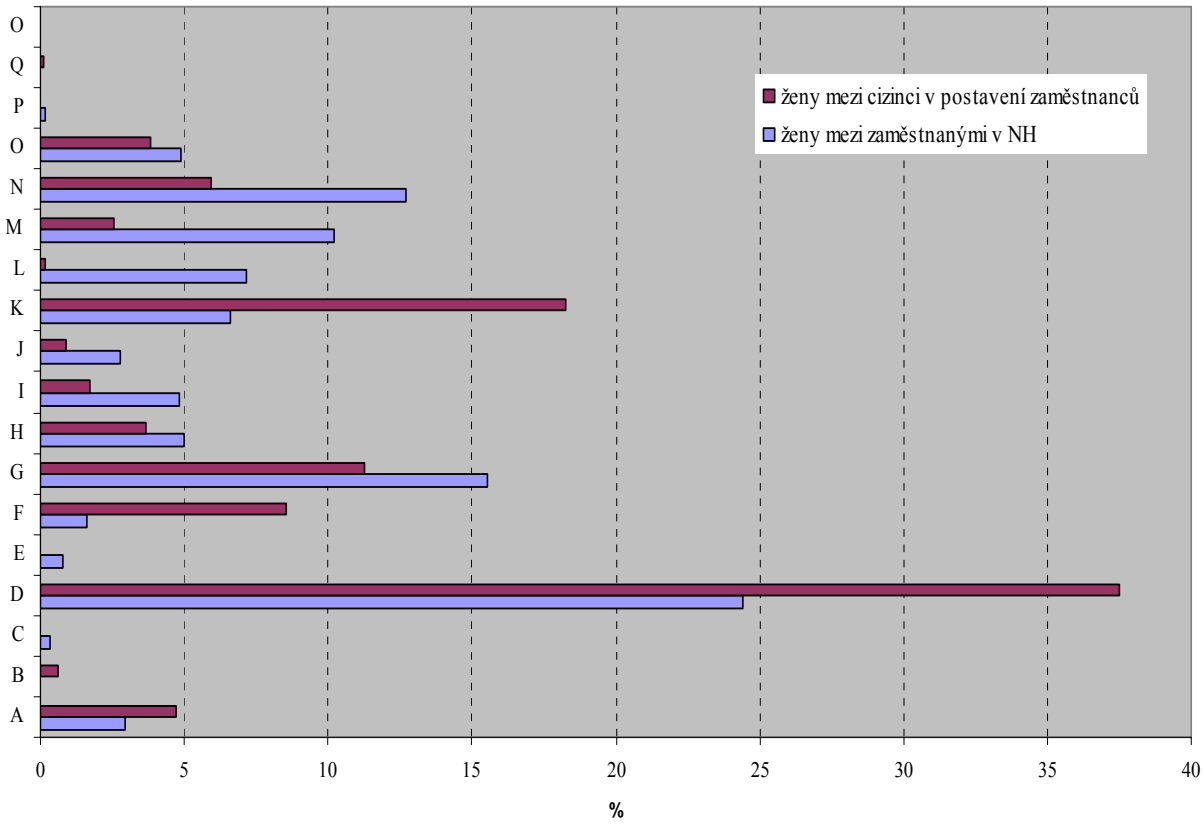

Pramen: MPSV OK práce, ČSÚ VŠPS 2. čtvrtletí 2006

G r a f 54 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle OKEČ a pohlaví k 30.6.2006**

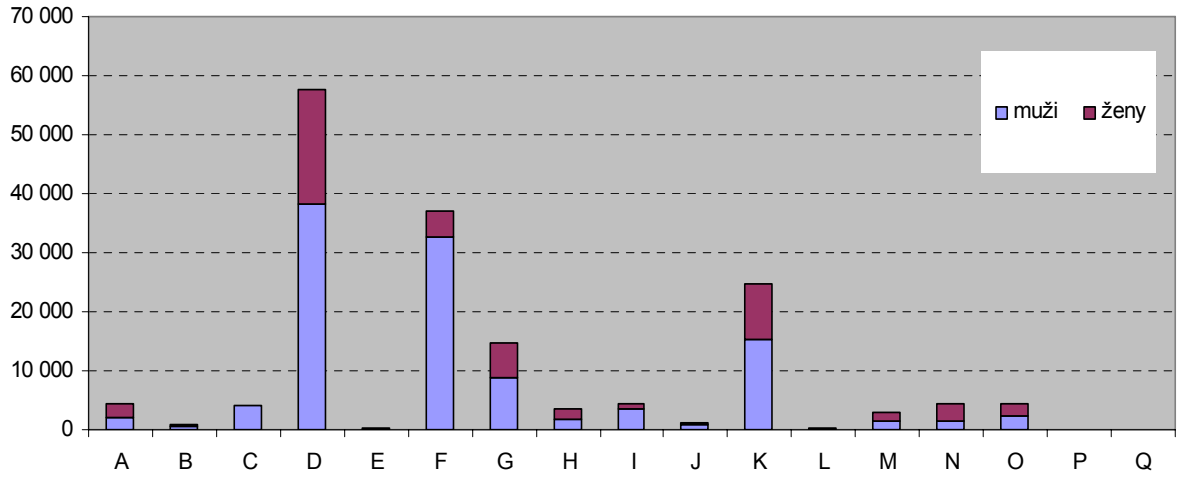

Pramen: MPSV-SSZ, OK práce

G r a f 55 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle právního postavení a OKEČ k 30.6.2006**

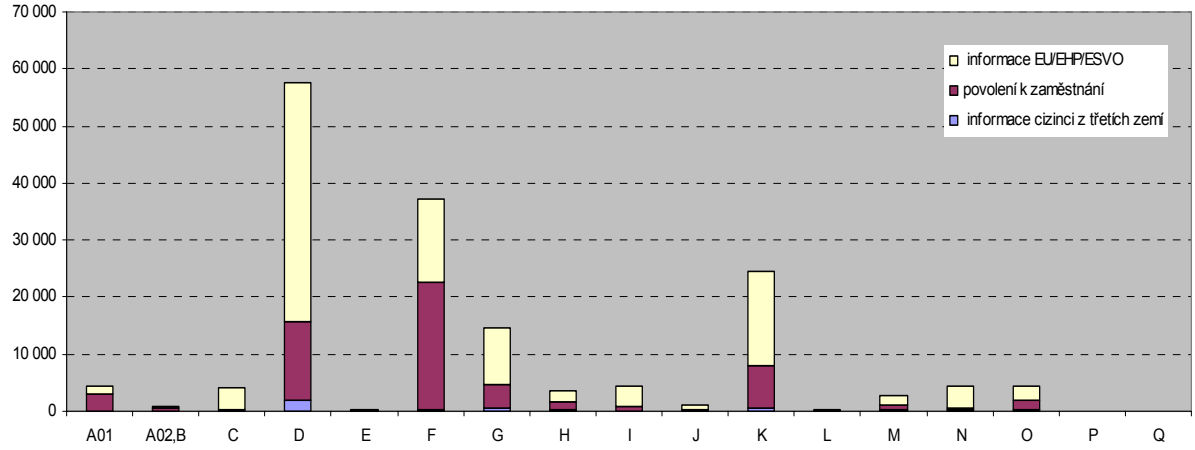

Pramen: MPSV-SSZ, OK práce

G r a f 56 **Cizinci s povolením k zaměstnání a občané EU/EHP/ESVO podle OKEČ k 30.6.2006**

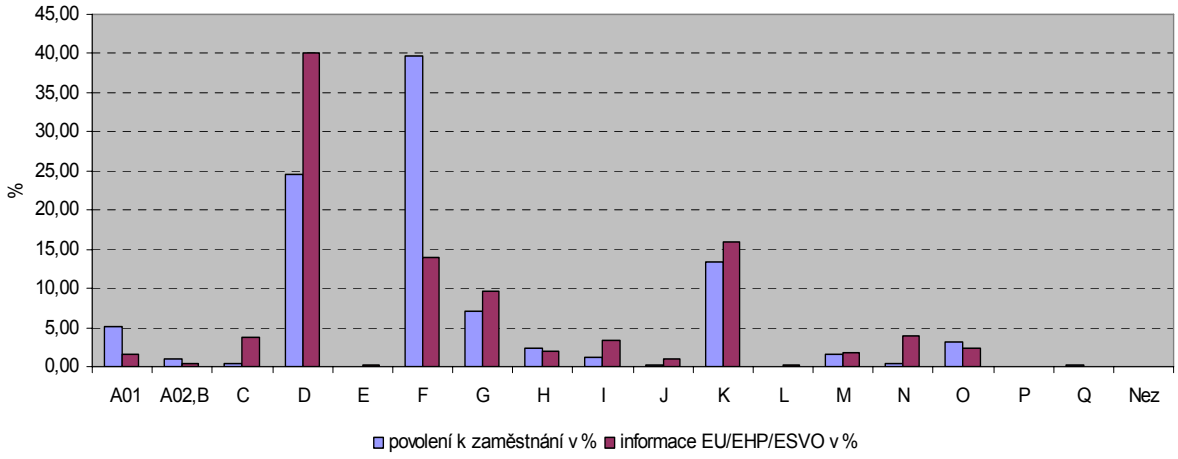

Pramen: MPSV- SSZ , OK práce

2.10 Nelegální/neregulérní práce cizinců

Nelegální, respektive neregulérní práce cizinců[37] představují trvalý problém všech ekonomicky vyspělých i rozvojových zemí. Ambivalentní postoje politiků i veřejnosti, které na jedné straně nelegální práci cizinců odsuzují, ale na druhé straně ji mlčky tolerují, nechtějí vidět anebo využívají, přispívají k resistenci problému a růstu šedé ekonomiky.

Nelegální či neregulérně zaměstnávaní cizinci jsou mnohdy hůře honorováni a jejich pracovní podmínky bývají pod úrovní minimálních standardů. Takováto pracovní místa nelze v té podobě, v jaké existují, ani legalizovat ani zrušit. Náprava daného stavu by vedla k jejich zániku, přestože jsou vysoce žádaná a potřebná.[38]

Nelegální práce cizinců v České republice mívá stejné příčiny jako všude jinde ve světě. Poptávka zaměstnavatelů po černé práci cizinců snižuje mzdové náklady (šetří prostředky za sociální a zdravotní pojištění) a zbavuje zaměstnavatele povinnosti dodržovat pracovní, bezpečnostní a mzdové předpisy. Nabídka ze strany cizinců přetrvává proto, že ji nelze uspokojit na legálním trhu práce.

Nelegální práce cizinců probíhá zejména v odvětvích a profesích, které nevyžadují kvalifikovanou práci (mytí nádobí v restauracích, úklidové práce, pomocné práce ve stavebnictví, skladech, v dřevozpracujícím průmyslu, v zemědělství apod.). Podrobné údaje z kontrol, které proběhly na vybraných úřadech práce, uvádí tab. 13 v příloze.

T a b u l k a 18 **Podíl nelegálně zaměstnaných cizinců v poměru legálně zaměstnaným podle státního občanství k 30.6.2006**

státní občanství	zjištěni jako nelegálně zaměstnaní	celkový počet legálně zaměstnaných	podíl nelegálně zaměstnaných v procentech
Ukrajina	662	41 730	1,59
Slovensko	631	83 165	0,76
Vietnam	64	329	19,45
Bulharsko	50	1 739	2,88
Čína	39	934	4,18
Polsko	37	13 492	0,27
Rumunsko	27	1 005	2,69
Moldavsko	27	2 969	0,91
Německo	18	2 048	0,88
USA	15	1 236	1,21
Mongolsko	10	2 289	0,44

Pramen: MPSV- SSZ

[37] Termín nelegální práce, respektive neregulérní práce označuje stav, kdy cizinci vykonávají ekonomické aktivity (pracují či podnikají) v rozporu s právními předpisy. Škála porušování právních předpisů při zaměstnání a podnikání může být velice široká a také škody, které tímto počínáním vznikají, mohou být v rámci přestupků či trestných činů. Proto se užívá současně pojem nelegální či neregulérní.

[38] Příkladem může být zaměstnávání českých a slovenských zdravotních sester v Rakousku v oblasti sociálních služeb. Zdravotní sestry či sociální pracovnice a pečovatelky dostávají nižší nežli minimální mzdu a jejich výdělky představují desetinu mzdy domácích pracovníků. Bývají ubytovány a stravují se u svých klientů, což snižuje podstatně životní náklady. Tato pracovní místa jsou zapotřebí, ale nelze je legalizovat pro jejich nestandardní charakter. Náprava stavu by vedla k zániku těchto pracovních míst. Přitom mnozí klienti a uživatelé těchto služeb si nemohou dovolit platit vyšší částky za poskytované služby.

T a b u l k a 19 **Vývoj v oblasti nelegální práce cizinců v ČR podle státního občanství nejčetnějších skupin nelegálně zaměstnaných**

státní občanství	stav k 30. 6. 2006			stav k 31. 12. 2005			stav k 31. 12. 2004			stav k 31. 12. 2003		
	regulérně zaměstnaní	neregulérně zaměstnaní	podíl neregulérně zaměstnaných v procentech	regulérně zaměstnaní	neregulérně zaměstnaní	podíl neregulérně zaměstnaných v procentech	regulérně zaměstnaní	neregulérně zaměstnaní	podíl neregulérně zaměstnaných v procentech	regulérně zaměstnaní	neregulérně zaměstnaní	podíl neregulérně zaměstnaných v procentech
Slovensko	83 615	631	0,75	75 297	1452	1,93	59 818	397	0,66	58 053	1081	1,86
Ukrajina	41 730	662	1,59	40 060	123	0,31	22 399	898	4,01	22 489	1098	4,88
Polsko	13 492	37	0,27	12 635	0	0,00	8 882	0	0,00	7 403	49	0,66
Moldavsko	2 969	27	0,91	2 710	86	3,17	1 483	41	2,76	1 509	41	2,72
Mongolsko	2 289	10	0,44	1 800	0	0,00	1 585	28	1,77	1 388	0	0,00
Rusko	2 155	0	0,00	2 447	35	1,43	1 078	102	9,46	867	18	2,08
Německo	2 048	18	0,88	1 743	0	0,00	1 303	0	0,00	1 412	28	1,98
Bulharsko	1 739	50	2,88	1 732	98	5,66	1 651	19	1,15	1 792	0	0,00
USA	1 236	15	1,21	1 195	0	0,00	1 160	0	0,00	1 408	0	0,00
Rumunsko	1 005	27	2,69	929	54	5,81	590	11	1,86	689	0	0,00
Bělorusko	984	0	0,00	968	0	0,00	815	0	0,00	967	41	4,24
Čína	934	39	4,18	935	27	2,89	322	8	2,48	267	0	0,00
Rakousko	595	0	0,00	474	0	0,00	390	0	0,00	502	7	1,39
Makedonie	476	0	0,00	423	13	3,07	405	0	0,00	406	0	0,00
Litva	337	0	0,00	353	0	0,00	142	0	0,00	40	0	0,00
Vietnam	329	64	19,45	256	109	42,58	183	40	21,86	237	18	7,59
Tchaj-wan	45	0	0,00	38	36	94,74	17	0	0,00	19	0	0,00

Pramen MPSV- SSZ

T a b u l k a 20 **Vývoj v oblasti nelegální práce cizinců**

výsledky kontrol	**2006***	**2005**	**2004**	**2003**	**2002**	**2001**
celkový počet kontrol	5 634	9 933	9 112	10 597	11 078	11 238
počet kontrol zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince	798	1 631	1 430	1 760	1 382	1 306
počet zkontrolovaných cizinců	5 780	9 534	9 889	5 128	5 145	*
z toho nelegálně zaměstnaných *	1 600	2 017	1 646	1 466	1 488	1 381
počet zkontrolovaných občanů SR	*	*	*	1 466	1 488	*
z toho nelegálně zaměstnaných	631	123	397	1 081	829	968

*Pramen: MPSV-SSZ, *stav k 30. 6. 2006*
Poznámka: počet nelegálně zaměstnaných cizinců v 1. pololetí 2006 činil 849 osob a nezdokumentovaných (neohlášených pracovníků na úřadech práce) 751 osob. V případě občanů Slovenska 631 neohlášených (nezdokumentovaných) pracovníků. (§ 87 zákona o zaměstnanosti).

2. 11 Účastníci projektu „Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“

Projekt „Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“ má sloužit ke zlepšení pracovního potenciálu České republiky. Vybraní účastníci projektu tvoří prozatím marginální složku cizí pracovní síly na trhu práce (od roku 2006 do poloviny roku 2006 bylo vybráno celkem 360 osob)[39]; nejvyšší počet z nich je původem z Bulharska (172), které se

[39] Pilotní projekt získávání kvalifikované síly ze zahraničí byl odstartován v roce 2003 po předchozí více než tříleté přípravě. Je založen na bodovém hodnocení uchazečů o práci, kteří se rekrutují ze zemí mimo EU-25. Vláda ČR nabízí zájemcům o zařazení do projektu a jejich rodinným příslušníkům získání trvalého pobytu v ČR

stane od ledna novou členskou zemí EU a jehož občané budou moci využívat práva volného pohybu osob. Nebudou nadále potřebovat tuto cestu k přístupu na trh práce ČR. Další významné skupiny představují Bělorusové (72) a Ukrajinci (60), kteří byli zařazeni do projektu v minulém roce. Jejich zájem je vysoký a setkává se s úspěchem, o čemž svědčí to, že jich bylo vybráno více nežli osob ze zemí, které se účastní projektu od počátku (např. Kazachstán). Poměrně početnou skupinu tvoří absolventi českých vysokých škol (40) s různým občanstvím, kteří mají možnost vstoupit do projektu a pracovat v ČR za stejných podmínek jako ostatní účastníci projektu. Platí pro ně i možnost získání trvalého pobytu ve zkráceném termínu. České republice se tak zúročí investice vložené do jejich vzdělání.

Většina účastníků projektu (87 %) má buď vysokoškolské vzdělání, případně i doktorát (47 %) anebo středoškolské s maturitou, respektive vyšší odborné (40 %).

Nejpočetnější skupina účastníků projektu pracuje v technických profesích a v profesích v oboru informačních technologií (26 %), 13 % pracuje v administrativě, 9 % pracuje v různých profesích ve zdravotnictví, 8 % v manažerských profesích a 6 % patří mezi vědecké pracovníky.

Více než třetina účastníků projektu nebyla podle profese zařazena (35 %). Klasifikace použitá v projektu k zařazení účastníků podle profesí není logicky konzistentní. Bylo by vhodné použít klasifikace podle Výběrového šetření pracovních sil, které by umožnilo srovnání podle postavení v zaměstnání mezi účastníky projektu a obyvatelstvem ČR.

Politika výběrové migrace, která byla prvně aplikována na počátku minulého století ve Spojených státech a rozšířila se v 70. letech minulého století v Kanadě, Austrálii a jiných cílových migračních zemích je dnes aplikována v řadě evropských zemí, nemění nijak zásadně strukturu pracovních migrací. K celkové kontrole migrací přispívá jen málo, protože počty kvalifikovaných migrantů rekrutovaných v rámci kampaní jsou nízké, zatímco migrace vyvolané ekonomickým tlakem, válkami či přírodními katastrofami bývají masivní a mají rozhodující vliv na průběh migračních vln.

---

ve zkrácené lhůtě 2,5 let. V současné době mohou žádat o přijetí do projektu občané Bulharska, Chorvatska, Kazachstánu, Běloruska, Moldavska, Srbska a Černé hory a Kanady. Příští rok by měli mít tuto možnost i občané Ukrajiny. Postupem doby by měli mít tuto možnost cizinci ze všech zemí světa.

Zájem cizinců o zařazení do projektu je vyšší, nežli je množství kvalifikovaných pracovních příležitostí, které jim lze nabídnout. Vyhledání a zprostředkování zaměstnání mají cizincům i jejich potenciálním zaměstnavatelům usnadnit nové webové stránky, jejichž zřizovatelem a provozovatelem je MPSV, www.praceprocizince.cz

T a b u l k a 21 **Účastníci projektu podle výše dosaženého vzdělání**

státní občanství	střední odborné bez maturity	střední všeobecné s maturitou	střední odborné s maturitou	vyšší odborné	bakalářské	vysoko-školské	doktorát	celkem
Bělorusko	5	7	7	0	7	44	2	72
Bulharsko	4	15	78	12	9	44	10	172
Chorvatsko	0	1	2	0	2	1	0	6
Kanada	0	0	0	0	0	1	1	2
Kazachstán	1	4	10	2	3	15	0	35
Moldavsko	5	2	5	1	1	9	1	24
Srbsko a Černá Hora	0	0	2	0	1	4	0	7
Ukrajina	1	4	7	6	1	39	2	60
absolventi SŠ v ČR	0	0	2	0	0	0	0	2
absolventi VŠ v ČR	0	0	0	0	11	20	9	40
celkem	16	33	113	21	35	177	25	420
podíl v procentech	3,81	7,86	26,90	5,00	8,33	42,14	5,95	100,00

Pramen: MPSV, bulletin Mezinárodní pracovní migrace v České republice č.17, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

T a b u l k a 22 **Účastníci pilotního projektu "Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků" podle charakteru profesí (k 30.6.2006)**

typ profese	abs.	%
technické	51	14
informační technologie	45	12
zdravotnické	33	9
právní	1	0
umělecké	12	3
administrativní	47	13
manažer	29	8
vědecký pracovník	22	6
jiné	124	35
celkem	364	100,00

Pramen: MPSV, bulletin Mezinárodní pracovní migrace v České republice č.17, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

Závěry

V České republice žije téměř 300 tis. cizinců a jejich podíl na obyvatelstvu se stále zvyšuje. Hlavním účelem pobytu cizinců jsou ekonomické aktivity - zaměstnání a podnikání. Zahraniční pracovní síla se stala trvalou součástí trhu práce. Podíl cizinců na pracovní síle České republiky se v průběhu let zvyšuje a dosáhl na konci června 2006 dosavadního maxima. Do budoucna lze očekávat pokračování trendu zvyšující se účasti zahraniční pracovní síly na trhu práce v České republice.

Trh práce se od vstupu České republiky do Evropské unie oživuje a poskytuje více volných pracovních míst. Nezaměstnanost obyvatel klesá, nicméně v některých okresech zůstává stále vysoká. Trh práce v České republice poskytuje dostatek prostoru pro uplatnění zahraniční pracovní síly zejména tam, kde se objevují nové investice a je nedostatek disponibilní domácí pracovní síly.

Hlavním zdrojovým regionem migrací je pro Českou republiku Evropa, druhým nejvýznamnějším zdrojovým regionem je Asie. Nejmasivnější migrace směřují z Ukrajiny, Slovenska, Polska a Vietnamu. Nejmasivnější pracovní migrace směřují ze Slovenska a jejich rozsah může být vyšší, nežli ukazují evidence cizinecké policie a statistiky úřadů práce a živnostenských úřadů. Občané Slovenska mají, stejně jako ostatní občané Evropské unie, právo volného pohybu a nemusejí se hlásit k pobytu v České republice, pokud o to nemají sami zájem. Jejich zaměstnavatelé však mají povinnost registrovat zaměstnané občany EU na místně příslušných úřadech práce, což se vždy (zejména v případě slovenských občanů) nestává, jak dokládají výsledky kontrol úřadů práce, celních úřadů a cizinecké policie.

V průběhu let se mění rozsah i struktura zahraniční pracovní síly. Zvyšuje se podíl osob v závislém zaměstnání na úkor živnostenského podnikání cizinců. Tento vývoj lze hodnotit pozitivně, protože cizinci s živnostenským oprávněním provozují většinou drobné obchodní aktivity a nevytvářejí obvykle nová pracovní místa. Většinou se jedná o cizince zaměstnávající sebe sama v různých stavebních činnostech. Strukturu zaměstnanosti cizinců ovlivňuje převaha občanů Evropské unie, kteří jsou na trhu práce většinou jako zaměstnanci a podstatně méně využívají cestu živnostenského podnikání. Mezi občany EU dominují Slováci, což silně zkresluje celkový obraz o migracích z členských zemí EU. Data o participaci občanů SR bude třeba separovat a analyzovat samostatně, což nebylo v rámci této zprávy možné, neboť příslušná data nebyla k dispozici.

Cizinci se koncentrují zejména v Praze a Brně, které jako jiná velkoměsta přitahují cizince, kteří zde nalézají nejvíce pracovních příležitostí. Na jedné straně oživují trh práce v těchto okresech, počet volných pracovních míst v infrastruktuře a ve službách se s příchodem imigrantů dále násobí.

Zaměstnanost cizinců v okresech ovlivňuje statisticky významně míra nezaměstnanosti a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo. V okresech s vysokou mírou nezaměstnanosti a vysokým počten uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo je počet cizinců na trhu práce nízký. Regulace cizinců prostřednictvím povolení k zaměstnání je funkční. Výjimkou je okres Karviná, kde vysoký podíl cizinců na pracovní síle a současně vysoká míra nezaměstnanosti a vysoký počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo může vyvolat napětí na trhu práce. Nejpříznivější situace je z hlediska zaměstnávání cizinců v okresech Mladá Boleslav, Praha, Praha-východ a Praha-západ. Ačkoli je podíl cizinců na pracovní síle okresu vysoký, míra nezaměstnanosti je nízká a je zde i nízký počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo. Zaměstnanost cizinců v okresech a krajích ovlivňuje více faktorů, které v rámci tohoto výzkumu nebylo možno separovat. Do budoucna by se měl výzkum zaměřit nejen na analýzu cizí pracovní síly, ale i na analýzu volných pracovních míst. Historie jejich vzniku, jejich parametry z hlediska požadované výše vzdělání a kvalifikace a způsob, jakým jsou obsazována, může objasnit dosud nezmapovaná

místa, jakým způsobem skutečně trh práce zahraniční pracovní síly funguje. Je třeba si uvědomit, že trh práce je strukturovaný pro různé profese a odvětví činností a z hlediska zahraniční pracovní síly i pro různé národnostní skupiny. Trh práce a charakter pracovních míst obsazovaných občany členských zemí EU/EHP/ESVO/OECD se liší v mnoha ohledech pracovních míst obsazovaných cizinci z třetích zemí, zejména zemí bývalého Sovětského svazu.

Cizinci s povolením k zaměstnání zaujímají do jisté míry konkurenční postavení vůči domácí pracovní síle. Nastupují na pracovní místa, o něž nemají domácí pracovníci zájem a to zejména pro jejich nízké mzdy. Analýza volných pracovních míst, k nimž lze přiřadit konkrétní výši nabízené mzdy, pak může lépe vysvětlit, proč jsou některá pracovní místa domácími pracovníky odmítána a proč na ně nastupují cizinci s nižšími mzdovými nároky. Dosažení rovnováhy na trhu práce patří k významným úkolům místně příslušných úřadů práce. Cizinci budou hrát na trhu práce stále významnější roli a s tím je třeba počítat. Pokud České republice bude chybět v následujících letech pracovní síla, bude ji hledat zejména mezi cizinci třetích zemí. Tento stav by se mohl změnit pouze v případě postupného stírání výraznějších rozdílů ve mzdách, jak v rámci členských zemí EU, tak i mezi třetími zeměmi.

Rozhodující roli v oblasti pracovních migrací hrají ekonomické podmínky v zemích původu migrantů a vyspělost jejich trhů práce. Volný pohyb osob neovlivňuje pracovní migrace v takové míře, jakým působí tlak existenčních podmínek v zemích původu. Historické vazby s hostitelskou zemí jsou sice důležité, ale významněji působí ekonomické faktory stimulující pracovní migrace.

Vysoká koncentrace cizinců vyvolává potřebu jejich integrace s majoritní společností. Dočasný pobyt cizinců obvykle nevytváří pocit sounáležitosti s hostitelskou společností. Pro většinu cizinců s přechodným pobytem je hostitelská země především prostorem, který jim dočasně umožňuje lépe uspokojovat ekonomické potřeby nežli země jejich původu; ekonomické potřeby a cíle mohou ale stejně dobře, nebo i lépe, uspokojovat i v jiné zemi. Přechodně migrující pracovníci nelpí obvykle na místě, kde jejich práce probíhá. Jejich výhodou je flexibilita a ochota se přesunout tam, kde se jim nabízejí lepší možnosti. Dočasné pracovní pobyty cizinců jsou často vázány na řadu podmínek, které flexibilitu omezují (například podmínky pro vystavení povolení k zaměstnání cizince, vízum k pobytu za účelem zaměstnání a podnikání). Trvale usídlení cizinci se mohou v hostitelské zemi pohybovat snáze a mohou spíše sdílet část své identity s hostitelskou společností. Současně si mohou uchovávat svoji původní identitu. Trvalé usídlení cizinců ve velkoměstech České republiky bývá nezřídka komplikováno obtížným přístupem k bydlení, jehož tržní cena se s příchodem početných skupin imigrantů zvyšuje. Bydlení se stává jednou z bariér společenské integrace cizinců. Rostoucí ceny bydlení vedou k tlaku na zvyšování mezd i sociálních příjmů. Levná pracovní síla importovaná ze zahraničí snižuje výrobní náklady podnikatelů a vede k oživení ekonomiky. Na druhé straně může násobit problémy určitého okruhu sociálně vyloučených skupin obyvatel, jejichž možnosti uplatnění se snižují. Nejsou na trhu práce konkurenceschopní. Pro ty je však třeba hledat jiné formy jejich pracovního začlenění, které leží v oblasti veřejně prospěšných činností podporovaných z veřejných prostředků či sponzorovaných jinými subjekty.

Tabulková příloha

T a b u l k a 1 **Vývoj povolení k pobytu občanů EU/EHP/ESVO v ČR v letech 2004-2006 (stav k 31.12./30.6*)**

státní občanství	2004	podíl v % 2004	2005	podíl v % 2005	2006*	podíl v % 2006	rozdíl 2006-2004
celkem	**254 294**	**100,00**	**278 312**	**100,00**	**295 955**	**100,00**	**41 661**
EU/EHP/ESVO	80 691	31,73	87 652	31,49	95 155	32,15	14 464
ostatní	173 603	68,27	190 660	68,51	200 800	67,85	27 197
Belgie	283	0,11	299	0,11	319	0,11	36
Dánsko	178	0,07	205	0,07	223	0,08	45
Estonsko	29	0,01	41	0,01	45	0,02	16
Finsko	106	0,04	127	0,05	140	0,05	34
Francie	1 362	0,54	1 551	0,56	1 683	0,57	321
Irsko	162	0,06	230	0,08	276	0,09	114
Island	9	0,00	14	0,01	16	0,01	7
Itálie	1 538	0,60	1 761	0,63	1 869	0,63	331
Kypr	43	0,02	41	0,01	45	0,02	2
Lichtenštejnsko	1	0,00	3	0,00	3	0,00	2
Litva	160	0,06	223	0,08	265	0,09	105
Lotyšsko	74	0,03	84	0,03	85	0,03	11
Lucembursko	11	0,00	15	0,01	18	0,01	7
Maďarsko	494	0,19	512	0,18	526	0,18	32
Malta	14	0,01	17	0,01	16	0,01	2
Německo	5 772	2,27	7 187	2,58	8 116	2,74	2 344
Nizozemsko	923	0,36	1 260	0,45	1 449	0,49	526
Norsko	82	0,03	95	0,03	102	0,03	20
Polsko	16 265	6,40	17 810	6,40	18 386	6,21	2 121
Portugalsko	44	0,02	59	0,02	63	0,02	19
Rakousko	2 080	0,82	2 368	0,85	2 683	0,91	603
Řecko	792	0,31	805	0,29	800	0,27	8
Slovensko	47 352	18,62	49 445	17,77	54 201	18,31	6 849
Slovinsko	172	0,07	184	0,07	185	0,06	13
Spojené království	1 813	0,71	2 234	0,80	2 469	0,83	656
Španělsko	231	0,09	282	0,10	324	0,11	93
Švédsko	345	0,14	401	0,14	427	0,14	82
Švýcarsko	356	0,14	399	0,14	421	0,14	65
EU/EHP/ESVO	80 691	31,73	87 652	31,49	95 155	32,15	14 464

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV, výpočet VÚPSV Milada Horáková

T a b u l k a 2 **Povolení k pobytu nejčetněji zastoupených skupin cizinců podle státního občanství v letech 2004-2006* (stav k 31.12./30.6.*)**

státní občanství	2004			2005			2006*		
	trvalý pobyt	přechod. pobyt	celkem	trvalý pobyt	přechod. pobyt	celkem	trvalý pobyt	přechod. pobyt	celkem
Ukrajina	13 262	65 001	78 263	15 334	72 455	87 789	20 201	73 265	93 466
Slovensko	16 976	30 376	47 352	20 227	29 218	49 445	21 520	32 681	54 201
Vietnam	20 689	13 490	34 179	23 235	13 597	36 832	28 248	10 318	38 566
Polsko	11 511	4 754	16 265	11 384	6 426	17 810	11 341	7 045	18 386
Rusko	5 592	9 151	14 743	6 008	10 261	16 269	7 145	9 761	16 906
Německo	3 530	2 242	5 772	3 957	3 230	7 187	4 099	4 017	8 116
Moldavsko	571	3 514	4 085	678	3 996	4 674	973	4 379	5 352
Bulharsko	2 326	2 121	4 447	2 337	2 214	4 551	2 553	2 057	4 610
Spojené státy americké	1 880	1 870	3 750	2 051	1 901	3 952	2 134	1 794	3 928
Čína	1 080	2 341	3 421	1 470	2 103	3 573	1 770	2 013	3 783
Srbsko,Černá Hora*	2 164	1 272	3 436	2 306	1 253	3 559	2 536	1 093	3 629
Bělorusko	885	2 027	2 912	951	2 069	3 020	1 241	1 853	3 094
Rumunsko	1 933	655	2 588	1 962	739	2 701	2 013	766	2 779
Mongolsko	258	1 794	2 052	309	2 126	2 435	593	2 173	2 766
Rakousko	1 068	1 012	2 080	1 161	1 207	2 368	1 188	1 495	2 683
Spojené království	833	980	1 813	986	1 248	2 234	1 038	1 431	2 469
Kazachstán	1 321	841	2 162	1 313	934	2 247	1 440	841	2 281
Chorvatsko	1 440	591	2 031	1 524	616	2 140	1 586	593	2 179
Itálie	979	559	1 538	1 079	682	1 761	1 110	759	1 869
Francie	524	838	1 362	603	948	1 551	632	1 051	1 683
Bosna a Hercegovina	1 389	327	1 716	1 349	335	1 684	1 381	293	1 674
Nizozemsko	391	532	923	489	771	1 260	528	921	1 449
Arménie	770	394	1 164	906	362	1 268	986	307	1 293
Makedonie	513	645	1 158	561	654	1 215	626	664	1 290
Japonsko	85	909	994	105	1 130	1 235	113	1 071	1 184
vybrané země	91 970	148 236	240 206	102 285	160 475	262 760	116 995	162 641	279 636
ostatní	7 497	6 591	14 088	8 313	7 239	15 552	8 854	7 465	16 319
celkem	99 467	154 827	254 294	110 598	167 714	278 312	125 849	170 106	295 955
podíl vybr. zemí v procentech	92,46	95,74	94,46	92,48	95,68	94,41	92,96	95,61	94,49

Pramen: Policejní prezídium, ŘSCPP, MV, bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV, výpočet VÚPSV Milada Horáková

Poznámka: v tabulce jsou zařazeni cizinci se státním občanstvím, jejichž počet povolení k pobytu převýšil 1 tis.

T a b u l k a 3 **Pořadí okresů NUTS 4 podle počtu cizinců přihlášených k trvalému a přechodnému pobytu (s vízem nad 90 dnů a povolením k dlouhodobému pobytu) a podílu okresů v procentech na počtu typů povolení k pobytu k 30.6.2006**

okres NUTS 4	pořadí podle celkového počtu vystavených povolení k pobytu	celkem povolení k pobytu	z toho povolení k trvalému pobytu	z toho vízum nad 90 dnů	podíl okresu na celkovém počtu povolení k pobytu cizinců v %	podíl okresu na celkovém počtu povolení k trvalému pobytu cizinců %	podíl okresu na celkovém počtu povolení k přechodnému pobytu cizinců v %
celkem ČR		**295 955**	**125 849**	**170 106**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Praha	1	94 249	28 086	66 163	31,85	22,32	38,90
Brno-město	2	13 409	5 227	8 182	4,53	4,15	4,81
Ostrava-město	3	7 604	4 120	3 484	2,57	3,27	2,05
Karlovy Vary	4	7 234	5 238	1 996	2,44	4,16	1,17
Karviná	5	6 974	3 170	3 804	2,36	2,52	2,24
Mladá Boleslav	6	6 793	1 468	5 325	2,30	1,17	3,13
Cheb	7	6 168	4 557	1 611	2,08	3,62	0,95
Liberec	8	5 956	2 488	3 468	2,01	1,98	2,04
Brno-venkov	9	5 623	1 603	4 020	1,90	1,27	2,36
Plzeň-město	10	5 612	2 093	3 519	1,90	1,66	2,07
Praha-západ	11	4 873	2 043	2 830	1,65	1,62	1,66
Praha-východ	12	4 611	1 814	2 797	1,56	1,44	1,64
Mělník	13	4 453	1 343	3 110	1,50	1,07	1,83
Kladno	14	4 429	2 076	2 353	1,50	1,65	1,38
Ústí nad Labem	15	4 240	2 011	2 229	1,43	1,60	1,31
Litoměřice	16	4 233	1 213	3 020	1,43	0,96	1,78
Teplice	17	4 092	2 906	1 186	1,38	2,31	0,70
Hradec Králové	18	4 014	1 450	2 564	1,36	1,15	1,51
Děčín	19	3 868	2 605	1 263	1,31	2,07	0,74
Chomutov	20	3 510	2 158	1 352	1,19	1,71	0,79
České Budějovice	21	3 465	1 541	1 924	1,17	1,22	1,13
Olomouc	22	3 350	1 869	1 481	1,13	1,49	0,87
Trutnov	23	2 991	1 180	1 811	1,01	0,94	1,06
Nymburk	24	2 843	1 091	1 752	0,96	0,87	1,03
Pardubice	25	2 741	1 086	1 655	0,93	0,86	0,97
Jablonec nad Nisou	26	2 661	1 350	1 311	0,90	1,07	0,77
Tachov	27	2 450	1 381	1 069	0,83	1,10	0,63
Most	28	2 409	1 331	1 078	0,81	1,06	0,63
Náchod	29	2 406	1 366	1 040	0,81	1,09	0,61
Frýdek-Místek	30	2 403	1 631	772	0,81	1,30	0,45
Beroun	31	2 370	871	1 499	0,80	0,69	0,88
Česká Lípa	32	2 355	1 563	792	0,80	1,24	0,47
Zlín	33	2 313	1 466	847	0,78	1,16	0,50
Český Krumlov	34	2 300	935	1 365	0,78	0,74	0,80
Kolín	35	2 216	937	1 279	0,75	0,74	0,75
Příbram	36	2 159	841	1 318	0,73	0,67	0,77
Ústí nad Orlicí	37	2 044	1 077	967	0,69	0,86	0,57
Uherské Hradiště	38	1 782	978	804	0,60	0,78	0,47
Strakonice	39	1 767	718	1 049	0,60	0,57	0,62
Jičín	40	1 710	772	938	0,58	0,61	0,55
Kutná Hora	41	1 650	547	1 103	0,56	0,43	0,65

okres NUTS 4	pořadí podle celkového počtu vystavených povolení k pobytu	celkem povolení k pobytu	z toho povolení k trvalému pobytu	z toho vízum nad 90 dnů	podíl okresu na celkovém počtu povolení k pobytu cizinců v %	podíl okresu na celkovém počtu povolení k trvalému pobytu cizinců %	podíl okresu na celkovém počtu povolení k přechodnému pobytu cizinců v %
Břeclav	42	1 646	971	675	0,56	0,77	0,40
Klatovy	43	1 639	916	723	0,55	0,73	0,43
Jihlava	44	1 625	538	1 087	0,55	0,43	0,64
Třebíč	45	1 581	666	915	0,53	0,53	0,54
Přerov	46	1 577	893	684	0,53	0,71	0,40
Blansko	47	1 553	495	1 058	0,52	0,39	0,62
Sokolov	48	1 523	1 138	385	0,51	0,90	0,23
Semily	49	1 459	684	775	0,49	0,54	0,46
Znojmo	50	1 422	828	594	0,48	0,66	0,35
Louny	51	1 376	913	463	0,46	0,73	0,27
Benešov	52	1 371	731	640	0,46	0,58	0,38
Havlíčkův Brod	53	1 364	434	930	0,46	0,34	0,55
Nový Jičín	54	1 304	986	318	0,44	0,78	0,19
Hodonín	55	1 273	811	462	0,43	0,64	0,27
Jindřichův Hradec	56	1 266	806	460	0,43	0,64	0,27
Vsetín	57	1 261	703	558	0,43	0,56	0,33
Rychnov nad Kněžnou	58	1 252	663	589	0,42	0,53	0,35
Pelhřimov	59	1 229	399	830	0,42	0,32	0,49
Prostějov	60	1 225	581	644	0,41	0,46	0,38
Rakovník	61	1 187	594	593	0,40	0,47	0,35
Domažlice	62	1 130	819	311	0,38	0,65	0,18
Chrudim	63	1 119	482	637	0,38	0,38	0,37
Vyškov	64	1 100	439	661	0,37	0,35	0,39
Šumperk	65	1 092	641	451	0,37	0,51	0,27
Plzeň-sever	66	1 085	485	600	0,37	0,39	0,35
Rokycany	67	1 084	519	565	0,37	0,41	0,33
Plzeň-jih	68	1 080	657	423	0,36	0,52	0,25
Svitavy	69	1 023	490	533	0,35	0,39	0,31
Opava	70	988	797	191	0,33	0,63	0,11
Prachatice	71	958	695	263	0,32	0,55	0,15
Tábor	72	927	532	395	0,31	0,42	0,23
Žďár nad Sázavou	73	885	412	473	0,30	0,33	0,28
Kroměříž	74	843	530	313	0,28	0,42	0,18
Písek	75	827	325	502	0,28	0,26	0,30
Bruntál	76	699	580	119	0,24	0,46	0,07
Jeseník	77	652	496	156	0,22	0,39	0,09

Pramen: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, skupina analytiky MV ČR, bulletin 17, mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, výpočet VÚPSV Milada Horáková

T a b u l k a 4 **Pořadí okresů podle výše typů ekonomických aktivit cizinců, neumístěných uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst k 30.6.2006**

okres / kraj	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace – cizinci z třetích zemí*** v postavení zaměstnanců	informace – občané EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	cizinci s živnostenským oprávněním	celková zaměstnanost cizinců	neumístění uchazeči o zaměstnání	volná pracovní místa
celkem ČR	**56 179**	**4 565**	**104 404**	**165 148**	**64 783**	**229 931**	**451 106**	**85 945**
Praha	26 357	1 335	28 423	56 115	17 790	73 905	21 988	16 669
Brno-město	1 703	171	5 540	7 414	3 109	10 523	18 198	4 329
Plzeň-město	1 323	132	5 601	7 056	2 172	9 228	1 576	360
Mladá Boleslav	370	14	6 877	7 261	1 205	8 466	2 429	1 188
Liberec	1 390	145	3 226	4 761	1 108	5 869	7 008	1 757
Ostrava-město	481	64	2 803	3 348	2 214	5 562	24 567	2 615
Praha-východ	1 013	42	2 247	3 302	1 603	4 905	1 353	1 308
Karviná	47	6	4 117	4 170	430	4 600	25 668	742
Pardubice	1 168	39	2 648	3 855	657	4 512	4 812	2 410
Cheb	419	159	754	1 332	2 478	3 810	3 497	637
Karlovy Vary	362	179	704	1 245	2 508	3 753	6 752	727
Hradec Králové	1 487	50	1 019	2 556	751	3 307	4 962	1 551
Kladno	866	40	1 670	2 576	728	3 304	6 891	1 343
České Budějovice	556	153	1 273	1 982	914	2 896	4 205	1 032
Kolín	665	58	1 691	2 414	407	2 821	3 380	617
Frýdek-Místek	119	20	2 072	2 211	445	2 656	12 982	875
Praha-západ	272	34	1 477	1 783	850	2 633	1 297	1 034
Brno-venkov	349	41	820	1 210	976	2 186	5 643	1 266
Zlín	328	71	1 098	1 497	683	2 180	7 312	1 128
Olomouc	163	37	1 059	1 259	812	2 071	9 819	1 801
Jihlava	605	44	1 051	1 700	354	2 054	3 510	912
Trutnov	723	15	846	1 584	453	2 037	5 456	801
Břeclav	129	6	1 499	1 634	390	2 024	6 140	575
Ústí nad Labem	425	124	470	1 019	987	2 006	8 588	637
Tachov	27	111	847	985	1 005	1 990	2 328	437
Blansko	697	4	1 041	1 742	204	1 946	3 760	1 132
Ústí nad Orlicí	149	107	1 144	1 400	503	1 903	5 072	1 842
Jablonec n.Nisou	340	81	836	1 257	608	1 865	2 991	694
Beroun	503	49	870	1 422	406	1 828	1 970	1 319
Chomutov	378	74	232	684	1 126	1 810	10 228	741
Český Krumlov	986	28	425	1 439	360	1 799	2 861	502
Náchod	285	32	1 027	1 344	447	1 791	3 641	756
Děčín****	212	1	75	288	1 405	1 693	10 268	600
Nymburk	893	24	415	1 332	356	1 688	3 552	737
Teplice	401	103	200	704	957	1 661	9 556	539
Mělník	258	26	639	923	699	1 622	3 776	1 374
Příbram	766	60	327	1 153	456	1 609	4 067	709
Vsetín	196	12	1 126	1 334	264	1 598	7 797	817
Hodonín	82	2	1 184	1 268	317	1 585	10 746	827
Benešov	575	22	615	1 212	344	1 556	1 989	598
Uherské Hradiště	171	25	987	1 183	318	1 501	5 228	950
Plzeň-sever	788	31	517	1 336	148	1 484	2 164	529
Pelhřimov	767	19	506	1 292	192	1 484	1 545	619

okres / kraj	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace – cizinci z třetích zemí*** v postavení zaměstnanců	informace – občané EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	cizinci s živnostenským oprávněním	celková zaměstnanost cizinců	neumístění uchazeči o zaměstnání	volná pracovní místa
Strakonice	142	42	746	930	421	1 351	2 508	781
Havlíčkův Brod	467	12	519	998	207	1 205	2 558	622
Semily	231	38	569	838	359	1 197	2 538	346
Litoměřice	290	45	237	572	584	1 156	6 268	725
Most	282	21	195	498	627	1 125	13 904	695
Jičín	248	11	471	730	372	1 102	2 833	434
Klatovy	243	62	431	736	363	1 099	3 376	750
Plzeň-jih	159	15	538	712	352	1 064	5 146	3 252
Kutná Hora	231	13	468	712	341	1 053	3 215	409
Sokolov	113	54	462	629	410	1 039	5 772	527
Rakovník	349	24	313	686	315	1 001	1 777	597
Nový Jičín	116	15	457	588	412	1 000	8 393	1 379
Žďár nad Sázavou	193	19	534	746	246	992	4 781	726
Česká Lípa	79	44	319	442	543	985	4 653	602
Chrudim	317	7	320	644	320	964	3 649	894
Přerov	320	17	389	726	237	963	7 697	660
Tábor	211	41	437	689	257	946	3 253	933
Rychnov/Kněžnou	100	6	620	726	199	925	2 200	485
Domažlice	33	58	527	618	294	912	1 837	432
Prostějov	444	3	252	699	207	906	3 906	962
Písek	285	13	377	675	205	880	2 494	665
Vyškov	40	0	494	534	337	871	3 518	517
Svitavy	427	15	264	706	140	846	5 136	682
Rokycany	110	19	335	464	354	818	1 324	348
Znojmo	177	29	241	447	326	773	6 936	971
Jindřichův Hradec	42	10	255	307	449	756	2 990	345
Louny	261	24	194	479	225	704	6 403	486
Šumperk	135	7	340	482	172	654	6 815	528
Prachatice	73	46	192	311	315	626	1 511	401
Třebíč	147	25	89	261	342	603	6 633	601
Kroměříž	80	3	211	294	230	524	5 504	826
Opava	26	32	242	300	208	508	9 779	695
Bruntál	5	3	214	222	143	365	7 348	410
Jeseník	9	2	154	165	132	297	2 879	223

Pramen: MPSV-SSZ, MPO, bulletin 17, mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006
výpočet VÚPSV Milada Horáková

T a b u l k a 5 **Podíl cizinců na pracovní síle v okresech, průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo a míra registrované nezaměstnanosti k 30.6.2006**

kraj NUTS 3/ okres NUTS 4	podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní sile v %	podíl cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle v %	celkem podíl cizinců na pracovní síle v %	průměrný počet nezaměstnaných na 1 volné pracovní místo	míra nezaměstnanosti v %
Praha	**7,90**	**2,50**	**10,40**	**1,32**	**2,83**
Benešov	2,40	0,68	3,08	3,33	3,64
Beroun	3,51	1,00	4,51	1,49	4,38
Kladno	3,09	0,87	3,96	5,13	7,85
Kolín	4,60	0,78	5,38	5,48	6,16
Kutná Hora	1,87	0,89	2,76	7,86	8,08
Mělník	1,85	1,40	3,25	2,75	7,10
Mladá Boleslav	10,30	1,71	12,00	2,04	3,27
Nymburk	3,10	0,83	3,93	4,82	7,78
Praha-východ	5,90	2,86	8,76	1,03	2,23
Praha-západ	3,58	1,71	5,29	1,25	2,23
Příbram	2,02	0,80	2,82	5,74	6,80
Rakovník	2,30	1,05	3,35	2,98	5,70
Středočeský kraj (NUTS 3)	**3,99**	**1,24**	**5,23**	**3,18**	**5,41**
České Budějovice	2,09	0,97	3,06	4,07	3,90
Český Krumlov	4,27	1,07	5,34	5,70	7,97
Jindřichův Hradec	0,61	0,90	1,51	8,67	5,48
Písek	1,94	0,59	2,53	3,75	6,63
Prachatice	1,18	1,19	2,37	3,77	4,94
Strakonice	2,54	1,15	3,69	3,21	6,49
Tábor	1,29	0,48	1,77	3,49	5,68
Jihočeský kraj (NUTS 3)	**1,92**	**0,89**	**2,81**	**4,25**	**5,50**
Domažlice	1,88	0,89	2,78	4,25	5,45
Klatovy	1,62	0,80	2,42	4,50	7,05
Plzeň-jih	1,91	0,94	2,85	1,58	5,07
Plzeň-město	7,58	2,33	9,92	4,38	3,92
Plzeň-sever	3,32	0,37	3,69	4,09	4,91
Rokycany	1,94	1,48	3,42	3,80	5,11
Tachov	3,22	3,29	6,51	5,33	7,52
Plzeňský kraj (NUTS 3)	**3,93**	**1,55**	**5,47**	**2,91**	**5,49**
Cheb	2,58	4,80	7,38	5,49	6,42
Karlovy Vary	1,84	3,71	5,55	9,29	9,45
Sokolov	1,25	0,81	2,06	10,95	11,04
Karlovarský kraj (NUTS 3)	**1,89**	**3,18**	**5,07**	**8,47**	**9,00**
Děčín****	0,40	1,98	2,38	17,11	13,80
Chomutov	0,99	1,62	2,61	13,80	13,93
Litoměřice	0,96	0,98	1,93	8,65	9,92
Louny	0,92	0,43	1,35	13,17	11,51
Most	0,77	0,97	1,73	20,01	20,50
Teplice	1,24	1,69	2,94	17,73	15,91
Ústí nad Labem	1,68	1,63	3,31	13,48	13,22
Ústecký kraj (NUTS 3)	**0,98**	**1,36**	**2,34**	**14,74**	**14,21**
Česká Lípa	0,76	0,94	1,70	7,73	7,57
Jablonec nad Nisou	2,82	1,37	4,19	4,31	5,78

kraj NUTS 3/ okres NUTS 4	podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle v %	podíl cizinců s živnostenským oprávněním na pracovní síle v %	celkem podíl cizinců na pracovní síle v %	průměrný počet nezaměstnaných na 1 volné pracovní místo	míra nezaměstnanosti v %
Liberec	5,38	1,25	6,63	3,99	7,48
Semily	2,32	0,99	3,31	7,34	6,67
Liberecký kraj (NUTS 3)	**3,21**	**1,15**	**4,36**	**5,06**	**7,04**
Hradec Králové	2,97	0,87	3,85	3,20	5,41
Jičín	1,81	0,92	2,73	6,53	6,75
Náchod	2,38	0,79	3,18	4,82	5,96
Rychnov nad Kněžnou	1,78	0,49	2,27	4,54	5,03
Trutnov	2,48	0,71	3,19	6,81	8,13
Královéhradecký kraj (NUTS 3)	**2,42**	**0,77**	**3,19**	**4,74**	**6,26**
Chrudim	1,15	0,57	1,73	4,08	6,10
Pardubice	4,56	0,78	5,34	2,00	5,36
Svitavy	1,35	0,27	1,62	7,53	9,46
Ústí nad Orlicí	1,93	0,69	2,62	2,75	6,52
Pardubický kraj (NUTS 3)	**2,49**	**0,61**	**3,10**	**3,20**	**6,64**
Havlíčkův Brod	2,11	0,44	2,54	4,11	5,13
Jihlava	2,85	0,59	3,44	3,85	5,44
Pelhřimov	3,35	0,50	3,85	2,50	3,69
Třebíč	0,44	0,58	1,02	11,04	10,63
Žďár nad Sázavou	1,27	0,42	1,68	6,59	7,58
Vysočina (NUTS 3)	**1,90**	**0,51**	**2,41**	**5,47**	**6,77**
Blansko	3,33	0,39	3,72	3,32	6,52
Brno-město	3,64	1,53	5,17	4,20	8,38
Brno-venkov	1,38	1,12	2,50	4,46	5,83
Břeclav	2,56	0,61	3,17	10,68	8,91
Hodonín	1,62	0,40	2,02	12,99	12,99
Vyškov	1,17	0,74	1,90	6,80	7,34
Znojmo	0,77	0,56	1,33	7,14	11,51
Jihomoravský kraj (NUTS 3)	**2,42**	**0,96**	**3,38**	**5,71**	**8,74**
Jeseník	0,80	0,64	1,44	12,91	13,22
Olomouc	1,05	0,68	1,73	5,45	7,69
Prostějov	1,29	0,38	1,67	4,06	6,52
Přerov	1,07	0,35	1,42	11,66	10,93
Šumperk	0,78	0,28	1,06	12,91	10,12
Olomoucký kraj (NUTS 3)	**1,03**	**0,48**	**1,51**	**7,45**	**8,98**
Kroměříž	0,57	0,45	1,02	6,66	9,72
Uherské Hradiště	1,65	0,44	2,10	5,50	6,57
Vsetín	1,80	0,36	2,15	9,54	9,68
Zlín	1,49	0,68	2,17	6,48	6,71
Zlínský kraj (NUTS 3)	**1,45**	**0,50**	**1,95**	**6,94**	**7,94**
Bruntál	0,43	0,28	0,71	17,92	13,16
Frýdek-Místek	1,89	0,38	2,27	14,84	10,46
Karviná	3,03	0,31	3,35	34,59	17,94
Nový Jičín	0,70	0,49	1,19	6,09	9,25
Opava	0,33	0,23	0,56	14,07	10,17
Ostrava-město	2,06	1,36	3,42	9,39	14,19
Moravskoslezský kraj (NUTS 3)	**1,69**	**0,60**	**2,28**	**13,21**	**13,02**
celkem ČR	**3,02**	**1,19**	**4,21**	**5,25**	**7,74**

Pramen: MPSV- SSZ, MPO, bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, M. H.

T a b u l k a 6 **Pořadí okresů podle podílu jednotlivých typů ekonomických aktivit cizinců na zaměstnanosti cizinců k 30.6.2006**

okres NUTS 4	podíl okresu/kraje na pracovní síle v %	podíl na celkovém počtu platných povolení k zaměstnání cizinců v %	podíl na celkovém počtu informací o cizincích z třetích zemí bez povolení k zaměstnání v %	podíl na celkovém počtu informací o občanech EU/EHP/ESVO %	podíl na celkovém počtu cizinců v postavení zaměstnanců v %	podíl na celkovém počtu cizinců s živnostenským oprávněním v %	podíl na celkové zaměstnanosti cizinců v %
celkem ČR	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Praha	13,00	46,92	29,24	27,22	33,98	27,46	32,14
Brno-město	3,72	3,03	3,75	5,31	4,49	4,80	4,58
Plzeň-město	1,70	2,35	2,89	5,36	4,27	3,35	4,01
Mladá Boleslav	1,29	0,66	0,31	6,59	4,40	1,86	3,68
Vysočina	4,82	3,88	2,61	2,59	3,03	2,07	2,76
Liberec	1,62	2,47	3,18	3,09	2,88	1,71	2,55
Zlínský kraj	5,45	1,38	2,43	3,28	2,61	2,31	2,52
Ostrava-město	2,98	0,86	1,40	2,68	2,03	3,42	2,42
Praha-východ	1,02	1,80	0,92	2,15	2,00	2,47	2,13
Karviná	2,51	0,08	0,13	3,94	2,53	0,66	2,00
Pardubice	1,55	2,08	0,85	2,54	2,33	1,01	1,96
Cheb	0,94	0,75	3,48	0,72	0,81	3,83	1,66
Karlovy Vary	1,24	0,64	3,92	0,67	0,75	3,87	1,63
Hradec Králové	1,57	2,65	1,10	0,98	1,55	1,16	1,44
Kladno	1,53	1,54	0,88	1,60	1,56	1,12	1,44
České Budějovice	1,73	0,99	3,35	1,22	1,20	1,41	1,26
Kolín	0,96	1,18	1,27	1,62	1,46	0,63	1,23
Frýdek-Místek	2,14	0,21	0,44	1,98	1,34	0,69	1,16
Praha-západ	0,91	0,48	0,74	1,41	1,08	1,31	1,15
Brno-venkov	1,60	0,62	0,90	0,79	0,73	1,51	0,95
Zlín	1,84	0,58	1,56	1,05	0,91	1,05	0,95
Olomouc	2,19	0,29	0,81	1,01	0,76	1,25	0,90
Jihlava	1,09	1,08	0,96	1,01	1,03	0,55	0,89
Trutnov	1,17	1,29	0,33	0,81	0,96	0,70	0,89
Břeclav	1,17	0,23	0,13	1,44	0,99	0,60	0,88
Ústí nad Labem	1,11	0,76	2,72	0,45	0,62	1,52	0,87
Tachov	0,56	0,05	2,43	0,81	0,60	1,55	0,87
Blansko	0,96	1,24	0,09	1,00	1,05	0,31	0,85
Ústí nad Orlicí	1,33	0,27	2,34	1,10	0,85	0,78	0,83
Jablonec nad Nisou	0,81	0,61	1,77	0,80	0,76	0,94	0,81
Beroun	0,74	0,90	1,07	0,83	0,86	0,63	0,80
Chomutov	1,27	0,67	1,62	0,22	0,41	1,74	0,79
Český Krumlov	0,62	1,76	0,61	0,41	0,87	0,56	0,78
Náchod	1,03	0,51	0,70	0,98	0,81	0,69	0,78
Děčín	1,30	0,38	0,02	0,07	0,17	2,17	0,74
Nymburk	0,79	1,59	0,53	0,40	0,81	0,55	0,73
Teplice	1,03	0,71	2,26	0,19	0,43	1,48	0,72
Mělník	0,91	0,46	0,57	0,61	0,56	1,08	0,71
Příbram	1,04	1,36	1,31	0,31	0,70	0,70	0,70
Vsetín	1,36	0,35	0,26	1,08	0,81	0,41	0,69
Hodonín	1,44	0,15	0,04	1,13	0,77	0,49	0,69

okres NUTS 4	podíl okresu/kraje na pracovní síle v %	podíl na celkovém počtu platných povolení k zaměstnání cizinců v %	podíl na celkovém počtu informací o cizincích z třetích zemí bez povolení k zaměstnání v %	podíl na celkovém počtu informací o občanech EU/EHP/ESVO %	podíl na celkovém počtu cizinců v postavení zaměstnanců v %	podíl na celkovém počtu cizinců s živnostenským oprávněním v %	podíl na celkové zaměstnanosti cizinců v %
Benešov	0,92	1,02	0,48	0,59	0,73	0,53	0,68
Uherské Hradiště	1,31	0,30	0,55	0,95	0,72	0,49	0,65
Plzeň-sever	0,74	1,40	0,68	0,50	0,81	0,23	0,65
Pelhřimov	0,70	1,37	0,42	0,48	0,78	0,30	0,65
Strakonice	0,67	0,25	0,92	0,71	0,56	0,65	0,59
Havlíčkův Brod	0,87	0,83	0,26	0,50	0,60	0,32	0,52
Semily	0,66	0,41	0,83	0,54	0,51	0,55	0,52
Litoměřice	1,09	0,52	0,99	0,23	0,35	0,90	0,50
Most	1,19	0,50	0,46	0,19	0,30	0,97	0,49
Jičín	0,74	0,44	0,24	0,45	0,44	0,57	0,48
Klatovy	0,83	0,43	1,36	0,41	0,45	0,56	0,48
Plzeň-jih	0,68	0,28	0,33	0,52	0,43	0,54	0,46
Kutná Hora	0,70	0,41	0,28	0,45	0,43	0,53	0,46
Sokolov	0,92	0,20	1,18	0,44	0,38	0,63	0,45
Rakovník	0,55	0,62	0,53	0,30	0,42	0,49	0,44
Nový Jičín	1,54	0,21	0,33	0,44	0,36	0,64	0,43
Žďár nad Sázavou	1,08	0,34	0,42	0,51	0,45	0,38	0,43
Česká Lípa	1,06	0,14	0,96	0,31	0,27	0,84	0,43
Chrudim	1,02	0,56	0,15	0,31	0,39	0,49	0,42
Přerov	1,24	0,57	0,37	0,37	0,44	0,37	0,42
Tábor	0,98	0,38	0,90	0,42	0,42	0,40	0,41
Rychnov nad Kněžnou	0,74	0,18	0,13	0,59	0,44	0,31	0,40
Domažlice	0,60	0,06	1,27	0,50	0,37	0,45	0,40
Prostějov	0,99	0,79	0,07	0,24	0,42	0,32	0,39
Písek	0,64	0,51	0,28	0,36	0,41	0,32	0,38
Vyškov	0,84	0,07	0,00	0,47	0,32	0,52	0,38
Svitavy	0,96	0,76	0,33	0,25	0,43	0,22	0,37
Rokycany	0,44	0,20	0,42	0,32	0,28	0,55	0,36
Znojmo	1,06	0,32	0,64	0,23	0,27	0,50	0,34
Jindřichův Hradec	0,91	0,07	0,22	0,24	0,19	0,69	0,33
Louny	0,95	0,46	0,53	0,19	0,29	0,35	0,31
Šumperk	1,13	0,24	0,15	0,33	0,29	0,27	0,28
Prachatice	0,48	0,13	1,01	0,18	0,19	0,49	0,27
Třebíč	1,08	0,26	0,55	0,09	0,16	0,53	0,26
Kroměříž	0,94	0,14	0,07	0,20	0,18	0,36	0,23
Opava	1,65	0,05	0,70	0,23	0,18	0,32	0,22
Bruntál	0,94	0,01	0,07	0,20	0,13	0,22	0,16
Jeseník	0,38	0,02	0,04	0,15	0,10	0,20	0,13

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, výpočet Milada Horáková VÚPSV

T a b u l k a 7 **Vývoj zaměstnanosti cizinců podle státního občanství nejčetněji zastoupených skupin v letech 1996-2006 (stav k 31.12./30.6*)**

státní občanství/ celková zaměstnanost cizinců	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Slovensko	78 123	77 294	67 568	59 803	70 237	70 606	63 733	66 176	68 575	84 016	91 763
Ukrajina	44 726	33 862	29 197	36 167	37 155	39 063	39 005	41 241	41 885	61 195	62 513
Vietnam	18 367	24 863	15 504	19 000	19 382	20 466	20 231	21 201	22 229	22 876	23 158
Polsko	13 522	14 574	10 815	7 913	8 712	7 712	8 419	8 529	10 133	13 929	14 704
Moldavsko	304	2 021	2 163	1 730	1 852	1 793	1 794	1 908	1 933	3 314	3 601
Rusko	1 477	2 018	1 945	2 701	2 858	2 777	2 597	2 489	2 689	3 929	3 462
Německo	2 701	2 986	2 413	2 407	2 289	2 158	2 255	2 417	2 406	2 907	3 178
Bulharsko	1 776	3 994	3 455	2 761	2 697	2 986	2 989	2 884	2 764	2 823	2 689
Mongolsko	622	852	1 018	797	891	1 204	1 375	1 594	1 789	2 013	2 471
Spojené království	1 368	1 471	1 437	1 416	1 407	1 341	1 397	1 452	1 261	1 698	1 939
Spojené státy americké	2 060	2 056	1 907	1 938	1 907	1 864	2 020	2 026	1 804	1 822	1 699
Bělorusko	886	2 580	2 163	1 669	1 599	1 474	1 574	1 329	1 198	1 362	1 347
Srbsko a Černá hora	1 626	1 998	1 372	1 551	1 683	1 832	1 733	1 675	1 565	1 491	1 283
Rumunsko	960	1 251	1 165	897	1 090	942	910	877	798	1 146	1 213
Francie	531	709	640	701	731	745	839	870	669	847	1 096
Čína	344	414	299	327	397	576	425	500	554	1 100	1 093
Rakousko	689	907	693	693	590	644	682	760	658	756	871
Itálie	400	486	450	485	506	533	557	630	553	674	748
Makedonie	1 174	1 330	1 056	742	653	732	665	690	696	701	661
Japonsko	101	111	134	141	146	194	332	527	551	607	620
Kazachstán	114	332	373	454	435	420	409	428	445	593	555
Bosna a Hercegovina	519	508	428	468	473	433	447	464	628	558	508
Arménie	662	642	510	536	542	521	480	532	519	514	504
Chorvatsko	611	698	536	564	573	586	542	530	522	525	498
Nizozemsko	330	396	422	415	429	405	366	350	308	416	462
Litva	76	148	99	44	78	63	61	58	180	419	417
Korejská lid. dem. rep	2	2	28	45	61	124	203	232	291	363	405
Indie	103	94	98	157	179	190	187	206	284	376	399
Maďarsko	185	196	163	156	161	172	198	179	240	274	299
Alžírsko	108	223	247	413	391	422	368	360	335	289	281
Kanada	339	363	360	369	390	357	342	341	287	293	278
Turecko	146	197	210	213	221	192	247	244	231	240	260
Španělsko	94	104	107	109	118	116	111	105	114	178	223
Řecko	81	106	89	109	115	130	140	156	167	202	207
celkem vybrané země	175 127	179 786	149 064	147 891	160 948	163 773	157 633	163 960	169 261	214 446	225 405
ostatní	13 618	14 510	7 145	3 961	4 039	3 879	4 078	4 071	3 942	4 536	4 526
celkem	188 745	194 296	156 209	151 852	164 987	167 652	161 711	168 031	173 203	218 982	229 931

Pramen: bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV, 2006

T a b u l k a 8 **Podíl nejčetnějších slupin cizinců podle státního občanství na formách zaměstnanosti cizinců k 30.6.2006**

státní občanství	celkem cizinci v postavení zaměstnanců	podíl na celkovém počtu cizinců v postavení zaměstnanců v %	cizinci s živnostenským oprávněním	podíl na celkovém počtu živnostenských oprávnění v %	celková zaměstnanost cizinců	podíl na celkové zaměstnanosti cizinců v %
Slovensko	83 615	50,63	8 148	12,58	91 763	39,91
Ukrajina	41 730	25,27	20 783	32,08	62 513	27,19
Vietnam	329	0,20	22 829	35,24	23 158	10,07
Polsko	13 492	8,17	1 212	1,87	14 704	6,39
Moldavsko	2 969	1,80	632	0,98	3 601	1,57
Rusko	2 155	1,30	1 307	2,02	3 462	1,51
Německo (SRN)	2 048	1,24	1 130	1,74	3 178	1,38
Bulharsko	1 739	1,05	950	1,47	2 689	1,17
Mongolsko	2 289	1,39	182	0,28	2 471	1,07
Spojené království	1 391	0,84	548	0,85	1 939	0,84
Spojené státy americké	1 236	0,75	463	0,71	1 699	0,74
Bělorusko	984	0,60	363	0,56	1 347	0,59
Srbsko a Černá Hora	398	0,24	885	1,37	1 283	0,56
Rumunsko	1 005	0,61	208	0,32	1 213	0,53
Francie	927	0,56	169	0,26	1 096	0,48
Čína	934	0,57	159	0,25	1 093	0,48
Rakousko	595	0,36	276	0,43	871	0,38
Itálie	389	0,24	359	0,55	748	0,33
Makedonie	476	0,29	185	0,29	661	0,29
Japonsko	592	0,36	28	0,04	620	0,27
Kazachstán	287	0,17	268	0,41	555	0,24
Bosna a Hercegovina	194	0,12	314	0,48	508	0,22
Arménie	201	0,12	303	0,47	504	0,22
Chorvatsko	176	0,11	322	0,50	498	0,22
Nizozemsko	331	0,20	131	0,20	462	0,20
celkem vybrané země	160 482	97,17	62 154	95,94	222 636	96,83
ostatní	4 666	2,83	2 629	4,06	7 295	3,17
cizinci celkem	165 148	100,00	64 783	100,00	229 931	100,00

Pramen: MPSV-SSZ, MPO, bulletin 17, Mezinárodní pracovní migrace v České republice, VÚPSV 2006, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

T a b u l k a 9 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle KZAM k 30.6.2006**

třídění podle klasifikace zaměstnání (KZAM)	všichni cizinci v postavení zaměstnanců	povolení k zaměstnání cizinců	registrace občanů EU	registrace EHP/ESVO	registrace / povolení k zaměstnání občanů OECD	ostatní státy bez EU
KZAM 1	5 150	1 244	3 658	45	3 041	1 492
KZAM 2	12 221	2 868	8 689	37	3 722	3 532
KZAM 3	12 622	2 139	10 072	14	2 659	2 550
KZAM 4	4 803	774	3 751	11	472	1 052
KZAM 5	8 231	1 705	6 073	1	296	2 158
KZAM 6	3 048	1 802	1 160	0	59	1 888
KZAM 7	50 128	16 177	32 989	3	7 906	17 139
KZAM 8	27 161	4 454	21 740	0	3 689	5 421
KZAM 9	41 739	25 016	16 117	0	916	25 622
KZAM 0	45	0	44	0	7	1
Celkem	165 148	56 179	104 293	111	22 767	60 855
z toho ženy						
KZAM 1	861	244	562	3	255	299
KZAM 2	4 390	1 024	3 141	10	1 039	1 249
KZAM 3	5 742	927	4 606	1	663	1 136
KZAM 4	2 646	399	2 080	8	199	566
KZAM 5	4 351	835	3 266	1	117	1 085
KZAM 6	1 637	989	606	0	15	1 031
KZAM 7	7 938	3 831	3 671	0	621	4 267
KZAM 8	9 218	2 022	6 645	0	1 019	2 573
KZAM 9	14 837	8 626	5 880	0	313	8 957
KZAM 0	20	0	20	0	0	0
Celkem	51 640	18 897	30 477	23	4 241	21 163

Pramen: MPSV-SSZ, OK práce

Legenda

Tř. 1 zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci
Tř. 2 vědečtí a odborní duševní pracovníci
Tř. 3 techničtí, zdravot. a pedagogičtí pracovníci
Tř. 4 nižší administrativní pracovníci
Tř. 5 provozní pracovníci ve službách a obchodě
Tř. 6 kvalifikovaní dělníci
Tř. 7 řemeslníci a kvalifikovaní výrobci
Tř. 8 obsluha strojů a zařízení
Tř. 9 pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

T a b u l k a 10 **Cizinci v postavení zaměstnanců v odvětvích národního hospodářství podle OKEČ**

odvětví národního hospodářství		informace cizinci z třetích zemí bez pracovní-ho pov.	povolení k zaměstnání cizinců	informace o zaměstnání občanů EU	informace o zaměstnání EHP/ESVO	informace o občanech OECD	zaměstnaní ostatní státy bez EU
A	zemědělství, myslivost a lesnictví	110	2 833	1 564	0	174	2 943
B	rybolov a chov ryb	13	552	333	0	10	565
C	těžba nerostných surovin	14	273	3 842	0	2 765	287
D	zpracovatelský průmysl	2 032	13 745	41 832	25	9 321	15 802
E	výroba a rozvod elektřiny, pl. a vody	8	54	229	0	44	63
F	stavebnictví	203	22 263	14 651	0	1 840	22 466
G	obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	630	3 987	10 076	17	1 846	4 634
H	ubytování a stravování	265	1 285	2 112	5	251	1 555
I	doprava, skladování a spoje	134	704	3 585	5	598	843
J	finanční zprostředkování	42	107	1061	3	402	153
K	nemovitosti a pronájem, podnikatel. činnosti	500	7 496	16 574	36	2 848	8 032
L	veřej. správa a obrana, povinné soc. zabezpečení	13	18	166	0	30	31
M	vzdělávání	151	865	1 782	8	1 535	1 024
N	zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	230	189	4 050	0	108	420
O	ostatní veřejné, sociální a osobní sl.	217	1 717	2 370	12	894	1 946
P	činnosti domácností	0	21	4	0	1	21
Q	exteritoriální organizace	0	70	62	0	100	70
O	neuvedeno	0	0	0	0	0	0
	celkem	4 562	56 179	104293	111	22 767	60 855
z toho ženy							
A	zemědělství, myslivost a lesnictví	54	2 833	1 564	0	46	1 600
B	rybolov a chov ryb	4	552	333	0	3	162
C	těžba nerostných surovin	1	273	3 842	0	2	3
D	zpracovatelský průmysl	1 121	13 745	41 832	2	1 979	7 380
E	výroba a rozvod elektřiny, pl. a vody	0	54	229	0	7	13
F	stavebnictví	22	22 263	14 651	0	40	3994
G	obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	298	3 987	10 076	3	353	1 719
H	ubytování a stravování	127	1 285	2 112	1	68	725
I	doprava, skladování a spoje	53	704	3 585	0	78	230
J	finanční zprostředkování	19	107	1 061	1	75	51
K	nemovitosti a pronájem, podnikatel. činnosti	213	7 496	16 574	10	570	3 493
L	veřej. správa a obrana, povinné soc. zabezpečení	6	18	166	0	8	12
M	vzdělávání	79	865	1 782	5	628	501
N	zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti	127	189	4 050	0	68	233
O	ostatní veřejné, sociální a osobní sl.	119	1 717	2 370	1	274	994
P	činnosti domácností	0	21	4	0	1	18
Q	exteritoriální organizace	0	70	62	0	41	35
O	neuvedeno	0	0	0	0	0	0
	celkem	2 243	18 897	30 477	23	4 241	21 163

Pramen: MPSV, OK práce

T a b u l k a 11 **Podrobné vyhodnocení kontrol za I. pololetí r. 2006**

1. Celkový počet provedených kontrol	**5 634**
2. z toho počet kontrol u zaměstnavatelů zaměstnávající zahraniční pracovníky (cizince a občany EU/EHP a Švýcarska)	798
z toho provedeno kontrol z podnětu:	
3. z podnětu úřadu práce	**467**
4. z podnětu Cizinecké a pohraniční policie	**125**
5. z podnětu živnostenského úřadu	**9**
6. z podnětu finančního úřadu	**2**
7. z podnětu Inspektorátů práce	**1**
8. z podnětu orgánů Celní správy	**139**
9. z podnětu Policie ČR	**6**
	z jiného podnětu :
10. z podnětu veřejnosti, občanů	**21**
11. z podnětu městského úřadu	2
12. z podnětu jiného než místně příslušného úřadu práce	5
13. z podnětu zaměstnance	6
14. z podnětu MPSV	13
15. z podnětu odborové organizace	0
16. z podnětu Všeobecné zdravotní pojišťovny	2
Výsledky kontrol a spoluúčast kontrolních orgánů	
17. Zkontrolované osoby zahraničních pracovníků celkem	**5 780**
18. z toho zjištěno nelegálně + nezdokumentovaně** zaměstnávaných osob	849 + 751
19. počet uložených pokut celkem	**364**
z toho uloženo pokut zaměstnancům + zaměstnavatelům	61 + 303
20. výše uložených pokut celkem v Kč	**14. 804 900,-**
z toho výše pokut zaměstnancům + zaměstnavatelům	441 500,- + 14, 363 400,-
Spolupráce kontrolních orgánů - počty kontrol provedeny za spoluúčasti :	
21. za účasti Cizinecké a pohraniční policie	255
22. za účasti živnostenského úřadu	8
23. za účasti finančního úřadu	1
24. za účasti Inspektorátů práce	8
25. za účasti Celní správy	213
26. za účasti Policie ČR	9
27. za účasti České obchodní inspekce	0
28. za účasti jiného úřadu práce	1
29. za účasti MPSV	1

***) nedodržení informační povinnosti zaměstnavatelem (§ 87)*
Pramen: MPSV- SSZ

T a b u l k a 12 **Výsledky kontrol nelegální práce cizinců v letech 2001- 2006**

kontroly nelegálně zaměstnaných cizinců	2001	2002	2003	2004	2005	1.Q.2006
1. celkový počet kontrol / Total numer of control	11 238	11 078	10 597	9 112	9 933	5 634
2. z toho počet kontrol u zaměstnavatelů zaměstnávajících zahraniční pracovníky	1 306	1 382	1 760	1 430	1 631	798
z toho ve spolupráci ÚP s CPP provedeno kontrol	623	506	956	691	553	255
3. z podnětu úřadu práce provedeno	542	773	1 018	930	972	467
4. z podnětu CPP provedeno	503	370	496	349	340	125
z podnětu živnostenského úřadu	*	*	*	26	15	9
z podnětu finančního úřadu	*	*	*	7	1	2
z podnětu Inspektorátů práce	*	*	*	4	1	1
z podnětu Celní správy	*	*	*	3	116	139
z podnětu Policie ČR	*	*	*	2	1	6
5. z jiného důvodu	261	239	248	100	169	49
6. zkontrolované osoby celkem	*	5 145	5 128	9 889	9 534	5 780
7. z toho zjištěno nelegálně + nezdokumentovaně ** zaměstnávaných	1 381	1 488	1 466	1 646	2 017	849+751
8. zkontrolované osoby – občané SR	*	6 043	4 705	*	*	*
9. z toho zjištěno nelegálně zaměstnaných	968	829	1 081	397	123	631**

**) nebylo samostatně sledováno*
***) nedodržení informační povinnosti zaměstnavatelem (§87) zákona o zaměstnanosti*
Pramen MPSV – SSZ

T a b u l k a 13 **Výsledky kontrol v roce 2004**

úřad práce	občanství	pracovní zařazení	OKEČ
Hl. město Praha		úklid a mytí nádobí v restauracích a fast foodech, výroba lahůdek, balící práce, pomoc. staveb. práce, údržba veřejné zeleně, vysávání autobusů, ochrana objektů	úprava zahrad, parků, sadů; zpracovatelský průmysl, stavebnictví
Středočeský kraj	Ukrajina, Moldavsko, Vietnam, Bulharsko, Čína	dělníci, pomocní dělníci, kuchaři	zemědělství, zpracovatelský průmysl, obchod, ubytování, stravování
Jihočeská kraj	x	x	x
Plzeňský kraj	Ukrajina, Rusko, Bulharsko, Slovensko, Bělorusko Moldavsko	umývač nádobí, úklid, pomocné práce, manipulační dělník, balič, pilařská výroba, praní a chemické čištění	zpracovatelský průmysl, ubytování a stravování, podnikatelské činnosti, ostatní veřejné, sociální a osobní služby
Karlovarský kraj	Ukrajina, Čína	x	x
Ústecký kraj	Ukrajina, Bulharsko, Vietnam, Rumunsko, Čína	dělník, obsluha, úklidové práce, pomocná síla	stavebnictví, zpracovatelský průmysl, obchod
Liberecký kraj	Ukrajina, Moldavsko, Polsko, Slovensko	dělník při výrobě bižuterie, pomocný dělník v pekárně, svářeč, kovoobráběč, betonář	zpracovatelský průmysl
Královéhradecký kraj	Ukrajina, Makedonie	pekař, pomocník na pile, svářeč, obráběč, úklid, stavební děník	zpracovatelský průmysl, ostatní veřejné soc. osobní služby, stavebnictví
Pardubický kraj	Ukrajina, Moldavsko, Rumunsko	xx	xx
Vysočina kraj	Vietnam, Slovensko, Ukrajina, Arménie	prodavač v obchodě, stavební dělník, krmič, zvířat, dřevovýroba, šička	stavebnictví, zpracovatelský průmysl, obchod, zemědělství
Jihomoravský kraj	Ukrajina, Bělorusko, Moldavsko	sklad. dělník, dělník v dřevovýrobě, pomocný stavební dělník	zpracovatelský průmysl
Olomoucký kraj	Bulharsko	pomocný stavební dělník	stavebnictví
Moravskoslezský kraj	Bulharsko, Ukrajina, Vietnam	stavebnictví, pomocný stavební dělník, kuchař, analytik	stavebnictví, ubytování a stravování
Zlínský kraj	Ukrajina, Vietnam	dělník – balič, prodavač, kuchař	stavebnictví, obchod, zpracovatelský průmysl

Pramen: MPSV-SSZ

T a b u l k a 14 **Počet zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince v okresech versus platná povolení k zaměstnání a povolení k přechodnému pobytu na základě víza za účelem zaměstnání či podnikání**

okres / region	počet zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince	platná povolení k zaměstnání cizinců	povolení k dlouhodobému/ přechodnému pobytu/ vízum nad 90 dnů
Praha	**1091**	**26 357**	**66 163**
Benešov	35	575	640
Beroun	29	503	1 499
Kladno	42	866	2 353
Kolín	49	665	1 279
Kutná Hora	8	231	1 103
Mělník	21	258	3 110
Mladá Boleslav	22	370	5 325
Nymburk	26	893	1 752
Praha-východ	51	1 013	2 797
Praha-západ	45	272	2 830
Příbram	28	766	1 318
Rakovník	18	349	593
Středočeský kraj (NUTS 3)	**374**	**6 761**	**24 599**
STŘEDNÍ ČECHY (NUTS 2)	**374**	**6 761**	**24 599**
České Budějovice	31	556	1 924
Český Krumlov	23	986	1 365
Jindřichův Hradec	0	42	460
Písek	23	285	502
Prachatice	12	73	263
Strakonice	16	142	1 049
Tábor	27	211	395
Jihočeský kraj (NUTS 3)	**132**	**2 295**	**5 958**
Domažlice	3	33	311
Klatovy	14	243	723
Plzeň-jih	10	159	423
Plzeň-město	40	1 323	3 519
Plzeň-sever	21	788	600
Rokycany	3	110	565
Tachov	10	27	1 069
Plzeňský kraj (NUTS 3)	**101**	**2 683**	**7 210**
JIHOZÁPAD (NUTS 2)	**233**	**4 978**	**13 168**
Cheb	32	419	1 611
Karlovy Vary	36	362	1 996
Sokolov	13	113	385
Karlovarský kraj (NUTS 3)	**81**	**894**	**3 992**
Děčín	11	212	1 263
Chomutov	12	378	1 352
Litoměřice	22	290	3 020
Louny	20	261	463
Most	17	282	1 078
Teplice	26	401	1 186
Ústí nad Labem	11	425	2 229
Ústecký kraj (NUTS 3)	**119**	**2 249**	**10 591**

okres / region	počet zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince	platná povolení k zaměstnání cizinců	povolení k dlouhodobému/ přechodnému pobytu/ vízum nad 90 dnů
SEVEROZÁPAD (NUTS 2)	**200**	**3 143**	**14 583**
Česká Lípa	14	79	792
Jablonec nad Nisou	21	340	1 311
Liberec	97	1 390	3 468
Semily	19	231	775
Liberecký kraj (NUTS 3)	**151**	**2 040**	**6 346**
Hradec Králové	42	1 487	2 564
Jičín	16	248	938
Náchod	6	285	1 040
Rychnov nad Kněžnou	11	100	589
Trutnov	59	723	1 811
Královéhradecký kraj (NUTS 3)	**134**	**2 843**	**6 942**
Chrudim	13	317	637
Pardubice	27	1 168	1 655
Svitavy	15	427	533
Ústí nad Orlicí	22	149	967
Pardubický kraj (NUTS 3)	**77**	**2 061**	**3 792**
SEVEROVÝCHOD (NUTS 2)	**362**	**6 944**	**17 080**
Havlíčkův Brod	27	467	930
Jihlava	33	605	1 087
Pelhřimov	30	767	830
Třebíč	5	147	915
Žďár nad Sázavou	11	193	473
Vysočina (NUTS 3)	**106**	**2 179**	**4 235**
Blansko	13	697	1 058
Brno-město	61	1 703	8 182
Brno-venkov	33	349	4 020
Břeclav	26	129	675
Hodonín	12	82	462
Vyškov	7	40	661
Znojmo	15	177	594
Jihomoravský kraj (NUTS 3)	**167**	**3 177**	**15 652**
JIHOVÝCHOD (NUTS 2)	**273**	**5 356**	**19 887**
Jeseník	0	9	156
Olomouc	10	163	1 481
Prostějov	9	444	644
Přerov	15	320	684
Šumperk	4	135	451
Olomoucký kraj (NUTS 3)	**38**	**1 071**	**3 416**
Kroměříž	14	80	313
Uherské Hradiště	14	171	804
Vsetín	13	196	558
Zlín	9	328	847
Zlínský kraj (NUTS 3)	**50**	**775**	**2 522**
STŘEDNÍ MORAVA (NUTS 2)	**88**	**1 846**	**5 938**
Bruntál	0	5	119
Frýdek-Místek	8	119	772
Karviná	7	47	3 804

okres / region	počet zaměstnavatelů s povolením zaměstnávat cizince	platná povolení k zaměstnání cizinců	povolení k dlouhodobému/ přechodnému pobytu/ vízum nad 90 dnů
Nový Jičín	6	116	318
Opava	9	26	191
Ostrava-město	40	481	3 484
Moravskoslezský kraj (NUTS 3)	**70**	**794**	**8 688**
MORAVSKOSLEZSKO (NUTS 2)	**70**	**794**	**8 688**
celkem ČR	**2 691**	**56 179**	**170 106**

Pramen MPSV-SSZ, výpočet Milada Horáková, VÚPSV

T a b u l k a 15 **Zaměstnanost cizinců podle věku a pohlaví k 31.12.2005**

věk/ pohlaví	muži	podíl mužů v %	ženy	podíl žen v %	celkem	podíl v %
-19	2 445	1,59	1 716	2,65	4 161	1,90
20-24	20 310	13,18	12 780	19,71	33 090	15,11
25-39	72 895	47,30	30 802	47,49	103 697	47,35
40-54	50 437	32,72	17 133	26,42	67 570	30,86
55-59	5 865	3,81	1 659	2,56	7 524	3,44
60-64	1 490	0,97	464	0,72	1 954	0,89
65+	686	0,45	300	0,46	986	0,45
celkem	154 128	100,00	64 854	100,00	218 982	100,00

Pramen: Cizinci v České republice 2006, ČSÚ

T a b u l k a 16 **Cizinci v postavení zaměstnanců podle věku a pohlaví k 31.12.2005**

věk/ pohlaví	muži	podíl mužů v %	ženy	podíl žen v %	celkem	podíl v %
-19	2 216	2,09	1 544	3,39	3 760	2,48
20-24	17 882	16,83	11 402	25,05	29 284	19,30
25-39	49 408	46,51	20 549	45,15	69 957	46,10
40-54	31 467	29,62	10 559	23,20	42 026	27,70
55-59	4 080	3,84	1 031	2,27	5 111	3,37
60-64	871	0,82	273	0,60	1 144	0,75
65+	302	0,28	152	0,33	454	0,30
celkem	106 226	100,00	45 510	100,00	151 736	100,00

Pramen: Cizinci v České republice 2006, ČSÚ

T a b u l k a 17 **Cizinci s živnostenským oprávněním podle věku a pohlaví k 31.12.2005**

věk/ pohlaví	muži	podíl mužů v %	ženy	podíl žen v %	celkem	podíl v %
-19	229	0,48	172	0,89	401	0,60
20-24	2 428	5,07	1 378	7,12	3 806	5,66
25-39	23 487	49,03	10 253	53,00	33 740	50,17
40-54	18 970	39,60	6 574	33,98	25 544	37,99
55-59	1 785	3,73	628	3,25	2 413	3,59
60-64	619	1,29	191	0,99	810	1,20
65+	384	0,80	148	0,77	532	0,79
celkem	47 902	100,00	19 344	100,00	67 246	100,00

Pramen: Cizinci v České republice 2006, ČSÚ

T a b u l k a 18 **Výsledky regresní analýzy vztahů mezi mírou registrované nezaměstnanosti a podílem celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle**

Analýza odchylek

číslo pozorování	okres	zjištěná odchylka	podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle	očekávaná hodnota	skutečná odchylka
1	Praha	2,914	10,40	4,6525	5,7475
2	Benešov	-,688	3,08	4,4364	-1,3564
3	Beroun	,137	4,51	4,2390	,2710
4	Kladno	,328	3,96	3,3134	,6466
5	Kolín	,819	5,38	3,7642	1,6158
6	Kutná Hora	-,249	2,76	3,2520	-,4920
7	Mělník	-,134	3,25	3,5134	-,2634
8	Mladá Boleslav	3,785	12,00	4,5351	7,4649
9	Nymburk	,303	3,93	3,3320	,5980
10	Praha-východ	2,002	8,76	4,8126	3,9474
11	Praha-západ	,242	5,29	4,8126	,4774
12	Příbram	-,392	2,82	3,5935	-,7735
13	Rakovník	-,272	3,35	3,8869	-,5369
14	České Budějovice	-,663	3,06	4,3671	-1,3071
15	Český Krumlov	1,044	5,34	3,2814	2,0586
16	Jindřichův Hradec	-1,235	1,51	3,9456	-2,4356
17	Písek	-,562	2,53	3,6388	-1,1088
18	Prachatice	-,872	2,37	4,0896	-1,7196
19	Strakonice	,007	3,69	3,6762	,0138
20	Tábor	-1,076	1,77	3,8922	-2,1222
21	Domažlice	-,595	2,78	3,9536	-1,1736
22	Klatovy	-,561	2,42	3,5268	-1,1068
23	Plzeň-jih	-,611	2,85	4,0550	-1,2050
24	Plzeň-město	2,818	9,92	4,3617	5,5583
25	Plzeň-sever	-,207	3,69	4,0976	-,4076
26	Rokycany	-,317	3,42	4,0443	-,6243
27	Tachov	1,576	6,51	3,4014	3,1086
28	Cheb	1,869	7,38	3,6948	3,6852
29	Karlovy Vary	1,351	5,55	2,8865	2,6635
30	Sokolov	-,204	2,06	2,4624	-,4024
31	Děčín	,332	2,38	1,7261	,6539
32	Chomutov	,466	2,61	1,6914	,9186
33	Litoměřice	-,421	1,93	2,7612	-,8312
34	Louny	-,500	1,35	2,3370	-,9870
35	Most	,908	1,73	-,0612	1,7912
36	Teplice	,901	2,94	1,1633	1,7767
37	Ústí nad Labem	,725	3,31	1,8808	1,4292
38	Česká Lípa	-,856	1,70	3,3881	-1,6881
39	Jablonec nad Nisou	,165	4,19	3,8656	,3244
40	Liberec	1,632	6,63	3,4121	3,2179
41	Semily	-,161	3,31	3,6281	-,3181
42	Hradec Králové	-,058	3,85	3,9643	-,1143
43	Jičín	-,445	2,73	3,6068	-,8768

číslo pozorování	okres	zjištěná odchylka	podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle	očekávaná hodnota	skutečná odchylka
44	Náchod	-,323	3,18	3,8175	-,6375
45	Rychnov nad Kněžnou	-,911	2,27	4,0656	-1,7956
46	Trutnov	-,025	3,19	3,2387	-,0487
47	Chrudim	-1,040	1,73	3,7802	-2,0502
48	Pardubice	,691	5,34	3,9776	1,3624
49	Svitavy	-,641	1,62	2,8839	-1,2639
50	Ústí nad Orlicí	-,531	2,62	3,6682	-1,0482
51	Havlíčkův Brod	-,760	2,54	4,0390	-1,4990
52	Jihlava	-,262	3,44	3,9563	-,5163
53	Pelhřimov	-,291	3,85	4,4231	-,5731
54	Třebíč	-,787	1,02	2,5718	-1,5518
55	Žďár nad Sázavou	-,865	1,68	3,3854	-1,7054
56	Blansko	,026	3,72	3,6682	,0518
57	Brno-město	1,013	5,17	3,1720	1,9980
58	Brno-venkov	-,686	2,50	3,8522	-1,3522
59	Břeclav	,071	3,17	3,0306	,1394
60	Hodonín	,039	2,02	1,9422	,0778
61	Vyškov	-,786	1,90	3,4494	-1,5494
62	Znojmo	-,511	1,33	2,3370	-1,0070
63	Jeseník	-,224	1,44	1,8808	-,4408
64	Olomouc	-,825	1,73	3,3560	-1,6260
65	Prostějov	-1,013	1,67	3,6682	-1,9982
66	Přerov	-,543	1,42	2,4917	-1,0717
67	Šumperk	-,836	1,06	2,7078	-1,6478
68	Kroměříž	-,910	1,02	2,8145	-1,7945
69	Uherské Hradiště	-,788	2,10	3,6548	-1,5548
70	Vsetín	-,342	2,15	2,8252	-,6752
71	Zlín	-,734	2,17	3,6175	-1,4475
72	Bruntál	-,602	,71	1,8969	-1,1869
73	Frýdek-Místek	-,176	2,27	2,6171	-,3471
74	Karviná	1,383	3,35	,6217	2,7283
75	Nový Jičín	-,887	1,19	2,9399	-1,7499
76	Opava	-1,082	,56	2,6945	-2,1345
77	Ostrava-město	,912	3,42	1,6221	1,7979

Poznámka: závisle proměnná je podíl celkové zaměstnanosti cizinců na pracovní síle okresu, nezávisle proměnná je míra registrované nezaměstnanosti c okrese

Výpočet Oleksandr Stupnytskyy, VÚPSV
Pramen: data MPSV-SSZ, výpočty podílu cizinců na pracovní síle okresu Milada Horáková, VUPSV

T a b u l k a 19 **Výsledky regresní analýzy vztahů mezi mírou registrované nezaměstnanosti a podílem cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle**

Analýza odchylek

číslo pozorování	okres	zjištěná odchylka	podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu	očekávaná hodnota	skutečná odchylka
1	Praha	2,870	7,90	3,4781	4,4219
2	Benešov	-,576	2,40	3,2877	-,8877
3	Beroun	,257	3,51	3,1137	,3963
4	Kladno	,514	3,09	2,2981	,7919
5	Kolín	1,236	4,60	2,6953	1,9047
6	Kutná Hora	-,243	1,87	2,2440	-,3740
7	Mělník	-,405	1,85	2,4744	-,6244
8	Mladá Boleslav	4,495	10,30	3,3746	6,9254
9	Nymburk	,510	3,10	2,3145	,7855
10	Praha-východ	1,480	5,90	3,6191	2,2809
11	Praha-západ	-,025	3,58	3,6191	-,0391
12	Příbram	-,341	2,02	2,5449	-,5249
13	Rakovník	-,327	2,30	2,8034	-,5034
14	České Budějovice	-,738	2,09	3,2265	-1,1365
15	Český Krumlov	1,298	4,27	2,2699	2,0001
16	Jindřichův Hradec	-1,457	,61	2,8552	-2,2452
17	Písek	-,419	1,94	2,5848	-,6448
18	Prachatice	-1,170	1,18	2,9821	-1,8021
19	Strakonice	-,050	2,54	2,6177	-,0777
20	Tábor	-,985	1,29	2,8081	-1,5181
21	Domažlice	-,638	1,88	2,8622	-,9822
22	Klatovy	-,562	1,62	2,4861	-,8661
23	Plzeň-jih	-,676	1,91	2,9515	-1,0415
24	Plzeň-město	2,829	7,58	3,2218	4,3582
25	Plzeň-sever	,215	3,32	2,9891	,3309
26	Rokycany	-,650	1,94	2,9421	-1,0021
27	Tachov	,548	3,22	2,3756	,8444
28	Cheb	-,035	2,58	2,6342	-,0542
29	Karlovy Vary	-,053	1,84	1,9220	-,0820
30	Sokolov	-,194	1,25	1,5482	-,2982
31	Děčín	-,324	,40	,8995	-,4995
32	Chomutov	,079	,99	,8689	,1211
33	Litoměřice	-,553	,96	1,8115	-,8515
34	Louny	-,336	,92	1,4378	-,5178
35	Most	,938	,77	-,6754	1,4454
36	Teplice	,543	1,24	,4035	,8365
37	Ústí nad Labem	,418	1,68	1,0358	,6442
38	Česká Lípa	-1,041	,76	2,3639	-1,6039
39	Jablonec nad Nisou	,023	2,82	2,7846	,0354
40	Liberec	1,944	5,38	2,3850	2,9950
41	Semily	-,166	2,32	2,5754	-,2554
42	Hradec Králové	,064	2,97	2,8716	,0984
43	Jičín	-,485	1,81	2,5566	-,7466

číslo pozorování	okres	zjištěná odchylka	podíl cizinců v postavení zaměstnanců na pracovní síle okresu	očekávaná hodnota	skutečná odchylka
44	Náchod	-,235	2,38	2,7423	-,3623
45	Rychnov nad Kněžnou	-,767	1,78	2,9609	-1,1809
46	Trutnov	,161	2,48	2,2323	,2477
47	Chrudim	-1,012	1,15	2,7094	-1,5594
48	Pardubice	1,088	4,56	2,8834	1,6766
49	Svitavy	-,370	1,35	1,9196	-,5696
50	Ústí nad Orlicí	-,442	1,93	2,6107	-,6807
51	Havlíčkův Brod	-,537	2,11	2,9374	-,8274
52	Jihlava	-,009	2,85	2,8646	-,0146
53	Pelhřimov	,048	3,35	3,2759	,0741
54	Třebíč	-,782	,44	1,6446	-1,2046
55	Žďár nad Sázavou	-,708	1,27	2,3615	-1,0915
56	Blansko	,467	3,33	2,6107	,7193
57	Brno-město	,952	3,64	2,1735	1,4665
58	Brno-venkov	-,904	1,38	2,7729	-1,3929
59	Břeclav	,332	2,56	2,0489	,5111
60	Hodonín	,344	1,62	1,0899	,5301
61	Vyškov	-,810	1,17	2,4180	-1,2480
62	Znojmo	-,433	,77	1,4378	-,6678
63	Jeseník	-,153	,80	1,0358	-,2358
64	Olomouc	-,835	1,05	2,3357	-1,2857
65	Prostějov	-,857	1,29	2,6107	-1,3207
66	Přerov	-,327	1,07	1,5741	-,5041
67	Šumperk	-,639	,78	1,7645	-,9845
68	Kroměříž	-,836	,57	1,8585	-1,2885
69	Uherské Hradiště	-,616	1,65	2,5989	-,9489
70	Vsetín	-,044	1,80	1,8679	-,0679
71	Zlín	-,698	1,49	2,5660	-1,0760
72	Bruntál	-,402	,43	1,0499	-,6199
73	Frýdek-Místek	,133	1,89	1,6846	,2054
74	Karviná	2,014	3,03	-,0736	3,1036
75	Nový Jičín	-,824	,70	1,9690	-1,2690
76	Opava	-,923	,33	1,7527	-1,4227
77	Ostrava-město	,813	2,06	,8078	1,2522

Poznámka: závisle proměnná cizinci v postavení zaměstnanců, nezávisle proměnná míra registrované nezaměstnanosti v okrese

Výpočet Oleksandr Stupnytskyy VÚPSV

Pramen: data MPSV-SSZ, výpočty podílu cizinců na pracovní síle okresu Milada Horáková, VUPSV

Literatura odkazy

1. Bulletin Mezinárodní pracovní migrace V ČR č. 17. Milada Horáková, Ivana Macounová, VÚPSV, 2006

2. Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrového šetření pracovních sil ve 2. čtvrtletí, ČSÚ Práce a sociální statistiky

3. Cizinci v České republice 2006, ČSÚ

4. Cizinci v regionech České republiky, MPSV, ČSÚ 2006

5. Data Ministerstva práce a sociálních věcí-Správa služeb zaměstnanosti (MPSV-SSZ) k 30. 6. 2006 publikovaná na internetu

6. Globalization, Labour and Migration: Protection is Paramouont; Patric A. Taran, Eduardo Geronimi, ILO Perspectives on Labour Migration 3E

7. Emergent Global Classes and What They Mean for Immigration Policies; Saska Sassen University of Chicago, November 1, 2006; MPI, Migration Information Source

8. Do Temporary Help Jobs Improve Labor Market Outcomes for Low-Skilled Workers? Evidence from Random Assignments; Upjohn Institute Staff Working Paper No. 05-124 October 2005, Revised from January 2005

9. Skilled Migration Abroad or Human Capital Flight? B. Lindsay Lowell, Institute for the Study of International Migration, Georgetown University, June 1, 2003. MPI, Migration Information Source

10. Handbook on Establishing Effective Labour MIgration Policie in Countries of Oruigin and Destination, OSCE, IOM, ILO 2006

11. The Global Struggle with Illegal Migration: No End in Sight ; Demetrios G. Papademetriou. Migration Policy Institute, September 1, 2005. MPI, Migration Information Source

12. Compendium of Recommendations on International Migration and Development: The United Nations Development Agenda and the Global Commission on International Migration Compared, United Nations New York, 2006

13. Globální trendy v zaměstnanosti mládeže, ILO cit. Metropolitní expres 1. 11. 2006.

14. Zlotnik, H.: Population Division, United Nations, New York, NY10017, USA, 2006

15. International migration facts & figures. UN Departement of Economic and Social Affairs, Population Division 2006

16. Zlotnik, H.: Population Division, United Nations, New York, NY10017, USA, 2006